

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Jósef-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUNSÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egyszerű évről 28 k., (14), 1/2 évről 14 k., (7), 1/4 évről 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 irt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Apponyiék és Tiszák.

Budapest, június 21.

(v.) Tisza István beszéde — úgy véltük tegnap — az *utolsó előtti állomásra* hozta az új korszak politikáját. Ma aztán — egészen váratlanul — vasuti baleset történt ezen az állomáson. A baleset elég nagy robajjal járt, de hogy akár vagyonban, akár emberben kárt tett volna, eddig nem tapasztaltott és reméljük, ezután sem fog kiderülni. Hibás vákóállítás okozta az egész bajt. Mialatt a váltóór Rátóton időzött, az alatt a volt nemzeti párt valahogy rászaladt arra a vágányra, amelyen Tisza István kanyarodott ki a multból a jelenbe. Ilyenkor persze mindig van egy kis összeütközés, ami lármát is szül, meg izgalmakat is. Am ha kitűnik, hogy nem esett kár semmiben, helyreáll csakhamar a pillanatnyira megriadt lelkek nyugalma.

A nagyváradi beszédnek a multa vonatkozó része éles megjegyzéseket provokált gróf Apponyi Albert és Horánszky Nándor részéről; viszont a jelenre és a jövőre vonatkozó részét ugyanannak a beszédnek keserű bírálata tárgyává tette a főudvarmester sajtója. Tisza István talán a rhodusi ércóriás szerepét akarta játszani, aki úgy áll a tengerszoros fölött, hogy egyik lábát az egyik parton, másikát a másik parton veti meg. Most aztán megdöbbenve érzi, hogy erősen szakad mind a két part a lábai alatt. Kellemetlen fölfedezés! A Bánffy kritikájával mi nem törődünk, úgy véljük, Tisza István se igen hederít rá. Ellenben nagy súlyt vetünk a volt nemzeti párt vezető férfainak ellenvetéseire; s hisszük, hogy velünk együtt Tisza István is erős politikai jelentőséget tulajdonít ezeknek. Hiszszük továbbá, hogy keres és talál majd módot annak a félrefértésnek az eloszlatására, amelyet beszédnek egy része keltett. Hiszen nyilatkozatá-

ban benne van az a kijelentés, hogy a volt nemzeti párttal való együttműködést a Széll Kálmán kormányzati programja alapján szükségesnek és üdvösnek tartja. No, ha annak tartja s úgy tapasztalja, hogy közte és a volt nemzeti párt közt ellentéteket készül fakasztani egy félreértés, akkor nem szabad késnie olyan lojális magyarázatok szolgáltatásával, amelyek alkalmatosak az eszmék tisztázására s a szabadlevű párt belső sulygye-
nének helyreállítására.

Am, itt felmerül a kérdés, vajon csakugyan ártatlan félreértéssel van-e dolgunk, avagy tán mélyebben gyökerező elvi ellentét? Hát vizsgáljuk meg az összekülvö-
zés okát. A volt nemzeti párt azt mondja, hogy az a mód, ahogy Tisza István a Bánffy bukásának közvetlen előzményeit és közvetlen következményeit előadja, megbil-
lenti a szabadlevű párt régi és új elemei közt az erkölcsi egyensúlyt, még pedig az utóbbiak rovására. Rámutatunk mi is arra, hogy Tisza István *bucsatól* meghajította zászlaját a volt kormányelnök előtt; de figyelmeztetünk egyúttal arra is, hogy ezzel a nagyváradi szónok nem Bánffy Dezsőt igazolta, hanem maga-magát s azt, hogy Bánffy mellett az utolsó pillanattig kitartott. Tisza István azt lehet követelni s követeljük is úgy tőle, mint a régi szabadlevű párt minden tagjától, hogy szakítva minden ellenkező emlékekkel, a jelenlegi kormány programjának elvi alapján álljon s testtel-lelékkel támogassa Széll Kálmán politikáját. Ennél kevesebbel be nem érjük; de többet ennél nem kívánunk. A multa névze teljes gondolat szabadságot koncedálunk a többség régi elemeinek is, az utjaknak is. Tisza Istvántól nem kívánjuk, hogy magasztalja az obstrukciót; Apponyiékétnem kívánjuk, hogy sajnálják, hogy a klotúr elmaradt. Természetesnek találjuk, hogy Tisza István nem röstelli a maga könnyörtelen küzdelmét,

amelyet a Bánffy-kabinet érdekében folytatt; s épp olyan jogosultnak véljük, hogy a volt nemzeti párt viszont arra a sikerére büszke, amely a Bánffy bukásával pecsételődött meg. Nekünk egyáltalában az a véleményünk, hogy döröszeg volna az amugy is visszahozhatatlan mult appreciálásán összekülvöbözőnek azoknak, akik a jelen s a jövő tekintetében egyetértének.

A másik sérelem az, hogy Tisza István a szabadlevű párt „változatlan” programjáról beszélvén, azt a látszatot akarta kelteni, mintha a nemzeti párt egyszerűen behódolt volna a régi többségnek. Öszintén szólva, a nagyváradi beszéd e kitételét mi sem tartottuk sem nagyon szerencsésnek, sem valami szabatosnak. De kázzust nem csaptunk belőle, és *casus belli* még kevésbé. Tiszában kell lenni azzal, mit jelent ez a szó, hogy *programm*. A programm: hangjeggy. A törvényhozás: hangszer. És a vezető államférfi: a muzsikus. Mit ér a legszebb kótája Beethovennek, ha kontárhegedűs nyiszálja le egy ötgarasos vásári hegedűt? Tisza Kálmán után jött Szapáry Gyula; Szapáry után jött Wekerle Sándor; Wekerle Sándor után jött Bánffy Dezső; Bánffy Dezső után jött Széll Kálmán. S ha gróf Tisza István azt mondja, hogy a kóta változatlanul mindig ugyanegy volt, feleletül erre mi csak azt kérdezhetjük, meri-e valaki azt állítani, hogy ugyanarról a kótáról ugyanazt a muzsikát hallottuk Tisza Kálmántól, Szapárytól, Wekerletől, Bánffytól és Szélltől? Ugy-e bár hogy nem? Gyökeresen másképp szólt ugy-e bár mindegyik miniszterelnöknek a zenéje? S mit ér hát akkor az egész kóta? Mit ér a programm változatlansága? Ha Tisza Istvánnak jól esik azt hinnie, hogy az a kormány-programm, amelyet Széll Kálmán 1899. március elsején a parlament elé terjesztett, szóról szóra azonos a Bánffy Dezső többségének

TÁRCA.

Tiencinben.

(Népegy és katonaság.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: dr. Géspár Ferenc.

Ha valamelyik kíváncsi honfitársamnak a képzelet feleszigazására rendkívül alkalmas exotikus strándnyelk folytán valamiképpen észbe jutna átárandulni a boxerek mozgalmas hazájába, a Pecsili-öbölbe, és elhatározását rögtön követné a tett és ma, — június 21-én — el is indulna oda, valószínűleg már lényegesen megváltozott viszonyokat találna a háboru színhelyén. Mert igen sok víz folya le addig a Jang-ese-Kiang meg a Pei-Ho folyón, míg oda érne. Ha bármily szerencsésen megtalálná a kellő és legegyszerűbb csatlakozásokat ezen a rengeteg hosszú uton, és az érintett kikötőkben egyetlen órát sem vesztegetne, hanem megszakítás nélkül azonnal folytatná útját, akkor is csak augusztus elején érkezne meg Takuba, az idegen hatalmak flottáinak gyűlöhelyére. Még azon esetben is, ha a hajója sehol egy órát sem vesztegetne, akkor is 40—42 napot venne igénybe az útja. És hogy negyven nap mulva mi történik Kínában, azt még a mi mindent tudó osztrák-magyar nagykövetségünk sem tudná megmondani, holott ő a legautentikusabb forrásnál üdül jelenleg Bécsben.

Az angol, orosz, német, francia és amerikai egyesült államok óriási költséggel valószínűs kis hadseregét és egy imponáló flottát tartanak kézenlétben és elég közel az életökben és vagy-

nukban veszélyeztetett alattvalóik védelmére. Hiszen ha csak a már meglevő, a már bekövetkezett veszély alkalmával küldenék ki hatalmas flottáikat, a rengeteg nagy távolság folytán a hajók már csak a befejezett tények konstatálásához jutnának oda.

Az Egyesült Államok és Anglia már csaknem évtizedek óta tartanak ugynevezett „repülő hajórajokat”, melynek működési tere a Csendes-Oceán. Keleten a kínai, japáni és Csendes-Oceánbeli szigeteket, nyugaton pedig Észak- és Dél-Amerika egész parhosszát tarthatják szemmel. Ezek a repülő hajórajok hazulról detasirozott flották, amelyek ott vetik ki horgonyaikat, még pedig hamarosan, ahol éppen szükség van rájuk. A német birodalom Kiausau okkupálása óta szintén biztos és meleg lészket épített flottája számára. A forradalom mai centrumához, Takuhoz a német flotta alig néhány száz tengeri mérföld távolságban a saját kikötőjében fekszik.

A Kínával szomszédos japániaktól eltekintve, kiket csupán a Sárga-tenger és az ezen tengerbe benyuló Korea tartomány választ el Kínától, fekvésénél fogva legelőnyösebb pozícióban vannak az oroszok. Mig egyrészt Szibéria déli oldala sok száz mérföldnyi hosszúságban közvetlen szomszédosságban van Kína északi részével, tengeri utn is alig van valamivel távolabb tőlük, mint a japániak, amennyiben Vladivosztkban, Dél-Szibéria keleti pontján, alig néhány mérföldnyire a kínai (mandzsuriai) határtól, jól megvédett kikötőben egész flotta horgonyoz.

Ma Taku urálja a helyzetet; t. i. egyelőre Taku az a pont, amely körül a fent említett flották összpontosítva várják a történendőket.

Ez a szegény nyomorult falu nem álmolta, hogy valaha ily világhírű esemény központja lesz. A Pei-Ho folyónak azon pontján, ahol ez a kis

folyó iszapos sárga vizét a Pecsili-öbölbe önti, fekszik a folyó és a tengerből partján a néhány nyomorult viskóból álló falu. Szűk, bűzös és piszkos sikátorokban gyéren ödög a nagyobbára munkásokból és kulikból álló falu népeisége, amelynek egyetlen fenntartója az a néhány erőd és bástya, — számra nézve talán 15—16 — amely a Pei-Ho két partján dombokra építve örködik a folyó torkolata fölött.

A Takuban horgonyzó hadihajók a Pei-Hon nem folytathatják útjukat, mert a mély járta hadihajók a Pei-Ho ellepő zátonyokon — meg a folyó csekély mélysége következtében — egy mérföldnyire sem haladhatnak. Tiencinbe — Peking tulajdonképpen védbástyájába — csak a szárazföldről juthatnak tovább a detasirozott csapatok. És mivel azt a rövid kis vasutat, mely eddig összekötötte Tiencint Takuval, a kínaiak mindjárt a forradalom kitérőrekor szétrombolták, kizárólag a gyalog-utra szorítkozik a közlekedés. Igaz, hogy a távolság a két pont között nem több, mint 45—50 kméter; de ez a rövid út és a Pekingig vezető mintegy 180 kmnyi ut oly elhanyagolt, oly szomorú és kielen, hogy csak nagy megerőltetések árán tehetik meg nagyobb katonai csapatok.

Maga Tiencin semmiben sem különbözik Kína bármely más nagyobb városától. Aki látta Kantont délen a Gyöngyöfolyó partján, vagy Taucaufut a Min-Ho mentén, vagy Vucaugot a Jang-ese-Kiang partján, az bátran mondhatja, hogy látta Tiencint. Ugyanazok a rendkívüli keskeny, ocsmány, bűzös utcák, melyek a várost körülvevő völgyfal egyik kapujától a másik kapuig terjednek, néha 5—6 kilométer hosszúságban. A városnak egy milliónál több lakosa van és az utcák oly tömve, zsúfolva vannak a nyüzsgő, tolongó, handabandázó, ordító és üvöltő ember-

programjával, mi nem vagyunk olyan kegyetlenek, hogy megbolygassuk ebben a hitében. Nekünk elég az, hogy Bánffy bukása után a szabadelvűpárt a Széll-féle programhoz szegődött s hogy Tisza István eddig is támogatta, ezentul is kész támogatni azt az új politikát, amelyet Széll Kálmán a saját programja alapján csinál. Ha a volt nemzeti párt azért támogatja Széllt, mert ezt az új politikát csinálja, Tisza István viszont azért támogatja ugyanezt az új politikát, mert azt hiszi, hogy a régi program az érdem, akkor Tisza István és a volt nemzeti párt közt nincs semmi különbség sem az izlés, sem a cél, sem a politikai tartalom tekintetében. Különböző okok ugyanazt az okozatot születtek náluk. Tehát szent a békeség. És tehát nincsen semmi ok a háborúságra.

Hol van hát a félreértés? Véleményünk szerint ott, hogy a nagyváradi beszédben a taktika nagyon is összekuszálódott a politikával. Ami benne a multrol szólt, az merő taktika volt. A beszédnek politikai lényegét ellenben mi abban látjuk, hogy a multnak likvidálása után Tisza István a legnagyobb erellyel Bánffy ellen fordult s megtámadta a főudvarmesternek egy a miniszterelnök személye és politikája ellen intézett üzemelt, mint azt a protestáns gyűjtogatást, amelyet illetéktelenül véghezvissz. A volt nemzeti párt — úgy emléik nekünk — két hiba közül egybe feltétlenül belesett. Vagy annyira felbőszült a nagyváradi beszéd taktikáján, hogy már el volt fogódva, mire a politikai lényegéhez jutott. Vagy pedig taktikának nézte benne a politikai lényegét s politikai lényegnek a taktikát. Erről a félreértésről ki tehet, ki nem, azt most ne firtassuk. A fődolog most az, hogy a félreértés kiderüljön és eloszoljon.

Arról pedig meg vagyunk győződve, hogy Tisza István a volt nemzeti pártnak tagjait nem akarta sem a vert hadnak, sem a türt elemnek szerepére szorítani. Akiben ilyen szándék megfoghat, az percig sem maradna annak a szabadelvű pártnak a kötelékében, amely egységes elvi alapon állva egységes vezérlet alatt azonos politikai feladatok megoldására vállalt az ország színe előtt kötelezettséget.

Mind ezek után pedig ismétéljük, amit hasonló alkalommal már régebben mondtunk: ne tekintünk soha visszafelé, nehogy megbontsák sorainkat a multnak itt-ott még

sajgó emlékei. Ha előre akarjuk vinni a nemzetet, előre nézzünk, mindig csak előre.

Lótnak feleségére gondoljunk, aki sóbálvánnyá vált, mikor hátranzett.

Tisza, Apponyi, Horánszky.

Budapest, június 21.

Gróf Tisza István nagyváradi beszédének természetesen élénk visszhangja támadt a sajtóban, amint hogy a politikai klubok beszélgetéseinek is fő tárgya volt tegnap ez a beszéd. Valószínű volt, hogy a nagyváradi szózat érdekessége tudta volna a rendes háromszor huszonnégy órát. Ma pedig már egészen bizonyos, hogy nemcsak a politikai eszmécsereinek fog még nagyon sokáig anyagot adni, hanem olyan következményei lesznek a politikai életben, a melyekre alig számított valaki, legkevésbé maga gróf Tisza István. Ugyanis mindjárt hevenyében, a ma reggeli lapokban egészen váratlanul két választ is kapott gróf Tisza István a volt nemzeti párt két vezető egyéniségétől. Gróf Apponyi Albert neve aláírásával ellátott vezércikkben, Horánszky Nándor pedig interwiev alakjában felel a nagyváradi beszédre.

(Apponyi.)

Gróf Apponyi Albert cikkét a következőkben ismerteljük:

Bevezetésképpen kijelenti Apponyi, hogy kötelezettséget vél teljesíteni, midőn nyíltan feltárja azt a kínos benyomást, melyet Tisza beszédének egy része a volt nemzeti-párt körében tett. Ez nem vonatkozik a felekezeti béke érdekében elmondott kijelentésére, melyektől egyikük sem tagadja meg hozzájárulását; hanem a beszéd bevezető részeire, melyek szükségtelen részletezéssel tárják föl a szónok egyéni érzelmeit a közlemelt ama harcra nézve, melyeknek keserűségét közös egyetértéssel kiküszöbölni akarták; és ama részre, amelyek a volt nemzeti párt belépését a szabadelvű pártba olyan színben tüntetik föl, mely ellenkezik a volt nemzeti-párt tagjainak egész gondolkodásával és önérzéssel.

Ha az én igen tisztelt barátom, — így folytatja gróf Apponyi — nem elégszik meg annak föltétlenül jogosult hangszolgáltatásával, hogy multját meg nem tagadja, hanem szükségesnek látja részletezni, hogy azokra a küzdelmekre örökké büszke lesz, melyeket a Bánffy-kormány fönntartása érdekében vívott; ha megújult élességgel fejt ki elítélő álláspontját az ellenzék akkori haromodórával szemben és ha különös elégtétellel tekint vissza arra, hogy e küzdelemben az intranzigens harcnak híve volt; ha sajnálkozik a föltét, hogy a házszabályok szigorítása a töle kívánt mértékben nem sikerült; ha

jónak látja a volt kormány tagjait „prononaszirt” és kevésbé prononaszirt miniszterekre osztályozni és ha ezzel kapcsolatosan a prononaszirt miniszterek megtartásával mint az ő árnyalat, vagy talán az egész szabadelvű párt erkölcsi diadalával dicsekszik: akkor minket, akik abban az időben az ellenzéken voltunk, nemcsak följogosít arra, de önönmagunkkal szemben egyenesen köteleességünké teszi, hogy mi viszont ismétéljük, mennyire soha el nem muló érdemünknek tartjuk a Bánffy-kormány megbuktatását országos eszközökkel, mert az alkotmányos jogok eltiprása normális fegyverek hatályos használatát lehetetlenül tette; akkor nekünk is meg kell újítanunk a benső elégtétel érzésének kifejezését a föltét, hogy szívós ellentállásunknak sikerült a házszabályok szigorítása címén a vitatkozási szabadságot veszélyeztető intézkedéseket szük korlátok közé szorítani; és akkor, elfogadván a prononaszirt és nem prononaszirt miniszterek kategóriáit, mi is erkölcsi győzelemként hirdethetjük az első kategóriához legkésőbb telenebbül tartozó egyik-másik volt miniszternek kimaradását.

Az egyik kijelentés logikai kényszerűséggel maga után vonja a másikat. Mert a mily önzerttel tekint vissza saját multjára gróf Tisza István tisztelt képviselőtársam: ugyanannyi önzerttel nézhetjük mi a magunkét; amennyire kerülni akarja a tisztelt barátom még a látszatát is annak, mintha e multból valamit takargatna: épp oly gonddal kell magunkat is megőriznünk hasonló látszattól. Ha tehát ő szükségesnek látja ezt az önzertelt a közlemelt eseményre való részletesezt alkalmazással kifejezni, ugy hasonló szükség áll elő ránk nézve is: mert különben megbillen köztünk az erkölcsi egyensúly, melynek fönntartása az együttműködésnek egyik mellőzhetetlen föltétele.

Épp oly kevésbé szabad észrevétel nélkül hagyonom a szabadelvű pártba történt belépésünknek azt az előadását, melyet a tisztelt szónoktól hallottunk. Előadás az a különben jogos törekvést, hogy a régi szabadelvű párt zászlaját méltósága minden oszkenéséitől megóvja, odáig viszi, hogy — bizonyára akaratiannul — a miénnek méltóságát érinti. Azt mondja az én barátom, hogy föltétel nélkül csatlakoztunk a szabadelvű párt programához, mely — szerinte — ma is minden tekintetben azonos volna a szabadelvű párt politikai multjával, azaz a multtal, amely ellen annyi éven át küzdöttünk. E szerint belépésünk, magyarásn mondva, az egyszerű megködés jellegével bírt volna. E fölfogás ellen tiltakozunk mi, de tiltakoznak a tények is; mi nem ismerünk más programot, mint azt, amelyet Széll Kálmán miniszterelnök, midőn kormányra lépett, a képviselőházban kifejtett, ugy a közjog, mint a tág értelemben vett belpolitika, mint a kormányzati szellem tekintetében: ehhez a programhoz csatlakoztunk, mert ennek a programnak tartalma és a mi politikai meggyőződésünk közt eltérést nem látunk és ezt konstatáltuk a nélkül, hogy e programnak vonatkozásait a pártok azelőtti programjaihoz vagy a

tömegekkel, mintha mind a millió ember egyszerre tartózkodnék az utcákon. A cikornyás fedelű földszintes ház sorok — néha több kilométernyi hosszúságban — oly sűrű sorban állanak egymás mellett, hogy meg sem lehet különböztetni, hol kezdődik az egyik, hol végződik a másik. A sűrű ház sorokat helyenkint épp oly sűrű erdőszékek váltják fel; ezek között széles tavak és mocsarak, melyeknek békányas csunya zöld vizét sűrűn ellepi a hatalmas testű bivalyok csordája, meg a rendkívül rut külsejű disznók kondája. Khinában még a disznó is sokkal rutabb, mint a földgömb bármely más pontján.

Akarmelyik sűrű lombzatu erdőből kilépve, az ember ismét benne van a legsűrűbb ember-tömegekben. Ismét emberáradat, emberek hőmpolygése, ordítás, hadonászás és legfőbbképpen ismét hihetetlen, orrfacsaró bűdösség, mely — úgy látszik — második égboltozatokképpen terül el végésvégig, ahol csak khinaiak laknak.

És mily elképzelhetetlenül vegyes publikum ez az utca népe! Széles hátú, hatalmas lábikrájú kulik majdnem teljesen meztelenül; élelmet áruló férfi- és asszonykók, borzasztó kinézésű bépköcsök, undort gerjesztően eltorzított, ocsmány testüket majdnem meztelenül mutogatva; kiszirt szemű bűnösök, vak koldusok; elítelt gonosztevők, nyakukon a nehéz fagallérral, mely teljesen megakadályozza őket a vegetatív élet minden fázisában; sem úlni, sem feküdni, sem inni, sem enni nem tudnak e nyomorultak; munkások és teherhordók a legkülönbözőbb árukkal és teherrel: rizszel, tehénganéjjal, vizes hordóval, leszirt disznókkal, a nagy-csatornában gyűjtött hal- és patkányhullakkal!

És e sűrű embertömegeknek mindenütt nyomában jár az, ami a Khinában járó európainak a legborzasztóbb: a laci-konyha. Ahol 8—10 munkás van együtt, ott okvetlenül feltalálható a laci-konyhas is az ő kifürkészhetlen állományu. bor-

zasztó kotyvalékaival. Khinának bármely pontján a legdominánsabb valami a bűz, de ez az orrfacsaró, hánnyásigert okozó hihetetlen bűdösség, amelyet egy ilyen vándor laci-konyha terjeszt egy négyzet kilométerre maga körül, az egyszerűen leírhatatlan.

Tiencin egy millió lakosának jelentékeny része, mintegy 50—60 ezer ember lakik a — vizen. Az a nagy csatorna, mely észak-déli irányban végighuzódik csaknem az egész khinai birodalmon, t. i. Tiencintől Kantonig, itt egyesül a Pei-Ho folyóval. Azon az összeszögelésen, ahol e két szennyes víz találkozik, a város közvetlen közelében, a víz színe nem is látható. A vizen úszó sampangok és kisebb dzsunkék oly sűrűn fekszenek egymás mellett, hogy a szó szoros értelmében elborítják a vizet. És e temérdek vizijárómű tömve, zsúfolva van emberekkel. És minő élet! Ha meggondoljuk, hogy ezek az emberek azért laknak sampangokon, mert nem képesek egy önkényesül rakott nyomorult agyag-viskóra sem szert tenni a szárazföldön, akkor elképzelhetjük, hogy minő népség ez. Ha „Khiná az emberiség kloákája”, amint azt egy Khinát alaposan ismerő író mondotta, akkor ez a sampangon élő embertömeg a kloákának a — salakja.

És az oly sokat emlegetett boxerek nem egyebek, mint ezek az itt leirt emberek. Nem szekta az, sem titkos társulat, hanem maga a khinai nép! En nem hiszem, hogy abban a négy-száz millió emberben, mely a „Mennyi Birodalomban” él az „Eg fiának” uralkodása alatt, volna egyetlen egy, aki nem gyűlölné a nem-khinait és aki nem veti meg az idegent. E kijelentést oly egyénektől hallottam, kik husz-huszonöt év óta élnek Khinában khinaiak között, akiknek vannak közös érdekeik és közös üzleteik, akik együtt bíráskodnak khinai bírákkal, akik azért soha sem fekszenek le este azon tudat nélkül, hogy e ba-

rátjaik, ez üzletársaik, a legengesztelhetlenebb gyűlölettel viseltetnek irántuk.

Ami pedig az ugynevezett katonaságot illeti, erre nézve a legegyszerűbben azt lehetne mondani, hogy az — nincs. Névleg, papíron, mintegy millióra teszik a mennyi birodalmának haderejét. Ez azonban ugy értendő, hogy háboru esetén Khiná mintegy millió embert képes fegyverbe állítani. Ez a millió ember áll a fegyházakból kibocsátott fegyverekből, a tengerparti városok kikötőjében munkátlanul őrygelő szivány arcú fiokokból, meg a dzsunkékből kidobott vagy erőszakkal elvitt legényekből. A fegyverezés pedig abban áll, hogy ennek a gyűlévész hordának, e hihetetlenül gyáva bandának a fejébe nyomnak egy otromba nagy szalmakalapot, a lábaira adnak egy bambusz-röstből csinált fatalpu cipőt, a felső testére adnak egy két vászon lebernyegét, amelyet a derékon egy piros vászondarab köt össze és ezzel megvan az egyenruha. Azt pedig, hogy ez a katona igazi katona, azt el kell hinn mindenkinnek, mert a hátán meg a mellén egy bakarsznai kerek fehérvászon lap van felvarrva, amely óriás betűkben azt tartalmazza, hogy *vitész*.

A fegyverezés pedig abban áll, hogy ennek az embernek, aki egész életében nem tartott a kezében egyebet, mint egy teherhordó taligának a rudját vagy egy sampangnak az evezőjét, most a kezébe nyomnak valamit, amit valaha, Európának vagy Amerikának valamelyik hadseregénél — puskának hittak, de most, amikor átadják a khinai *vitész*nek, már nem egyéb, mint egy lyuk, amely körül van ötve vassal. A 9 milliméteres fegyverekhez kiosztanak nekik 7 milliméteres töltényeket; az egyik zászlóalj kap szuronyt, a másik zászlóalj pedig kap egy övet üres töltényekkel, zsoldot pedig nem kap egyik zászlóalj sem; a fizetését hajtsa be önmaga a tisztelt polgártársaknál. És a *vitész* hadsereg ennek az egy köteleességének eleget is tesz. Ugy

lényekben kifejezett politikájához kufattuk volna. Mit szólnának a régi szabadelvű párt tagjai, ha valamelyikük annak fejtegetésével és ostentatív kijelentésével lépne a világ elé, hogy ez a Széll-féle program tulajdonképpen csak a mi régi programunk, hogy ennek folytán mi ködtünk meg magunknak a szabadelvű pártot? Pedig a mi belépésünknek olyan előadása, milyent a Tisza István képviselőtársam beszédében olvastunk, ilyen elnéprőba megítélésre egyenesen provokál.

Gróf Tisza Istvánnak egyéni értéke és sulya sokkal nagyobb, semhogy az ő kijelentéseit ignorálni lehessen. Midőn azokból arra az egész csoportra, melyivel két évtizeden át lélekemelő együttérzésben működtem, erkölcsi hátrány származhatnék, kötelességem a hátrány elhárítására és ama nyilatkozatok elenyosulására fölszólalom, legyen belőle akármilyen. Mert mi, volt nemzetipártiak, minden személyes kikötés és igény nélkül, tisztán elvi alapon és hazafias indokból léptünk be a szabadelvű pártba: de a vert hadnak, vagy a tört elemnek szerepére nem vállalkozunk.

Tavai áll tőlem tisztelt barátomnak azt a szándékot tulajdonítani, hogy akár ily szerepre akarjon minket juttatni, akár olyan védekezésre kényszeríteni, mely az együttműködés lehetőségét ve szünteteli. (Régi küzdelmeinek színhelyén, szűkebb politikai hazájának földjén, régi elvárásainak kizárólagos környezetében, régi zászlója mellettli tisztelőreméltó fölbuzdulásában egyszerűen nem vette észre, hogyan hangzhatnak szavai olyanok előtt, akiknek politikai előzményei máskor, akikkel azonban az együttműködést ma bizonyára őszintén óhajtja.) E felszólalással nyilván rá akartam mutatni a veszedelemre, amely egymás érzelmeit kőkőkép nem kimélő nyilatkozatokban relik, olyan nyilatkozatokban, amelyek elennyilatkozatokat mellőzhetetlenek tesznek és így az együttműködés lélektani alapjait rongyolják.

Fölszóltam, mert a nyílt szót helyesebbnek és kevésbé veszedelmesnek tartom, mint a titkos duzzogást. És talán volt jogom szólni, mert mióta a kormány pártba beléptem, tudtommal egy nyilatkozatot sem tettem, amelynek célja és hatása más lehetett volna, mint a dolgok új rendjének konszolidációja.

Reményiem, ezen a téren fogunk maradni mindnyájan.

(Horvánszky.)

Horvánszky Nándor következőképpen nyilatkozott gróf Tisza István beszédéről:

Nem hiszem, hogy Tisza István nagyváradi beszéde hasznára válnék a jelenlegi szabadelvű párt ama akcióképességének, amelynek egyik alapfeltevése az én tisztelt barátom is a multokban fennforgó, politikai ellentétekből származó — mint magát kifejezi — bizalmatlanság elsimulásának keresi. Én a politikát a nyári hónapokra magammal együtt szabadságra bocsátottam, ennél fogva ebbeli felfogásomnak okfejtéseivel foglalkozni ez alkalommal nem kívánok. De azzal az őszinteséggel, melyvel a közöletnek és a szabadelvűpárt

lop és rabol, mint egy — vitéz, mondja a kínai közmondás.

Az északi és a tengerparti városok egyénymelyükben, mint például éppen Tienecben vagy Csifuban, továbbá Sanghaiban, vagy Nankingban a Jangse-Kiang partján, tényleg vannak egyes ezredek, amelyeket a mi fogalmaink szerint is lehetne valamiképpen katonaságnak tartani. Ezeknek egyenruházata és fegyverzeite is körülbelül megfelel annak a fogalomnak, amit általában rendes hadseregnek nevezünk. De azért mennyire alatta állanak Európá bármely állama által fenntartott katonaságnak!

Sajátságos benyomást teszen egy ilyen kínai ezred vagy dandár az európaíra. A csapatok élén egynehány tiszt lovagol, össze-vissza, tekintet nélkül a köztük fennálló rangfokozatra. Lovaik rendkívül apró, de zömök és izmos tatár lovak. Öltözetük alig különbözik valamit a közkatónákétól. Tudniillik tiszt és közlegény egyaránt két vászon kalfánt visel és bugyogót. A kalfántnak lobogó bő ujjja van, mely meztelenül hagyja a karokat, a bugyogó pedig a bokán le van szorítva. Fejükön rendkívül széles szalmakalapot viselnek, amelynek a karimája oldalt lefelé egészen a vállig, elől és hátul pedig feltűzött kunkorodik. Derekuon széles pirosv, a lábukon pedig kétujjnyi vastagságú fatalpú cipő. A legénység öltözete csak annyiban különbözik a tisztékétől, hogy kalfánt helyett rövid zubbonyt viselnek, a kalapjuk karimája keskenyebb, a hátukon és mellükön pedig ismét ott van a fehér vászondarab a sokat mondó felirattal, hogy: vitéz. A legénység a copfját felcsavarja a tarkó köré, míg ellenben a tisztéké szabadon lóg le a bokaig.

Tiszt és közlegény között még sok más tekintetben is van némi hasonlóság. Tudniillik egyik sem kap soha egy cash-nyi zsoldot sem, csupán ételmezt és ruházatot. A tiszt egy tából

jövendő politikai működésének tartozom, hangsúlyozom, hogy nem szólvá nemely ténybeli tévedésekről, tisztelt barátom beszéde egy részének célját magamnak megfogadni nem tudom. Másfelől pedig a beszédnek ama kijelentéseivel, melyekben a szabadelvűpárt régi programjának változatlanságát, továbbá ezen a révén a Bánffy-politikának a szabadelvűpárt jelenlegi programjával való szolidaritását, — végül pedig a volt nemzeti pártnak a szabadelvűpártba történt belépésével annak ehhez a programhoz való csatlakozását jelzi, — egyet nemcsak hogy nem értek, de sőt ezekkel teljesen ellenkező nézetben vagyok. Hiszen ha ezekben a kérdésekben úgy vélekedném, mint tisztelt barátom, avagy ha a dolgok valóban úgy állának, amint ő mondja, akkor nemek etikai okokból fogva a szabadelvűpártban semmi keresni valóm nem lenne.

A szabadelvű pártnak csak egy programja van: az, amelyet a miniszterelnök ur 1899. március elején mondott képviselőházi beszédében kifejtett. Ezzel és ennek őszinte támogatásával vállalt és vállal a volt nemzeti párt szolidaritást. Ez pedig a multak politikájának támogatásától, vagy az ahhoz való csatlakozástól távol van. A mult legyen kinek-kinek a magáé; a jövő pedig azoké, akik a helyesnek elismert politika támogatásában találkoznak.

Mondanom is felesleges egyébként, hogy amiket tisztelt barátom a többi között a nemzeti-ségi kérdésre és a felekezetek közötti békére vonatkozólag mondott, azokat én a magam részéről is teljesen méltánylom és helyeslem.

(A szabadelvű-párt hangulata.)

A szabadelvű-pártkör helyiségei ma este is a rendes nyári képet mutatták. A tágas termekben szinte elvesztett az a néhány ember, aki ott volt; csak a félkört volt népes; ide vonulnak ki ilyenkor a kártyaszobák törzsvendégei.

A nagyfejük közt alig van itt valaki; miniszter csak egy: báró Fejérváry. Sem Horvánszky, sem Apponyi nem jöttek el.

Volt azért itt is, ott is egy-egy élénken diskuráló csoport, amely természetesen mind a nap legnagyobb érdekességével, a Tisza—Apponyi—Horvánszky-féle polemiaival foglalkozott. Az egyik sarokban érdekes beszélgető-pár tűnt fel: Szilágyi Dezső és Ivánka Oszkár. A kíváncsiak suttoztak: — Szilágyi megint békéltet?

És majd itt, majd ott bukkantak fel kisebb csoportokban volt nemzeti pártiak és a régi szabadelvűpárt tagjai, akik kölcsönösen kimagyarázni igyekeztek magukat. És tapasztalható volt a jóakaratu igyekezet mind a két részen, hogy meg is értsék egymást.

Eleinte a felfogások meglehetősen élesen kü-

szik a közlegényekkel és közös szobában aluznak. Tiszt és közlegény egyformán alája van vetve a balbűntetésnek; e tekintetben a tisztnek az az előnye van a közlegény fölött, hogy neki nem számlálják az ütésekét, hanem ő — személyesen ellenőrzi azoknak mennyiségét.

A hadsereg szervezete — mint már fennebb említettük — papíron elég szép. Az állandó hadsereg két részből áll; ezek egyike, az I. hadsereg, a mandzsuk domináló törzseiből való és ez az uralkodó dinasztia támasza. Ez a hadsereg a jelentékenyebb városok helyőrségeiben van elhelyezve; de hogy a mongol népességgel ne érintkezessen, falakkal és bástyákkal elzárt külön városrészen lakik. A II-ik hadsereg az a mongol törzsekből, valamint a többi kínai alfajokból toborozták.

E rendezett hadsereg katonáinak legjellemzőbb vonása a kérelhetetlen szigorral a legmínuciózusabban végrehajtott precíz rill. Csifuban tanúja voltam egy manővernek, melyben 4000 ember vett részt. A különböző formációk és felvonulások között előfordult egy momentum, amely valóban bámulatra méltó fegyverzettséggel lón végrehajta: egy kommandóra a négyezer ember, négy hosszú sorban állott fel; a sorok egyenesége és egymástól való távolsága matematikai pontossággal volt betartva. Alig hiszem, hogy egy más nemzet hadseregében négy ilyen sort lehetne felállítani. De mennyi botításba kerülhetett ez a precizitás.

Hogy mit fog Khina produkálni e hadsereggel, azt ma még csak sejteni sem lehet. Egyet azonban már ma határozottan lehet állítani: az az ágyúlövés, mely a mult őjjelek egyikén előfordult Taku valamelyik erődjében, egy oly puska-poros hordóba esett, melynek felrobbanása egy évtized alatt megváltoztatja Ázsia jelenlegi térképét.

lönváltak, még pedig meg kell adni, hogy a régi pártállások szerint. A volt nemzeti pártiak egy-egy Apponyi cikkének a tartalmával. Valamennyien bántó célatot láttak gróf Tisza István beszédének azokban a passzusában, amelyek a Bánffy-korszak küzdelmeit dicsőítették, az obstrukciót elítélték és különösen, amelyek a nemzeti pártnak a szabadelvűpártba fenntartás nélkül való belépéséről szóltak. A vérmesebbek egyenesen a nemzeti párt kiutasítását látták a beszédnek ezekben a passzusában.

Ámde még a volt nemzeti pártiak közt is többségben voltak a mérsékeltébb felfogásnak, akik szívesen hajlottak a kapacitációra, amiben viszont a régi szabadelvűpárt tagjai, akik résztvettek ezekben a beszélgetésekben, kivétel nélkül, egyformán buzzogódtak. És noha kezdetben meglehetősen lehangoltság mutatkozott, lassanként az a meggyőződés vert gyökeret, hogy itt ki nem egyenlíthető ellentétekről szó sincs és ha van is némi félreértés, egy kis pillanatnyi elkedvetlenedés, ez magától elsimul.

Egy régi szabadelvűpárti így szólt többek közt két volt nemzeti pártihoz:

— Ugy-e, ti is mondjátok, hogy gróf Tisza István kezdettől fogva a legnagyobb szíveséggel és loyaltással fogadta a ti csatlakozástokat? Hát akkor hogy is juthat esetekbe, föltenni róla, hogy most egyszerre illoyális módon fordul elletetek? Talán kissé tulmet a multnak magasztalásában egyszerűt, elítélésében másrészt a kívánatos mértéken; de ez is kimagyarázható gróf Tisza István egyéniségéből, amely ezzel nyilván tiltakozni akart az ellen, hogy bűnbánó megalázkodásnak vegyék, midőn Széll Kálmán előtt zászlót hajt és felétek bajtársi jobbot nyújt.

A kapacitálásnak határozottan konstatálható volt az az eredménye, hogy gróf Apponyi és Horvánszky nyilatkozataival az egész kontroverziát elintéztettek tekintik minden részen és az általános felfogás az, hogy a szabadelvűpárt egysége ellen csak azok véteneének, akik még tovább is szükség nélkül fessegetnék a nagyváradi beszéd céltait.

Érdekes volt a Tisza Istvánnal Nagyváradon járt képviselők egyikének ez a nyilatkozata:

— Határozottan állítlatom, hogy ott, a helyszínen sem Tisza István kíséretében és közvetlen környezetében, sem a beszéd hallgatóságában nyoma sem volt annak a felfogásnak, hogy gróf Tisza István a nemzeti párt ellen akart demonstrálni. A beszéd elmondása előtt miadannyan úgy tudtuk, hogy Tisza István e politikai manifesztációjának az a célja, hogy elítélje a Bánffy nevében folytatott agitációt, s különösen Bánffynak protestáns akcióját. És a beszéd elmondása után az volt mindnyájunk impressziója, hogy gróf Tisza István ezt a célatat meg is valósította s e mellett nagyon szerenés formában tett vallomást az új renchez való őszinte csatlakozásáról. És ami a beszéd hatását illeti, igaz ugyan, hogy báró Bánffy nevének említésekor is felhangzott néhány eljen a volt pártvezér tiszteletére, de később, mikor Széll Kálmán multját és mostani sikereit aposztrofálta a szónok, az éljenzés igazi, meleg ovációvá fokozódott, amelyben az egész gyülekezet résztvett. A miniszterelnök érdemeinek és iránta való bizalomnak hangoztatásánál mindenki élénken helyeselt. Legélénkebben Pulszky Agost és Gajári Ödön. Ez volt a hangulat külső képe. Mondhatom, hogy nem volt ott tüntetés a mostani helyzet faktorai közül senki ellen. Tehát a nemzeti párt ellen sem.

KÜLFÖLD.

Spanyolországot árverezik! Ha igaz, hogy egy ország kincse kereskedőiben és iparosokban van, akkor joggal irhatjuk, hogy ma megkezdtek Spanyolország árverését. Ezekre, tizezrekre megy azoknak a spanyol kereskedőknek és iparosoknak száma, akik gazdasági obstrukciót kezdtek a kormány ellen azzal, hogy kereskedelmi kamaráik után minden kereskedő és iparos kötelezőleg elhatározta, hogy nem fizetnek adót. A kormány eleinte fenyegetőzött, aztán megijedvén a várható dőrutotól, halasztékot adott az adótagadóknak. Ma van a halaszték határványa. Ma tehát

megkezdik ezer meg tízezer spanyol kereskedőnél és iparosnál a foglalást.

Az adótagadók hatalmas egyesülete, a *Spanyol Nemzeti Szövetség* a mai napon a következő határozatokat hozta:

1. A szövetség továbbra is megtagadja az adófizetést, mert az az egyetlen módja annak, hogy az ország jogos követelése teljesedjenek.

2. Ha a fiskus képviselője valamely adótagadóval szemben erőszakot alkalmazna s bezárná üzletét, akkor az összes üzlettulajdonosok egyszerre bezárják boltjaikat.

3. Nyilvános tüntetést rendeznek.

4. Ünneppélyesen tiltakoznak a legutóbbi államközlöny felvételének módjai ellen, amelyek elrettentő világitásban mutatják be a kormány erkölcseleneit politikáját.

Madrid, június 21.

A hivatalos lap ma rendeletet közöl, amely a tartományra nézve felfüggeszti az alkotmányban biztosított jogokat. Azok ellen a kereskedők ellen, akik a régens-királynak feliratot adták át, és alkalommal tett nyilatkozataik miatt a kormány bünvádi eljárást indított. Hír szerint az illető kereskedők tagadják, hogy az inkriminált nyilatkozatokat tették.

Madrid, június 21.

A legtöbb kereskedő bezárta boltjának ablakait; az ajtók nyitva maradtak. Az üzleti forgalom nem akadt meg. A fűtéteken lovascsendőrök cirkálnak. Teljes nyugalom uralkodik.

Madrid, június 21.

A hivatalos lap rendeletet közöl, amely a madridi kerületnek alkotmányserélyű biztosított jogokat hatályon kívül helyezi. A megokolás így szól: A kormány különböző eszközökkel igyekezett elkerülni a végső rendszabályok alkalmazását, de amely mértékben növekedett a kormány elnézése, úgy nőtt bizonyos elemek bátorsága, amely elemek gyengeségnek igyekeztek feltüntetni a kormányt a liberális intézmények iránt való tiszteletét. Tekintettel a rendellenes szociális állapotokra, a kormány nem habozhatott, hogy a rendkívüli állapotok által előjlesztett kötelezőségeit teljesítse.

A prefektus elrendelte a kereskedők egyesületének bezárását.

Az olasz kormányválság. Rómából röviden csak annyit jelentenek ma, hogy *Saracco* sikerrel folytatja a tárgyalásokat a kabinetalakítás dolgában. Ez a bizalommal teljes közlemény azonban semmi biztosat sem jelent a parlament válság elintézésére tekintetben. *Saracco* — úgy mondják — kabinetjét csakis az eddigi többségből akarja megalakítani, kizárásával a radikálisoknak. Már pedig ha a mostani, kilenvenhárom főnyi ellenzék, amely radikálisokból, szocialistákból és republikánusokból áll, egy részének a kormányba való bevonásával meg nem bontja: az új kabinet kinevezésével a helyzeten semmit sem változthatat és a harc feltételei ugyanazok maradnak, amelyek a *Pelloux*-kormányt a bukásba vitték. Sőt a radikálisok, akik talán várják is a kormányba való meghívást, még inkább el lesznek keseredve, mint eddig, és *Saracco*, aki *Crispi* bukása után nem vállalta el a kabinet-alakítást, mert súlyosnak találta magára nézve a feladatot: most még nehezebb feladatot előtérbe állít. Nem is lehetetlen, hogy a *Saracco*-kombináció dugába dől, mielőtt a kabinet megalakítására kerülne a sor.

Róma, június 21.

Az új kormányválság valószínűleg következő képpen fog alakulni: *Saracco* elnökség és ideiglenesen külügy, *Sanmarzano* hadügy, *Moria* hadi tengerészet, *Ferrari* kereskedelem, *Gianturco* igazságügy, *Nasi* közoktatásügy, *Gallo* belügy, *Chi-mirri* közmunkaügy.

Róma, június 21.

Saracco nagy nehézségekkel találkozik, különösen *Visconti-Venosta* pólusa tekintetében, akinek megmaradását politikai tekintetben teljesen kizárják. *Pansa* még határozatlan. Némelyek azt állítják, hogy *Saracco* a *külügyi tárcával Crispit* fogja megkínálni, akinek ez esetben a *miniszterelnökséget* is átengedné. Ez lenne, mint előre jeleztük volt, a legtöbb sikerrel biztató megoldás.

Finnország eloroszosítása. Helsingfors-i lapok azt a hírt regisztrálják, hogy most végre fogják hajtani azt a régi tervet, hogy az orosz nyelvvel nagyobb mértékben alkalmazzák Finnországban, mint eddig. E szerint a szenátus földmívelésügyi osztálya július 1-étől kezdve az uralkodóhoz intézett minden beadványát orosz nyelven fogja benyújtani és nem mint eddig, az ország nyelvén hozzáállékelt orosz fordítással. 1903-tól kezdve a közigazgatás főnöke a szenátussal orosz nyelven fog levelezni. 1905-től

kezdve az orosz nyelv a szenátus hivatalos jegyzőkönyvi nyelve lesz. A finn miniszter-államtitkári hivatalban az orosz nyelvet azonnal kötelezővé teszik e hivatal minden írásbeli munkájára nézve. A szenátus igazságügyi osztályát és a bíróságokat ezek az intézkedések nem érintik. Ugyancsak a lapok közlése szerint egy cári rendelet, amelyet azonban még nem hoztak nyilvánosságra, az országgyűlés megkerülésével közigazgatási uton bizonyos korlátozásokat léptet leibe a gyűlékezési jogra nézve.

Muraviev halála.

Budapest, június 21.

Meghalt *Muraviev* *Nikolajevics* Mihály, a cár kancellárja, a békeügy szorgalmas előmozdítója, a cár jobbkézbe. Váratlanul, hirtelen halt meg, s talán a halála az egyetlen vele összefüggő esemény, amely politikai zavart okoz. Nem mintha világraszóló lángész lett volna, hisz akkor kancellárja soha se lehetett volna a cárnak: olyan politikus volt, amilyenre a cárnak személyes politikája végrehajtására éppen szüksége volt. Szorgalmas, okos, körültekintő munkás, aki el tudta lenni a cárnak egy szempillantásból az intenciókat és hűségesen azok szerint irányította politikáját, amely csakugyan a béke politikája volt. S ezért talán nagyobb elismeréssel tartoznak neki Európa népei, mintha zseninek születvén féltelen akaratvággyal nagyszerű tervek végrehajtására gyűjtötte volna Oroszország kimeríthetetlen erőt. Ő békekancellár volt s ezért nagyok érdemei a lázas fegyverkezés századában. A hágai konferencia összehívása körül bokros érdemeket szerzett, amelyeket beírják a béke történetének szép könyvébe. Neve ott s nem a véreskező hódítók könyvében fog fennmaradni.

Az elhunyt államférfiúnak, — akit akkor ragadott el a halál, mikor tetterejére a kínai bonyodalmak folytán uralkodójának és nemzetének legnagyobb szükségére lett volna, — életrajzi adatai a következők:

Gróf *Muraviev* Mihály *Nikolajevics* orosz államférfiú, *Muraviev* Mihálynak, Vilna hírhedt diktátorának unokája, született 1845. április 19. Egyetemi tanulmányait Pultavában és Heidelbergban végezte. 1864-ben a diplomáciai pályára lépett. Mint követségi titkár működött Berlinben, Karlsruheban, Párisban, Stockholmban és Hagában, miglen 1860-ban a párisi követség első titkárává nevezték ki. Ekkor adta ki nagyatyja emlékiratait. 1885-ben követségi tanácsosnak Berlinbe, 1893-ban pedig követnek Koppenhágába, 1897-ben külügyminiszterre nevezték ki. Ő szerkesztette a cár meghagyásából a hágai nemzetközi konferencia tervezetét. 1897-ben megkapta a Szent István-rend nagykeresztjét. Ősei nyomdokait követve, *Muraviev* telivér orosz és a nemzeti iránynak egyik legfőbb zászlóvivője volt. Nagypapjának az orosz kormány 1898-ban Vilnában szobrot állított.

Pétervári, június 21.

Gróf *Muraviev* külügyminiszter ma reggel hirtelen meghalt.

Pétervári, június 21.

Gróf *Muraviev* ma reggel rövid rosszullét után régi szívbetegségben meghalt. Halála a legfájdalmasabb feltűnést kelti mindenfelé. A külügyminiszter *persona gratissima* volt a cárnál. Politikája az volt, hogy az összes hatalmakkal a legjobb egyetértést tartsa fenn. Az ő működése alatt javultak meg a viszonyok az osztrák-magyar monarchiával is, melylyel szoros baráti köteléket létesített. Az elhunyt külügyminiszter 55 éves volt; már évek óta özevegyember. Felesége, *Gagarin* hercegnő, már éveket ezelőtt halt meg.

Haláláról táviratilag értesítették az összes hatalmakat.

Berlin, június 21.

A *Wolff*-ügynökség jelenti Pétervárról: Gróf *Muraviev* külügyminiszter, aki a tegnapi diplomáciai estén még egészen jól érezte magát, ma délelőtt 9 és fél órakor halt meg. A diplomáciai testület tagjai, a miniszterek és az állami és udvari méltóságok délután három órakor gyászistentiszteletr gyűltek össze az elhunyt miniszter ravatalánál.

Berlin, június 21.

Muraviev hirtelen halála itt nagy részvétet kelt. Elismerik, hogy ez az államférfiú, akinek hivatalba lépése előtt azt hitték, hogy nem a legjobb indulattal van eltelve Németország iránt, tevékenységével bebizonyította, hogy mily ügyesen tudta hazájának érdekeit az európai békepolitikával összeegyeztetni. Remélik, hogy halála

nom fogja az európai hatalmakkal *Khinával* szemben való egyetértő eljárását zavarni.

Bécs, június 21.

A *Wiener Abendpost* rendkívül rokonszenvesen bucsuztatja gróf *Muraviev* orosz külügyminisztert. Azt mondja:

Muraviev mint okos és ügyes diplomata, aki 30 éves hivatalos működése alatt különféle állásokban igen sokat tapasztalt és az európai világpolitika minden fázisában nagyon járatosnak mutatkozott, teljesen arra való ember volt, hogy oszárjának feünkölt eszméit és intencióit megértse és azokat a világpolitika terén érvényre juttassa. Mértékletesen és okosan képviselte Oroszország érdekeit minden világpolitikai kérdésben és kitűnő viszonyban volt valamennyi állammal. Noha mindig szem előtt tartott egy fényes ót, a világéke fönn tartását, még sem mulasztotta el, hogy Oroszország természetes politikai és kulturális törekvéseit különösen Ázsiában előmozdítsa és fejlessze. *Muraviev* politikai tevékenységének egyik legjelentősebb mozzanata volt az ő uralkodója legsajátosabb művében, a hágai konferencia egybehívásában való élénk, tetterős részvétele. Neve akkor közszájon forgott és Európa rokonszenvesen érdeklődése kísérte azt az akcióit, amely a legnemesebb motívumoktól sugallva, mindenre értékes kulturális és ideális gyümölcsöket termelt. Ferenc József király pétérvári útja fennkölt szellemű uralkodónak kedves alkalmat nyújtotta arra, hogy Oroszország külpolitikájának vezetőjét, a két birodalom közt fennálló ismeretes barátságos viszonyok következtetésétől kitüntesse. *Muraviev* akkor mint ama szívélyes viszonynak, amely a Balkánon már számos békés sikert biztosított, legfőbb előmozdítója lépett előtérbe. *Muraviev* halála az orosz oszárzi udvarban, az orosz birodalomban, valamint a velük barátságos viszonyban álló összes politikai körökben gyászt és őszinte részvétet fog kelteni.

A kínai bonyodalom.

Budapest, június 21.

Ismételten megerősítik azt a hírt, hogy *Seymour* tengernagy a nemzetközi csapatokkal Pekingbe érkezett s hogy a pekingi követségeknél semmi bajuk sincs. Mivel azonban sem az odaérkezés részleteiről, sem a helyzetről semmi részletesebb tudósítás sincs, ezt a hírt is bizonyos kétkedéssel kell fogadni annyival inkább, mert a hatalmak lankadatlanul folytatják készülődéseiket. Csillapító hír érkezik a júnnani tartományból is, ahol a mandarinok egyszerűen fogva tartották a francia konzult, de a párisi kormány fenyegetéseitől mégis kijátszandok annyira, hogy utnak eresztik a *François* konzult, s így Franciaországnak nincs közvetlen oka a beavatkozásra. — Ami a háborús állapotot illeti, azelsők a takui titkózzettel tényleg előállott, ezt berlini felhivatalos kijelentés szerint úgy fogják fel, hogy nem involválja a hatalmak és Kína közt való háborús állapotot. A hatalmak részéről ugyanis arról volt szó, hogy hadművelési alapot teremtsenek az idegen általvalók megmentésére. Ezt a bázist a főállított hadihajók alkotják s ezt a takui helyőrség lövöldözése veszélyeztette s csak a kényszerű önvédelem ténye volt az, hogy a hadihajók parancsnokai a takui erődöt a megszállással ártalmatlanná tették. A hatalmak feladata most is inkább csak nemzetközi mentő-felhasználás, semmint hadviselő feleké, amelyeknek politikai céljuk van.

Mai távirataink a következők:

(A takui ütközet.)

London, június 21.

A *Times*nak jelentik *Sanghaiból* tegnapi kelettel: Hivatalos japáni távirat szerint a takui erődök körül vívott harcban az oroszok vesztesége 70 halott és sebesült volt. A japániak részéről 10 ember esett el, köztük *Hattori* parancsnok. Az orosz önkéntes hajóraj *Orei* nevű segédeirkáló-hajóját, amely a múlt héten *Hankauból* tea-szállítmánnyal *Odesszába* ment, most csapatok szállítására használják *Port-Arthurba* s *Tienocinbe*. A *Times*nek egy későbbi távirata jelenti *Sanghaiból*: *Santung* északnyugati részében az összes hittérítők egy erre a célra bérelt gőzöre menekültek, amely a *Sarga-folyó* torkolatánál vesztetel.

Sanghai, június 21.

Tienocin fosztogatása közben a boxerek az orosz ágyuk közelébe jutottak; az oroszok tüzeltek s *Adromszds* boxeri megölték. A boxerek két oldalról támadták meg az európai városrészt, de kétezer orosz visszaverte őket. A takui ostromnál a japániak az első erődöt, az angolok a második erődöt, a németek és oroszok a déli erődöt foglalták el. *Kühne* német hadvezér az ostromnál elesett.

London, június 21.

Bruce ellentengernagynak Takuból kelet nélkül az admirálisához intézett és ma Csifuban feladott távirat azt mondja: Hét nap óta nincs semmi hír Seymour tengernagyról és öt nap óta Tiencinből sem. A szövetséges csapatok megszállva tartják a Taku-erődöket és Tongkut és előnyomulnak Tiencin felmentésére, mihelyt erejük elegendő lesz. Holnap Hongkongból várnak csapatokat, holnapután pedig Wai-Hei-Waiból háromszáz embert. Takuban azt hiszik, hogy Tiencin körül minden oldalon haro folyik. Dél előtt elhatározták, hogy a tengernagyk és legrangidob tererésztsiztek a következő proklamációt teszik közzé:

„Tudomására hozzuk az összes alkirályoknak és Khina összes tengerparti, folyam-, városi- és tartományi hatóságainak, hogy mi csak a boxerek és azok ellen lépünk fel fegyverhatalommal, akik bennünket meg akarnak akadályozni abban, hogy honfővársaink megszabadítására Pekingbe menjünk.”

Kronstadt, június 21.

Ma itt a hatóságok képviselői jelenlétében a Takunál elesett katonákért gyászmisét és a hajóraj győzelmeért hálaímlát mondtak.

Bécs, június 21.

A Pol. Corr. jelentése szerint a takui erődök támadásakor megsebesült idegen tiszteteket és katonákat, akiknek száma körülbelül 100, egy japán gőzös a szaiói japán tengerészeti depotba vitte, ahol a hatóságok és a japán Vörös-Kereszt-Egyesület gondoskodik ápolásukról.

(Khinai hírek.)

London, június 21.

A Daily Express nagyon tulzott és nyilvánvalóan hazug híreket kap Sanghaiból. Egy ilyen szenzációs távirat így szól:

Sanghai, június 20. Az a hír van elterjedve, hogy Tuan herceg, a khinai császárné főszakácsa, fölgnyújtotta a pekingi császári palotát, aztán meggyilkolta a császárt és a császárnét és végül öngyilkos lett.

Számtalan efféle hír kering Sanghaiban, s csak arra való, hogy a khinaikat fölzigassa. A konzulok ez okból proklamációt adtak ki, amelyben kijelentik, hogy az idegen hatalmak beavatkozása nem Khina, hanem csak a boxerek ellen irányul.

London, június 21.

A kormány valószínűnek hiszi, hogy Seymour tengernagy a nemzetközi hadoszlopbal, amelyben huszonöt osztrák-magyar tengerész is van, vasárnap este Pekingbe érkezett. Ezt a hírt futárral küldték Pekingből Sanghaiba. Ugy látzik tehát, hogy a pekingi idegentelep biztonságban van. A hatalmak folytatják a fegyverkezést. Japán még három hadihajót küld Takuba.

Tokio, június 21.

A sanghaí japán konzul jelenti, hogy Seymour Pekingbe érkezett és hogy a diplomáciai testületnek nem történt baja. Csifui hivatalos japán jelentés szerint a tiencini idegen telepet június 18-ikán elhamvasztották.

Berlin, június 21.

A Gefion cirkálóhajó ma Csifuba érkezett és mindjárt folytatta útját Taku felé.

Bécs, június 21.

Mint a Pol. Corr.-nak Berlinből jelentik, a mai berlini esti lapok arra a Londonon át Sanghaiból érkezett hírre, hogy Tuan herceg fölgnyújtotta a pekingi császári palotát és megölte a császárt és a császárnét, aztán pedig öngyilkossá lett, megjegyzik, hogy ezt a fantasztikus hírt kizárólag khinaiak közölték.

Brüsszel, június 21.

A belga-khinai vasut igazgatósága Sanghain át Hongkongból azt a táviratot kapta, hogy a boxerek fölkelése csak a Peking és Tiencin közti területre szorítkozik. Ettől délre teljes nyugalom uralkodik, úgy hogy a vasuti építkezés nincs megzavarva. A távirat inti a közvéleményt, hogy ne higgyen a szenzációs híreknek.

Berlin, június 21.

A santungi vasuti és bányatársaság itteni igazgatósága eszentani irodájától épp most kapott táviratot, amelyben jelentik, hogy Santung teljesen nyugodt.

(Li-Hung-Csang.)

London, június 21.

A Timesnek jelentik Hongkongból tegnapi kelet fel: Li-Hung-Csang helyet tartatott fenn magának a Kwangla gőzhajón, amely pénteken indul el innen. Az idevaló khinaiak nagyon nyugtalanok. A konzuláris

testületnek komolyan ajánlották, bírják rá az alkirályt, hogy Kantonban maradjon, mert különben nagy lázadás tör ki.

London, június 21.

Mint a Timesnak Sanghaiból tegnapi kelettel jelentik, ott azt várták, hogy Li-Hung-Csang a Canadian Pacific Line legközelebb induló gőzössel elutazik Hongkongból. Az alkirály úgy nyilatkozott, hogy neki az lesz a feladata, hogy a khinai kormány és az idegen hatalmak között közvetítőként működjék és reméli, hogy sikerül a mostani bonyodalmakat békésen megoldani.

London, június 21.

Kantonból ideérkezett jelentés szerint Li-Hung-Csang az idegen konzulok előterjesztésére beleegyezett abba, hogy Kantonban maradjon.

(Oroszország.)

Konstantinápoly, június 21.

Ma reggel az orosz önkéntes cirkáló-flotta hajóin ötezer orosz katona ment át a Boszporuson Khina felé.

Köln, június 21.

Pétvárváról jelentik a Kölnische Zeitungnak: Az egész orosz sajtó nagyon el van kedvelve Anglia és Németország ellen. Ha a kormány is ugyanezen a hangon akarna beszélni, az a komplikáció elkerülhetetlen volna, a dolog azonban úgy áll, hogy az orosz kormány, amennyire még most be lehet látni, lojálisan együtt megy a többi hatalommal. A pétervári kormány nyolc nap óta egyetlen közvetlen hírt sem kapott Khinából. Ugy az orosz kormány, mint a khinai követség csupán az angol újságok hírszolgálatára szorítkoznak. Az újságoknak nem szabad hírt adni az orosz csapatok mozdulatairól, mert az óriás távolságnál fogva csak elferdített és a valóságnak meg nem felelő értesítések jutnának nyilvánosságra, amelyek csak nyugtalanságot keltenének.

(Anglia.)

London, június 21.

A Daily Mailnek jelentik Hongkongból tegnapi kelettel, hogy az Undaunted, Hermione és Bonaventura angol hadihajók most Vuszung előtt vesztogelnek. Valószínűleg ágyuzni fogják az ottani állomásokat és megkísérik majd a Hai-Tieu és Hai-Csi khinai cirkálóhajók elfoglalását.

Castelmare, június 21.

A Dido nevű angol cirkálóhajó ma éjjel távirati utasításra Khinába ment, ahová egy másik gőzhajó is fogja követni.

(Németország.)

Berlin, június 21.

A külügyi hivatal még nem kapott közvetlen híreket Khinából. A birodalmi hadi tengerészeti hivatal a takui német hajóraj parancsnokától a következő táviratot kapta: A sebessétek állapotra kielégítő. Ebből a táviratból azt következtetik, hogy a hajóparancsnok egy másik táviratot is küldött, amelyben jelentést tett a takui harc lefolyásáról, de ez a távirat elveszett.

Kiel, június 21.

A kikötőben és a kaszárnyákban lázas tevékenységet fejtenek ki. A szabadságon levő összes katonákat távirattal behívták. A tartalékosok behívásánál egészen az 1895. esztendőig nyulnak vissza. A tiszteteket, az altiszteket és a legényeket megvizsgálják, vajjon alkalmasak-e a forró égvői szolgálatra. A csapatok tíz nap múlva teljes hadi létszámban elindulnak Khinába. Holnap a szárazföldi hadseregnek ötszáz önkéntese érkezik ide. A kormány ezer tropikus sisakot rendelt. A már említett hajókon kívül még néhány régióból szerkezett hajót is fölszerelnek, azokat az új cirkáló hajókat pedig, amelyek külföldi vizeken vannak, Khinába rendelték.

Mainz, június 21.

A császár parancsára tegnap megkérdezték valamennyi itt állomásozó gyalog-ezred legénységét, hogy ki akar önkéntesen egy Khinába küldendő csapatba belépni. A legénység közül igen sokan jelentkeztek, de csak minden századból három embert fognak kiválasztani.

Berlin, június 21.

A Khinába rendelt Wittekind és Frankfurt gőzösök elutazásának napját július 3-ára tűzték ki. A császár megparancsolta, hogy amennyire a hely engedi, egy századnak megfelelő utazáskülönmény is menjon ezekkel a hajókkal Khinába.

Berlin, június 21.

A legközelebb Khinába induló csapat a legnagyobb katonai szállítmány, melyet Németország valaha tengerentúli területekre küldött. A szabadságoltak már visszatértek helyőrségeikbe.

900 tartalékosat behívtak. A spandaui katonai műhelyekben lázas tevékenység folyik. Az ottani csapatokat megkérdezték, hogy ki akar önkéntesen Khinába menni. Igen sokan jelentkeztek. Hasonlóképpen sokan jelentkeztek e célra az itteni ezredek legénységéből is. Azt az értelmezést, melyet egy hongkongi távirat Li-Hung-Csang utazása elhalasztásának vagy egyáltalán abbanmaradásának ad, itt nem tartják elég világosnak. De ha Li-Hung-Csang közvetítő szerepe el is maradna, nincs kizárva a remény, hogy a hatalmak együttes eljárásának meglesz a kívánt sikere.

(Delcassé nyilatkozata.)

Páris, június 21.

A képviselőház mai ülésén Delcassé külügyminiszter egy hozzá intézett kérdésre azt válaszolta, hogy e hó 20-iki kelettel távirati jelentést kapott, amely szerint a pekingi követéségnek és az idegeneknek nem történt bajuk. Június 16-án François júnari francia konzultól távirat érkezett, amely azt jelentette, hogy a hatóságok valahára felelősségük tudatára ébredtek és François most már el fog utazhatni. A távirat azzal végződött, hogy a helyzet tényleg javult.

Delcassé külügyminiszter azután ezeket mondja: Jelenleg 2500 emberünk van a khinai vizeken és legközelebb még 4000 lesz ott. Továbbá 8 páncélos hajónk, egy jelző és négy ágyúszázdánk van ott. Franciaország egyesülve Oroszországgal és egyetértésben a többi hatalmakkal, a rend helyreállításán fog működni és biztosítani fogja Pekingben oly kormányzat létesítését, mely képes az összes idegeneknek garantálni ugyanazt a biztonságot, melynek a khinaiak Franciaországban örvendenek. Az idegeneknek Konában és a franciáknak Jünanban való biztonságát illetőleg a kormány csak reményeket táplálhat; a khinai kormány azonban és a jünani alkirály ismerik felelősségüket. Én azonnal tudomására hoztam az országnak a jünani helyzetet, mihelyt ottani konzulunk távirata megérkezett. Kérdik, vajjon küldtünk-e csapatokat. A francia konzul azonban nem kérte csapatok küldését, hanem csak azt kívánta, hogy energikusan lépünk fel. Legutóbbi táviratában sem ajánlja, hogy Tongking határáról csapatokat küldjünk, mert azt mondja, hogy a francia csapatoknak Jünanba érkezése jelaadás volna rendezavarásokra, melyeket ugyan megoszulhatnánk, de melyeket illetőleg a képviselőház bizonyára helyesebbnek fogja ítélni a megelőzés politikáját. Delcassé utal arra, hogy felhívta a khinai követet, hogy táviratozzon a jünani alkirálynak az ottani franciák megvédelmezése érdekében, de a hatalmak és Franciaország alattvalói biztonságát csak Pekingben és az ottani kormányhatalmak által fogják elérhetni. Erre nézve a hatalmak közt teljes egyetértés van. Helyén valónak látom, hogy mai fejtegetéseimet evvel a nyilatkozattal befejezzem. (Tetszés.)

(Japán.)

Jokohama, június 20.

Ide is eljutott az a hír, hogy a pekingi követeket meggyilkolták és hogy Seymour tengernagy elesett. A hír nagy izgatottságot keltett, de kétkedve fogadják. A lapok sürgősen követelik, hogy Japán a hatalmak beleegyezésével vagy a nélkül kemény intézkedéseket tegyen. Azt beszélik, hogy az egész hírosimai hadosztályt hajóra szállítják néhány nap múlva Fukusima tábornok parancsnoksága alatt. A Rurik nevű orosz cirkálóhajó, amely az új orosz követet hosta a japán udvarhoz, ma innen Takuba megy.

London, június 19.

A Daily Mail jokohámai távirata szerint Japán komolyan veszélyeztetni a hatalmak egyetértését. A takui akció mellett ugyanis még önálló akcióra is vállalkozott Fu Csauban, ahol sereget szállít partra, hogy Fu Kien tartományban érdekeit megoltalmazza.

London, június 21.

A Daily Mailnek jelentik Jokohamából tegnapi kelettel, hogy a Tokio, Takasago és Aries-tusima hadihajók Takuba indultak. Az Aszama és Takasio hadihajók azt a parancsot kapták, hogy készen legyenek az indulásra. A kormány több szállítóhajót bérelt ki, ami azt mutatja, hogy nagy haderő kiküldését tervezi.

(Ausztria-Magyarország.)

Triest, június 21.

Krieghammer hadügyminiszter ma délelőtt ide érkezett és még ma elutazik Póába, hogy megvizsgálja a Karl VI. hadihajót, amely legközelebb elindul Khinába.

A Mária Terézia csak a Zenta fölváltására megy legközelebb Kelet-Ázsiába, úgy hogy Ausztria-Magyarországot ott két hajó fogja képviselni, amit teljesen elégségesnek tartanak.

(Népjogi kérdések.)

London, június 21.

Itt és Amerikában azzal a kérdéssel foglalkoznak, vajjon a hatalmak népjogi szempontból is háborús állapotban vannak-e Kínával. Egyfelől kétségtelen, hogy mind két részről oly dolgok történtek, amelyek a modern népjogi szerint az angarszál hatalmak között megéremtik a háborús állapotot, másrészt az is kétségtelen, hogy a diplomáciai érintkezés tovább is megmarad a hatalmak és Kína között.

Hamburg, június 21.

A *Hamburger Correspondenz* nyilván berlini szalgalmazás folytán jelenti: A Taku-erődök megtámadását és bevételét Berlinben nem fogják fel oly incidensnek, mely a hatalmak és Kína között háborús állapotot vonna maga után. Itt csak arról van szó, hogy az idegen állampolgárok megmentessenek. Ami az erőd bevételét illeti, azt azért szállították meg az európai hatalmak, mert a kínai katonaság fenyegette. E szükségnek engedve, tették ártalmatlanná a hadihajók parancsnokai az erődöt. Ez egy nemzetközi mentő-társulat feladata lehet s ebben nem lehet politikai óbelokra következtetni.

HIREK.

Luegerék Heine ellen.

— Két telegramm és egy mese. —

I.

Páris, június 21.

A bécsi férfi-dalgyűlésnek Párisban időző tagjai tegnap Heine Henrik sírját a montmartrei temetőben megkoszorúzták.

II.

Bécs, június 21.

A bécsi *Stadtrath* ma a következő határozati javaslatot hozta:

„A bécsi *Stadtrath* valamennyi jelenlevő tagja sajnálkozik, hogy ki a felett, hogy a bécsi férfi-dalgyűlés párisi időzését felhasználják arra, hogy annak a szidó költőnek a sírját megkoszorúzza, akitől eddig Németország minden városa megtagadta az emlékszóbot. A *Stadtrath* kijelenti, hogy a dalgyűlés hódolata nem a bécsi lakosság érzelmeinek kifejezése.”

III.

Ott, ahonnan az Olympusról a montmartrei temetőre látni, szévtáltak a fellegek.

— Tekints le, én édes szavu költőm, — mondta a csillagsugáros asszony a gráciák rakoncátlan kedvencének. — A sirodát koszorúzzák meg a jó bécsiek, akik téged sokszor bántottak és engem mindig szerettek, — legalább úgy mondták.

És fölhangzott a költő örök dala mulandó hamvai fölött, föl a ragyogó magasságokban, ahol a szenvedésnek két fejedelme szelid mosolylyal hallgatta a földi zenét. A csillagsugáros asszony, akinek homlokán meglátszott az arany korona vörös szegélyű nyoma és a töviskoszoru véres gyöngyöi, megigazította a költő félrecsuszott babérszuszorúját, hogy zavartalanul hallhassa a himnuszt.

A költő a szenvedő testvér forró hálájával nézett rá.

Egyszerre valami csunya disharmónia zavarta meg az isteni zenét. Oktalan, csunya, baromi bögs Bécs felől.

A csillagsugáros asszony fájdalmas ijedségében hirtelen befogta a babérszuszorúval a költő fülét.

— Engem valahol bántanak, — mondá szelid mosolylyal a költő.

— Nem, — válaszolt fájdalmasan a csillagsugáros asszony. — Engem bántanak.

És a felhők lassan-lassan ismét eltakarták a földet az Olympus elöl.

Budapest, június 21.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-én új előző és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról

dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt furdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgádon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszaradni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— **Személyi hírek.** Kállay Béni közös pénzügyminiszter ma Bécsből Budapestre érkezett és délután tovább utazott Bosznia-Bródra. — Hegedűs Sándor kereskedelmi minisztert a munkásalakosok párisi kongresszusa díszelnökévé választotta meg. — Robiczek Sándor miniszteri tanácsos, építési igazgató a bajor Szent Mihály-rend csillagos középkeresztjét kapta. — Gróf Nyitra nagykövet Bécsbe utazott.

— **Milán Budapesten.** Milán szerb exkirály ma déli egy órakor Belgrádból a keleti pályaudvaron Budapestre érkezett. Milán exkirály udvari szalonkocsija a rendes gyorsvonathoz volt kapcsolva. Társaságában voltak egy hadsegéd és az udvari személyzet. A pályaudvaron fogadására megjelentek: Weisz Soma szerb királyi konzul, Musitzky sikonzul, dr. Jovanovits konzulátusi titkár, Pavlik rendőrfelügyelő és Lachnit államasuti felügyelő. Milán király, aki nagyon jó színben van, polgári ruhát viselt. Megérkezése után kezét fogott a konzulokkal s azután a királyi váróterembe ment, ahol ebédhez ült. Az ebédhez Zichy Jenő is meghívta, akiért sürgősen elküldött. Ebéd után 2 óra 20 perokor Milán folytatta útját Bécs felé, ahonnan pár napi időzés után Karlsbadba megy.

— **Udvari gyász.** A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, a minap elhunyt Ferenc orleansi herceg, joinvillei herceget június 22-ikétől tizenhat napra udvari gyászt rendelt el a következő változtatással: az első nyolc napon, június hónap 22-dikétől bezárólag június 29-ig lesz a mély gyász és a további nyolc napon, június 30-dikától bezárólag július 7-ig a kisebbik gyász.

— **Kolozsvár új díszpolgára.** Kolozsvár város legközelebbi rendkívüli közgyűlésén tárgyalják azt az indítványt, hogy Hegedűs Sándor kereskedelemügyi minisztert Kolozsvár város díszpolgárává válasszák. Mint levelezőnk táviratozza, ma az ottani függetlenségi és 48-as párt értekezletet tartott, melyen egyhangulag elhatározta, hogy a városi közgyűlésen hozzájárulnak az indítványhoz.

— **A mentők rózsafünnepé.** Augusztus elejére a budapesti önkéntes mentők nagy rózsafünnepre készülnek. Nem a maguk szórakozására csinálják ezt a vigalmat, alappában véve nincs kedvük a mulatásra. Buzgók, serények, mindent megtesznek, hogy Budapest szegény, gazdag egyformán megkapja az első segítséget, ha baj ér és mégis megtörténik az a baj velük, hogy ráfizetnek a vállalatra. Nem titkojják, hogy ez nagyon fáj nekik, valami keserűségtele is tör ki belőlük a társadalom ellen, hogy a társadalom nembármomsága szinte nyilvánvaló az egyesületek iránt. Ime a legutolsó évi kimutatásuk is arról tanuskodik, hogy tizenhatezer korona deficitel zárták le az elmúlt esztendő. Hát ez nagy baj csakugyan, mert kevés olyan hasznos és derék egyesület van Budapesten, mint amelyen az Önkéntes Mentő-Egysület. Ezt igazolják a mentők nap-nap után és főképp minden olyan esetben, amikor, fájdalom, súlyosabb katasztrófák látogatják meg fővárosunkat. Azért siessünk most a mentők mentésére, ne panaszolhassák fel a társadalom közönyösségét. A közönség siet is most a támogatásukra, ezt bizonyítja az is, hogy az utolsó nyolc nap alatt *ezérvan-száz korona* folyt be a vigalmi bizottság irodájába (Fővárosi pavillon I. emelet). Úgyétek felkarolják a társadalom minden rétegeiben. Az ünnepség védnőtségét gróf Károlyi Mihály vállalta el, *Lobkovitz* hadtestparancsnok pedig a rózsafünnepre dímentesen engedti át a 32-ik és 44-ik ezred zenekarát. A vigalmi bizottság áll mindenkinél a rendelkezésére az irodájában, s oda címzendő minden pénzküldemény is.

— **Gróf Lónyay Elemér itthon.** Egy könyvatos tudósító szerint *Bodrog-Olásziba* rövid távirat érkezett ma, amely azt jelenti, hogy gróf Lónyay Elemér az esti vonattal hazatér. A hír kiszivárgott a faluba is, s gyorsan elterjedt az egész környéken. A gróf egyelőre csak egyedül érkezik. Az átalakított park teljesen készen van, s a kastély ujonnan berendezve várja urnóját.

— **Készen van a Margitsziget hídja.** Szabad az ut a szigetre. József főherceg gyönyörű kerije igazán közkinos lett a Duna közepén. Rámehet a legszezőnyebb ember is üdülni, nem drágítja meg a pár fűdőnyi friss levegőt a hajó és az, hogy csak két, meglehetősen drága vendéglő van a szigeten. Ha átadták a tündérkertet a népek, gondoskodnak a szerény igényűek számára megírtó — étlapról is. A kereskedelemügyi miniszter ma adta tudtára a fővárosnak, hogy készen van a híd. Mielőtt azonban átadnák a forgalomnak, kipróbálják azt, hogy mennyi terhet bír el. Jó ezt tudni, mert különösen vasárnaponként megiesik majd, hogy torlódás lesz a hidon.

— **Loubet a magyar kiállításon.** Párisból telegrafálják: Loubet köztársasági elnök ma délelőtt 11 óra tájban meglátogatta a világkiállítás magyar pavilonját, amelynek bejáratánál a kormánybiztos fővözülte, bemutatván az elnöknek a kormánybiztoság tagjait. A pavilonban Lukács Béla és Radics Jenő kalauzolták az elnököt, kit láthatólag meglepeté történelmi kiállításunk gazdag műkincsei. Loubet kíséretében voltak Combariou tábornok, a kabinetiroda főnöke, Picard kormánybiztos, Delaunay, Belleville és Chardon vezértitkár. Az elnök konstátálta, hogy a kiállítás egyik pavillonjában sincsenek olyan gazdag műrekek, mint a magyar pavilonban. Nagyon tetszettek a görög-keleti és szász egyházak öltönye és más egyházi szerei. Konstátálták továbbá, hogy olyan műtárgyak, mint amilyeneket az esztergomi káptalan küldött, aligha találhatók egyhamar máshol. Különösen feltűnt neki a külön íveszekerénnyben elhelyezett, az erdélyi uri családok díszesről kiállított házihasználatra való aranyserleg és díszszerek. Loubetnek nagyon megtetszett történelmi kiállításunk műkincsein kívül Herman Ottónak az ősfoglalozások köréből vett gyűjteménye is, amelyet igen soká érdeklődéssel szemlélt. Távozása előtt ismételte, hogy Magyarországnak ezen a kiállításon ezereves kulturáját a legjobb világításban sikerült bemutatnia és szivből gratulált e szép sikerhez a kormánybiztosnak.

— **A vigasztalás szobra.** Amikor vagy öt év előtt *Kielben* ünnepélyesen megnyitották a Vilmos császár csatornát a tizenhárom európai állam részéről kiküldött hajórajnak, ötvenhárom hadi hajónak impozáns részvétele mellett, az egész világ tisztában volt azzal, hogy a tetterős német császárt tervei a tenger felé vonják, ott, ahol a Keleti Tenger hullámai a német hadi tengerészet főállomásának lábait mossa, *Kielben*, amint onnan telegrafálják, tegnap impozáns ünnepséggel folyt le. Leleplezték az ottani helyőrségi templom előtt *Eberlein* szoborművét, amely Krisztust ábrázolja egy lábánál levő asszonyval. Vilmos császár ez alkalommal beszédet mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy ez a szobor a század meggyéjén a tengerészre emlékeztető jel. Rámutatott azokra a nagy földadatokra, amelyeket a tengerészetnek meg kell oldania és a tengerészek veszedelmes hivatására, amely amugy igazán Istenhez emeli föl a lelkeket. A szobor különösen a messze idegenben lévő katonák feleségeinek és hozzátartozóinak szól. A Megváltónál keressek vigasztalást az asszonyok, ha férjük a távolban veszedelmekkel küzd. — A német császárnak komoly szavai komoly jóvendőt sejtettek. Minő messzire meő szándékai lehetnek a nagyraőró urakkodónak, ha a tengerészek feleségeit és gyermekeit már csak Isten oltalmába tudta ajánlani? Ott áll Krisztus márványalakja a kieli hullámok fölött és eltekint a messziségre, amely a titokzatos jövőbe hív el sok derék német férjet és apát. De sok asszonyi könnyet fog látni ez a szobor.

— **Magyar küldöttség a Guttenberg ünnepeken.** Németország Guttenberg születésének 600 éves évfordulója alkalmából e hó 28-án nemzetközi ünnepet rendez Mainzban. Az ünnepen a magyar nyomdászok is képviselve lesznek. A magyarországi nyomdaegyesület küldöttséget menesztett Mainzba, tagjai: Emich Gusztáv udv. tanácsos, a nyomdafőnökök egyesületének elnöke, Hirsch Lipót a Franklin-Társulat igazgatója és Zilahy Simon egyesületi titkár, akik ma odautaztak. Az egyesület megbízásából Hirsch Lipót a magyar nyomdaipar méltó megismeretése végett remek kivitelű üdvözlő feliratot készített, mely a hazai nyomda iparnak a külföldön is dicsőségére fog válni. A diploma óriási pergamentlap s a Corvina mintájára készült. A Corvina-cimerrel és igen szép allegorikus festményvel van díszítve.

— **Házasságok.** Karner Jenő e hó 28-án lép házasságra a gyár-utcai nagykönyvi hivatalban *Rossberger Etel* kisasszonyval, özvegy *Rossberger Adolfiné* leányával.

Okolicsnói *Okolicsányi Károly* a napokban jegyezte el Kassán *Hucsik Janka* kisasszonyt.

Singer Izidor, a Hoffmann S. V., az Adria és a Magyar folyam- és tengerjárózási r. t. vezérügynökének vukovári tisztviselője eljegyezte *Braunfeld Szerenkét*, Braunfeld József leányát Bajáról.

— **Picquart becsülete.** A *Dreyfus-ügy* egyik kitaró harcosa, *Picquart* ezredes, mint *Fárisból* táviratozzák, ma panaszos volt a fenyítő törvényszék előtt. A vádlott *Le Pelletier* közsgtanácsos és az *Echo de Paris* szerkesztője volt, aki lapjában állandóan sárba tiporta *Picquart* ezredes becsületét. A törvényszék *Le Pelletier*t 2000 frank pénzbüntetésre és 100.000 frank kártérítésre ítélte a *Picquart* ellen intézett támadásokért.

— **A vasuti tehnikus gyűlés.** A német-osztrák-magyar vasutegylet 16. tehnikus-gyűlése ma délelőtti folytatás tárgyala. Tegnap délután a gyűlés tagjai a közlekedési muzeumot tekintették meg és *Banovics* Kajtán miniszteri tanácsosnak, aki ezt az intézményt berendezte, legmelegebb elismerésüket fejezték ki. Ma délután az esküférti hid építését nézték meg. *Ludvig Gyula*, a m. kir. államvasutak elnöke igazgatója, főrendiházi tag, ma reggel Párisba utazott, hogy mint a kiállítási zsűri alelnöke annak tanácskozási vezesse. *Ludvig Gyula* előreláthatólag július közepén túl el lesz foglalva zsűri-elnöklési teendőivel és azután jön vissza Budapestre. A német császár és bajor régens-herceg által a tehnikus-gyűlés kiválóbb magyar tagjainak adományozott kitüntetések már ma ideérkeztek. Amint hírlik, a többi államok fejedelmei, akiknek országait az együletben képviselt vasutak átszelik, az alkalomból szintén nagyobb számú kitüntetések adományoztak, amelyeknek megérkezését még a gyűlés befejezte előtt várják.

— **Két dudás egy csárdában.** Két pap verekedik egymással Bukarestben. Szóval és írásban a legvehemensebb a küzdelem. Másfelé is megcsik, ha a tiszteletes és a tisztelendő urak szangvinikus vérmérsékletűek s nem is valami nagy veszedelem egy kis kimagyarázkodás. Ebben az esetben azonban az a baj, hogy mind a két bukaresti pap magyar ember és első sorban arra van hivatva abban az idegen és velünk nem is tulságosan rokonszenvező országban, hogy magyar nemzeti voltát reprezentálja. Bartulus, a református lelkész lapjában a *Bukaresti Közlönyben* keményen megtámadta a magyar katolikusok papját, Bálint plébánost. Sajtópör is lett a dologból s kettészakadt a huzavonában a magyarság. A bukaresti osztrák-magyar követ abban fáradozik, hogy kibékítse a haragosokat. Ha a tisztelendő és tiszteletes ur igazán tudja, hogy mi a hivatása odaienn, nem lesz nehéz dolga a kövvelnek.

— **Az államvasuti munkások sztrájkja.** Az államvasutak gépgyárában ma délelőtti 11 órakor teljesen megszűntették a munkát s a hatalmas gyártelepen most egy munkás sem dolgozik. A sztrájkolók ma reggel a kapuk előtt nagy tömegekbe verődtek és azokat, akik munkába akartak állani, erőszakkal visszatartották. Csakhamar sok lovas és gyalogrendőr jelent meg a gyár kapui előtt és a zajongó tömeget könnyű szerrrel szétoszlatta. Ekkor mehettek csak be a gyárba azok a munkások, akik nem csatlakoztak a sztrájkolókhoz. Mintegy nyolcszázan vették föl a munkát. A sztrájkolók hangos fenyegetései azonban annyira megfélemlítették őket, hogy ma délelőtti valamennyien szabadságot kértek. Az igazságtóság kérésüket méltányosnak találta és szabadságot adott. Délelőtti 11 órakor azután ezek a munkások is elhagyták a gyártelepet, amely most már egészen csendes lett. A sztrájkolók a Népligetbe vonultak ismét, ahol megbeszéltek a teendőket és elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek *Toperczer* Péter X. kerületi előjáróhoz és őt kéri föl a békéltetésre. A gyár környékén állandóan erősített rendőrjáratok cirkálnak.

— **Gyalog Párisba!** A múlt héten legálabb is öt ember indult utnak Magyarországból Páris felé — gyalog. Ma megint négy újabb távgyaloglóról adnak hírt vidéki tudósítónk. Három *szevedei* és egy *debreceni* útju indult utnak a világ közepe felé gyalogszerrel. Ha ez tovább is így tart, kénytelenek leszünk *Gyalog Párisba* címmel új rovatot nyitni, hogy mind ezek az urak, akik megvetik a vasutat s a modern technika egyéb közlekedési vívmányait, valamennyien belekerülhessenek az újságokba. Nem akarunk a derék távgyaloglók becsületében gázolni, de valószínűnek tartjuk, hogy a magyar határon mind megdöglőlk a dologot és felülnek a lenézett gőzkocsira. Mert gyalog már sokan indultak el Párisba, de kevesen érkeztek oda a maguk lábán.

— **Leszhatnak szerkesztőség.** Londonból írják: Nagy szerencsétlenség történt a minap a *Daily Express* című új angol napilap palotájában. A földszinti szerkesztőségben nyugodtan dolgoztak a lap munkatársai, amikor egyszerre csak megrögzött alattuk a padló, majd nagy roccogással, ropogással beszakadt. A szerkesztőség alatt levő pincében vannak a szedőtermek, ahol a szedők éppen dolgoztak, amikor rájuk szakadt a szerkesztőség íróasztalaival, munkatársaival egyetemben. Négy áldozata van a katasztrófának.

— **A kiközösített Tolstoj.** Már április hónapjában megírtuk, hogy a pétervári szent szinódus kiközösítette az orthodox egyházból *Tolstoj* Leót, aki egyes hitágazatokat műveiben tagadott és vallástalan tanokat hirdet. A bizalmas levél, amelyben a konzisztoriumi határozatot az orosz papsággal tudatják, most látott napvilágot s így szól:

Körlevél.

(Bizalmas.)

Ó császári felségének, a minden oroszok uralkodójának ukéza a vladimirszki egyházi konzisztoriumból.

Ó császári felségének ukéza után a vladimirszki egyházi konzisztorium meghallgatta *Johannik* kievi metropolita, a szent szinódus elnökének előterjesztését; ez kifejtette, hogy:

Gróf *Tolstoj* Leo azokban a munkáiban, amelyekben vallási nézeteit fejti ki, egész tisztán és világosan az orthodox keresztény egyház ellenségének mutatta magát. Az egy istent három személyében nem ismeri el, a Szentháromság második személyét — *Fiu* — közönséges embernek mondja, az evangélium szent szövegét megmásítja, korholja a szent egyházat, mert emberi intézménynek nevezi, elveti az egyházi hierarkiat és kiesüfojja a szent orthodox egyház szentségeit és szokásait.

Az orthodox egyház ezt az embert a nagybőjt első vasárnapján minden hű gyermeke jelenlétében idegennek mondja az egyházi kegyek számára.

Eppen ezért a szent egyház hű fiait bizonyára nagyon fölzigtatná, ha gróf *Tolstoj* Leo lelkeért misét mondanak, amikor meghal bűnbocsánat nélkül és a nélkül, hogy az egyházzal kibékülne.

Ennek következtében a szent szinódus elhatározta: megtilta, hogy gróf *Tolstoj* Leóért, ha bűnbocsánat nélkül hal meg, emlékművet tartsanak, vagy misét mondjának.

Elrendelte a szent szinódus azt is, hogy erről a prépostokat értesítsük, hogy ezek viszont az alájuk rendelt papoknak adhassák tudtul.

1890. április 5-én.

Grosdov,
útkár.

Kosatkin,
a konzisztorium tagja.

Crisztianov,
lelkész.

Kegyetlenül fenyegeti meg az orthodox egyház a hatalmas agasztányt. Kifogyott vele szemben a vallási kenetből, a teológiai érvekből és a böseleti kapacitásából, tehát a vallás utolsó, de leghatalmasabb szövetségéhez fordul: a *halálhoz*. Eszébe jutja a sír szélén álló *Tolstoj*nak, hogy napjai meg vannak számlálva és hogy az egyháznak nincs számára imádsága, ha nem tér meg. A halál pillanatában a legszepeikusabb emberek is meghódolnak gyermekori emlékeik előtt és egy *Voltaire*ről mesélik, hogy halálos ágyán papot kért. De *Tolstoj* szilárdan megy tovább magányos útján. Nem akar azok között meghalni, akikhez életében semmi kötelet nem fűzte. A biblikus keresztény megveti a modern farizeusokat.

— **Egy mártírral újra több van.** A kolozsvári egyetemnek egy idő óta egy oláh fiatal ember, *Novacovici* György volt a konkolyhintője. Nemzetiségi politikát csinált az egyetemen a legvadabb módon és sikerült is neki olyan vizsályt szítani az oláh és a magyar egyetemi hallgatók között, ami komolyan veszélyeztette az egyetem munkájának sikerét. Az egyetemi politikusi szereplésért most vette el a büntetését. A mai hivatalos lapban ügyében ez az ítélet jelent meg: A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Novacovici* György kolozsvári egyetemi II. éves joghallgató, a magyar állam elleni üzemeltetési és nemzetiségi izgatásai miatt ellene indított fegyelmi vizsályát alapján, az összes magyarországi főiskolákról egyszerűsítettkorra kizárta, oly hozzáadással, hogy ha nevezett joghallgató netán Magyarországon kívül bárminemű felső tanintézetben végbizonyítványt, vagy oklevelet szerezne, ez Magyarországon nem fog érvénynyel birni, illetőleg nem fog honosíthatni.

— **Magyarország és a kínai posta.** Mint a *Bud. Tud.* értesül, *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter a napokban igen fontos távirati értesítések érkeztek arra nézve, hogy a kínai forradalom alkalmából megzavart postai és távirati összeköttetések miként fognak helyreállítani, illetve az érdekelt kormányok megbizottjainak közbenjöttével hogyan létesítenek majd újabb összeköttetéseket. Annak, hogy e távirati értesítések éppen a magyar szakminiszterhez vannak intézve, igen fontos és megtisztelő jelentősége van reánk nézve, és annak következménye, hogy az 1896. évi budapesti táviró-értekezlet óta a világtávira ügyében Magyarország ügyvivő szerepet visz s ennél fogva a közlekedés ez ágában a világ összes államai koncertjében a vezető szerep Magyarországot illeti.

— **A Böle Kis András uram becsülete.** Hajdu vármegyében, Józsbán el valahogy egyik napról a másikra Böle Kis András. Nincs neki semmije. Napzámba jár el erre-arra, de munka se akad mindig s ha akad, hát nem igen fizetik meg. A kis pénzecske pedig rámege a nagy családra. Mindazonáltal csak megvolt valahogy a maga szegénységében Böle Kis András, míg az a csapás le nem sújtotta, hogy egyszerre két beteg is lett. A felesége is ázba esett, meg a kisebbik gyereke is. Böle Kis Andrásnak pedig éppen akkor semmi pénze se volt, amivel egy kicsit jobb sorsba juttathatta volna legalább azokat, akik beteg fekdűtek és orvosra való meg patikára való se akadt. Az orvos dolga nem lett volna tulságos baj, az orvos ingyen is megvizitálja a szegényt, hanem a patikába pénz kell. Mindazonáltal megpróbálta az elkésereedett ember, hogy hátha még se olyan sietős a fizetés. A receptel elment a patikába, megcsináltatta s csak akkor nyögte nagy szegénységben, hogy nincs pénze, amikor már a készre pakkolt skatulyát meg üveget nyújtották feléje. A patikáriusnak pedig csakugyan sietős volt a nyolevankét krajcár, mert nem adta ki az orvosságot pénz nélkül. Böle Kis András bizonykodott, hogy elhozza a patikaszer árát, egy kicsit felesleket innen is, tul is, végre is Böle Kis András orvosság nélkül távozott — volna, ha az utolsó pillanatban, amikor a disputában már nem is annyira az orvosság, mint inkább az elv kezdett fontos lenni — zsebre nem vágja az orvosságok közül legalább azt, ami a gyerekeknek volt szánva. A patikárius észre se vette, hogy mi történt. — A napokban aztán ujra beállított a patikába Böle Kis András és kijelentette, hogy: annak a kis adósságnak a dolgában jött. A gyógyszerész a könyvekben kezdett keresgélni, de az atyafi fölvilágosította, hogy oda nem igen lesz beírva semmi s fizetett, mivelhogy ha semmi egybe sincs a szegény embernek, de van becsülete legalább.

— **A köztitak mozgalma.** A köztitak vasut kaulauzai és kocsivezetői tegnap gyűlésekön kívánásait egy memorandumban foglalták össze, amelyet ma délelőtti *Budai* Emil vezetése alatt egy tizenegyet tagból álló küldöttség adott át *Jellinek* Henrik vezérigazgatónak. A vezérigazgató a küldöttséget igen szivesen fogadta, és behatón érdeklődött az alkalmazottak óhajtsái iránt. Meghallgatóit minden egyes panasza és az egész beszélgetést gyorsirókkal jegyeztette, hogy a küldöttek részéről felsorolt és a memorandumba nem foglalt egyes sérelmek orvoslása iránt haladéktalanul intézkedhessék. Így többek közt a fegyvergyakorlatok tartamára a teljes illetményt koncedálta és a betegség esetén az eddig gyakorlatban volt levonást megszüntette. — A nyugdíjalap növelésére a személyzeti óvadékok kamatjódódelmet átengedte. A nőtlen alkalmazottaknak, akik laktanyában nem laktak, laktér-illetményt február 1-re visszahatólag engedélyezte. A memorandum egyes pontjait behatón megbeszélte a küldöttséggel és habár végleges nyilatkozatot nem tett, kijelentette, hogy teljes jóindulattal fog az ügygel foglalkozni és a személyzet kívánalmait méltányosan fogja elintézni. Azt azonban előre kijelentette a vezérigazgató, hogy minden olyan mozgalmat, amely a fegyelem meglazítására törekednek, határozottan perhorreskál és semmi esetre sem fogja megengedni, hogy a fegyelmi joggal, melynek gyakorlására a vasutársaságot a törvény a közönség biztonsága érdekében kötelezi és amely egy nagyvárosi fogalomnak a legfontosabb kelléke, visszaélést kövessenek el. Hangsúlyozza továbbá, hogy az ellenőrök és más alkalmazottak, akik közvetlen fölebbvalói a kalauzoknak és kocsivezetőknek, szintén alá vannak vetve a fegyelmi szabályzatoknak. Nagy meglepedést keltett az alkalmazottak között az a hír is, hogy a társaság terjedelmes szolgálati rendtartást alkotott, melyet most hagyott jóvá a kereskedelmi miniszter. Ez a rendtartás pontosan körülírja az alkalmazottak jogait és kötelességeit és számos kisebb-nagyobb sérelmet orvosol. A küldöttek átvették a vezérigazgatótól a rendtartás egy nyomtatott példányát és ennek tartalmát közölték társaikkal. A hosszas és beható eszmecsere annyira hatott a küldöttségre, hogy felkérték a vezérigazgatót a szombaton éjjel tartandó gyűlésen való részvételre. *Jellinek* Henrik kijelentette, hogy a meghívat elfogadja, ha idegen elemek ott részt nem vesznek, mert az alkalmazottai körében mindenkor szivesen megjelenik. Három órára járt már az idő, mikor a küldöttség távozott a vezérigazgatótól.

— **Halál a rendelőszobában.** A dologházi kórházban tegnapi délután meghalt urisán ötödik nőt ma felismerték hozzatarozón. Az illető *Weber* Jánosné született *Lakatos* Kornélia, 40 éves, budapesti születésű, férjétől külön vált magánzó. Az elhunytat ma felboncolták a törvényszéki orvostani intézetben s ez alkalommal kiderült, hogy régi szívbjaja ölte meg. Ma délután temették a halottasházba.

— Adó a tulvilágon. A szegedi anyakönyvi hivatalba a napokban beállított egy szűrés atyafi. Sirva jelentette:

— Mőghött az édős apám, akit Bor Péternek hívtak.

Az anyakönyvvezető ki akarja tölteni a rovatokat és sorba kérdezi:

— Hány esztendő volt a halott?

— Mi volt a baja?

— Hol született?

— Hol lakott?

A sok kérdés hallatára kítör a keserűség az atyafiból és elszörnyülködve kérdezi:

— Engedelmet, minek is irik be már az édős apám? Vagy tartoznék az adót fizetni még a halott is!

A pointeket rendszeresen elrontja a kommentár, de a magyar humor e kitűnő megnyilatkozásából egy egész világnézet ri ki. Ami adminisztráció, ami rovat, ami szám, az a magyar szemében mind csak azért készül, hogy az adót beszedhessék. Adóról beszél a magyar, ha mulat, ha korteskedik, ha választ, ha sir, adóról beszél mindig. És nem fél semmitől, csak az adótól. A jégverésbe, a fagyba, az árvizbe és a rossz termésbe valahogy csak belétörődik, de az adó fizetésében soha sem fog megnyugodni. Pedig a közügyeket becsüli, a polgári együttműködésnek nem ellensége. Az adó gyűlölete magyar nemzeti vonás, amelyet nem törül el semmiféle magasabb kultúra, semmiféle népszerű elmélet. A szegedi atyafi keserű humora is ezt bizonyítja.

— Egy mérnök szerencsétlen halála. Eszékről jelentik: Takács Imre, a magyar államvesztak eszéki osztálymérnökségéhez beosztott mérnök, hétfőn, 18-ikán hivatalos küldetésben egy eszéki tehervonaton Londjára utazott. Még mielőtt a tehervonatot Londjára berobogott volna, Takács nem tudni mi módon, a tehervonatot kalauzkocsijából kibukott a vonat kerekje közé esett. A vonat ketté szelődött a szerencsétlen mérnök testét. A harminchárom éves ember holttestének megvizsgálására a helyszíni szemle megtartására tegnap ment ki az eszéki törvényszék vizsgáló-bizottsága.

— Három ur. Körül mindenfelé sok az ur, börtönbe azonban kevés jut belőlük. Ez a nevezetessége annak a három urnak, akiről itt szó van és a kiket tegnap a szegedi csillagbörtönbe raktározott el egy időre az igazságszolgáltatás. A bevonulásuk nem volt valami fényes. Szuronyos hajduka kísérték be őket a tömlőbe. Az egyik Diváld Gyula okleveles erdész és tartalékos hadnagy. Sikkasztás a büne. A selmecbányai erdészeti akadémia elvégzése után a második gyalogezredben önkéntes lett, aztán tiszti ranghoz is jutott s miután a katonáknál befejezte a dolgát, a zágrábi érseki uradalom erdésze lett. Nagyzási hajlandóságainak kielégítésére azonban nem volt elég a pénz, amit a hivatalával szerzett. Sok adósságot csinált, végre is hozzányult az uradalom pénzéhez és ezért kapott másfél esztendő börtönt. A másik két ur testvér. A Kabdebő testvérek Nagy-Szebenből. Nagy bankházuk volt, amit azonban megbuktattak, amikor majdnem másfél millió forint volt már a tartozásuk. A hitelezők alig kaptak valamit s a két testvér Mihály és Péter tegnap bevonult a szegedi börtönbe.

— Az öngyilkos színésznő halála. Jauner, a bécsi Carl-Theater öngyilkos igazgatójának unokahuga, Krall Emilia ma követte szerencsétlen bátyját a halálba. A boldogtalan fiatal színésznő, mint megírtuk, a múlt szombaton öngyilkosságot követett el, levette magát a második emeletől s összetört testtel vitték be a kórházba. Keserves szerelmi csalódás érte. Egy ötven esztendőes orvosos hozta össze a sorsa, akit megszeretett s úgy volt, hogy felesége is lesz az éltes embernek. Azt beszélt, hogy a mátkasága alatt mélyebb viszony keletkezett a huszonhét éves színésznő és az orvos között, de ez nemrégiben cserben hagyta a leányt. Krall Emilia borzasztó gyötrelmeket szenvedett, egész jövőjét, boldogságát látta megsemmisülni. Eleinte nem nyugodott bele azonban a helyzetébe, s küzdeni akart még a boldogságért. Az orvos mindent elkövetett, hogy távol tartsa magától, s ez sikerült is neki. Akkor Krall Emilia fölkereste a férfi édes anyját, hogy megkérje, térítse vissza hozzá a fiát. Az agg urhölgy megértette, szeliden vele, de bizonyára nem nyugtathatta meg. A látogatás után is sötétnek láthatta a helyzetét, mert még az nap délután követte el az öngyilkosságot. Az orvos anyjától még elment a Raymund-színházhoz, amelynek negyedfél esztendő óta tagja, majd lakására sietett, s onnan már a kórházba került. Lett volna még mentés a számára, ha egyik lábát amputálták volna. De ebbe nem akart beleenyugodni, mindenképpen tiltakozott ez ellen, látta, hogy leszámolt már az élettel, meg akar halni. Általános részvét környezte ez idő alatt. Művész kollégái végtelenül sajnálták, hogy annyira jutott,

mert rendkívül vonzó teremtsé volt, és sokat ígérő pályát várt rá. Már a Burg-Theaterben tűnt fel a tehetsége, ahonnan a Raymund-Theaterhez szerződtek. Ma reggel a saját kívánságára látták el a halotti szentségekkel. Akkor már érezte a halálát, amely egy-két óra múlva be is következett.

— Árverés a főkapitányságnál. A főkapitányságon minden évnegyedben elárverezik a talált, vagy lopásból származó gazdátlan tárgyakat. Van ezek között minden, a fogvájótól kezdve kisebb-nagyobb, értékesebb s olcsóbb dolgoktól kezdve a hintóig, fuvaroszekérig. A nyári árverést július 16-án, esetleg 17-én tartják meg a főkapitánysági épület első udvarában.

— Halálos esés. Marcsinka Mihály hat éves fiúcska tegnap délután a Vizegrádi-utca 39. szám alatt levő ház első emeletéről leesett az udvarba. A szerencsétlen fiúcska rövid kilodás után meghalt.

— Esti zene a Telefon Hírdobozban. A beszélő újság nemcsak délután, de este is közvetít katonaság cigányzenét. Nap nap mellett minden este 8 órától 11-ig szórakoztatja előzetes katonaság és cigányzene közvetítésével, melynek kezdetére mindig rádiójelleg hívja fel hallgatóinak figyelmét. Fél 10—10 óráig pedig a rendszeres felolvasást tartja meg, mely alkalommal a legújabb hírek és táviratok kerülnek felolvasásra.

(x) Linhart Vilmos festő műtermében készülnek Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarelli stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképeszeti háttérrel és színpadok kölcsönbe kaphatók.

Az anyai szeretet csodája.

— Egy gazdálkodó levele. —

Dombóvár, június 21.

Az anyai szeretet egy csodás megnyilatkozásáról akarok Önöknek írni. A csoda a magam kis portáján történt, meg is ismétlődik napról-napra. És mi könnyes szemmel, meghalva nézzük a csodát, amelynek a szereplője két állat: a tehenem — Zsömle a neve — és a tehenem nyolc hetes borja. A tehen kizár a legelőre. Első nap, mikor kihajtották, pont délelben egyes-egyedül hazajött.

Nem tudtuk mi történhetett vele. Bejött a kapun, megállt a vályu előtt, inni akar, de — mintha mást gondolt volna — nem ivott, hanem egyenesen az istállóba ment. A kis borja gyorsan odasimult az anyjához, az okos állat a jászol elé állt és megszoptatta a kis borjút. Négy-öt perc múlva a borju elugrott az anyja tőgye mellől, Zsömle, a tehenük, ott hagyta a jászolt, kiment az istállóból a vályuhoz, ivott, aztán kiballagott a legelőre. Akik tanni voltunk ennek a gyönyörűségnek, alig hittünk a saját szemünknek. Elmondott a dolgot a szomszédoknak, az öregek meg a fiatalok tanakodtak, csodálkoztak és mintha kételkedtek volna is. Másnap délelben — éppen a harangszóra — újra hazajött a Zsömle. Most már áthivtuk a szomszédokat is és ők is látták az anyai gondoskodás csodáját. Ugyancsak az történt, ami az első nap. És azóta délelben az egész utca a kapuban várja a Zsömlét, Zsömle pedig pontosan hazajön megszoptatni a borját, aztán visszaballag a legelőre.

Zsömle így csodálhatja napról-napra az anyai szeretet becérző gondoskodását. Hat az anyai szeretet sem kizárólag emberi vonás, még a legmagasabb fajtajában sem. Az emberi agy működése talán nem is jászik bele, vagy hogy az állatban is nagy értelem lakozik. Nagyon szép ez a hit nekünk, akik a földet szeretjük, az akákokat meg a gyümölcsfákat imádjuk és a kalászt istenítjük. Mert nem tisztán az anyagot becsüljük az anyagi jövedelmében, hanem becsüljük benne a lelki nemességek őforrását. Ami mezőnk, ami legelőnk meg a virágos kertünk nemcsak kenyeret ad, nem csupán illatot lehel, hanem táplálékot adván az állatnak, lelket is önt az állat testébe. És ezt a lelket sokkal inkább megővja a romlandóságtól, mint az emberi eszével büszkélkedő ember lelket. Lám, a legelő egyszerű törvényt mond az állatnak: — Szeresd a magzatodat! — Egyebet nem kíván az állattól és ezt az egy törvényt meg is tartja az állat. De azért egymásban sem tesz valmit kárt az állat, meg van csöndesen, nyugodtan egymás mellett, csak vízben, takarmányban ne legyen szűke. Hat talán még se a sok jó törvény a föltétele a boldogságnak?

Az efajta kérdés persze csak Péter-Pál felé juthat az ember eszébe, mikor zizegni kezd a kalász és mikor minden délelben hazajön szoptatni a magzatát egy tehen, a Zsömle. Nem tudok a kérdésemre magam válaszolni, talán más sem. Mert az nem válasz, hogy: régi dolog, az őstermészetben van az erő, az igazság. Nem is jó, sokat gondolodni a Zsömle esete fölött, hanem nézni bizony gyönyörűség. Olyan gyönyörűség, amelyet alig bir elhallgatni a szegény ember és amivel jól esik eldicsekedni mások előtt.

A.

Párisból jövet.

— Jelentet. —

(Törvényt minden nap. Személyek: A PESTI IFJÚ, aki a köröten slakkóban találkorik a PÁRISBÓL VISSZATÉRÉ PESTI IFJÚ-val. Ez utóbbi papagálymódra van öltözve.)

A pesti: Nini! Ön itt?

A visszatérő: Már visszajöttem. Nagyon meleg van Párisban.

A pesti: És micsoda ruhában jár?

A visszatérő: Tessék! Magának is feltűnik. Az ember hazajön Ázsiába és azért hoz magával egy kis párisi divatot, hogy mindenki megbámulja. (Kedélyesen) Mit szól ehhez a piros-sárga-zöld-lila nyakkendőhöz, öreg nomád!

A pesti: Ilyet hordanak Párisban?

A visszatérő: Dehogy! Három hétig kerestem a boltokban, amíg sikerült ilyet fölfedeznem...

A pesti: Hát akkor...

A visszatérő: Kénytelen voltam megvenni, pedig most az egyszerű fehér nyakkendő a divat odakünn. De mit szóltak volna Peston, ha Párisból nem ilyen bikariasztóval jöttem volna haza?

A pesti: Igaza van.

A visszatérő: Hisz tudja, hogy szerény ember vagyok s mindig a lehető legszűkébben öltözöm. De nézze például ezt a világoszöld cipőt a sárga szalagokkal...

A pesti: Rémületes...

A visszatérő: Én is utálom, de ezzel tartozom barátainak. Mi lett volna a tekintélyemmel, ha Párisból egyszerű fekete cipőben jövök haza.

A pesti: Azt mondták volna, hogy ott se volt.

A visszatérő: A mellényemet még nem is látta. (Kigombolja a kabátját.) Csak zárt helyiségben merem mutatni: citromsárga bársony, nagy kék és piros patkókkal. Ezt direkt csináltatnom kellett. A szabónak azt mondtam, hogy árcsokbába kell...

A pesti: Hamar gombolja be. És micsoda kalap ez? Arasznyi a karimája, piros szalag rajta...

A visszatérő: Kisül a szőmem, de muszáj hordani. Mit szólának...

A pesti: Ha cilinderben jött volna haza? Kinevötnék.

A visszatérő: Ugy van. És most még egy hétig így kell járnom. Mindenki csodálja a kissé feltűnő, de mint ők mondják "érdekesen szingzag" párisi divatot. A mellényt már többben utána csináltatták, a nyakkendőből egy barátom négy tucatot rendelt...

A pesti: És Párisban is így járt?

A visszatérő: Hova gondol? Leültök volna a lábamról!...

El Madridba!

(A madridi kereskedők és iparosok egyetemesen elhatározták, hogy nem fizetik meg a rájuk kirott adót. A kormány ma sok ezer kereskedő ellen egyszerre rendelt el végrehajtást.)

A hol a férfi szíve bátor,
S bikával küzd a torreador;
Hol a koldus rongyára büszke,
És mint csapongó lángok úszke,
Egy-egy pástortus, úgy hiszem,
Minden kaosztó női szem; —
A hol a férjek karja hosszú,
És gyors a kéz és gyors a bosszú,
S az áruló hiába tettet;
Hol pergetvén a castagnettát
Úgy lejt majd minden lányka lába,
Mint Consuela Tortajáda; —
A hol sok-sok hidalgó gyomra
Korog; s egyszer egy szélmalomra
Lándzsát fogott ott Don Quichotte,
Vad lázadás ütött ki ott!

Vad lázadás! E hír mi fájt,
Búsan csobog a szőke Tájó;
Duenna sír, dühöng a don,
Szikót szitokra szór vadon,
S elmondja százszor is: — Caramba!
Beesés kormányunk szőnyű bamba!
Ha végre hajtja is, hiába!
Nincs annyi pénz Hispániába
Mint most fizetnem kellene!
De extrájkolunk majd ellene,
És zárva lésezen minden ajtó,
S hiába jó a végrehajtó,
Tudom, nem lel semmit se nálam,
S végül csak enged majd az állam.
S a lázadók bizván magukba,
Madridnak minden boltja osukva.

Gyászfelhő ül most Madrid ormán,
Jussából mit sem hágy a kormány;
És dies irae, dies illa.

Madrid után jó majd Sevilla,
És mind a többi régi város,
A sstrájkolás példája káros!
S tartós a dolos far niente.
A sok spanyol frült-e, szent-e,
Vagy csak makacs, azt nem tudom,
De ezek vannak már uton,
S jelen versem mindenkit intsen,
Akinek épp állása ninosen,
El Madridba! Madridba el!
Ott ember mint a polyva kell!
S kinek itt zárva minden ajtó, —
Legyen Madridban — végrehajtó!

Latskó Andor.

FŐVÁROS.

(*) **Ankét a kereskedelemügyi minisztériumban.** A közúti forgalom ügyében holnap délelőtt ankét lesz a kereskedelemügyi minisztériumban, amelyre a miniszter ma a főváros képviselőit is meghívta. A közúti vasutársaság, a renálorség és a vasúti és hajózási felügyelőség számára pedig rendeletet adott ki a kereskedelemügyi miniszter.

A közúti vasutársaságot főlhívja a miniszter, hogy tanulmányozza, miképp lehet a zugligeti állomást nagyobb hosszúságban vízszintes nivóra emelni. A végállomásokat, hol tömegesen jelentkezik a közönség, korláttal kell elzárni, ezekre a helyekre ünneppus és vasárnap tisztviselőt kell kirendelni. A végállomásoknál jegypénztárak és helyutalványok szervezésére hívja föl a társaságot a rendelet. A városi villamos vasúti társaságnak főlhívott rendeletben a miniszter ugyanezt mondja.

A vasúti és hajózási főlügyelőséget főlhívja a miniszter, hogy legyen a főváros és a társaságok segítségére, hogy minden tekintetben elfogadható javaslatot dolgozhassanak ki. Utasítja a felügyelőséget, hogy a villamos közlekedést állandó szakfelügyelet és ellenőrzés alatt tartassa. A nagyobb forgalmu helyekre, amikor a közönség tömegesebben lép meg a villamos kocsikat, külön felügyelőket rendeljen ki a felügyelet végrehajtására határozati javaslatot dolgozzon ki.

A rendőrséget utasítja a miniszter, hogy a rendet a legnagyobb szigorúsággal tartassa fenn. A vállalatok alkalmazottait minden rendzavarás és erőszakoskodás ellen védje meg és ellenőrizze, hogy a megengedettnél több utas egy kocsira föl ne szálljon. A társaságot jó indulattal támogatása a rend fenntartásában, a közönséget pedig szigorúan szorítsa, hogy a szabályokat és rendeleteket megtartsa.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Ábrányiné Budán.** *Ábrányiné Weiss Margit* asszony téli diadalait ma betetőzte a *Fővárosi Nyári Színházban*. Három estére tervezett vendégfőlépítet a *Kornelieles baranokban* ma este kezdte meg; *Szerpelt* szerepét játszotta az illusztris művésznő, aki már a Magyar Színházban teljesen eredeti tonust vitt be az operettbeli szubrett-alakításokba. Hogy aztán hirtelen híre terjedt ragyogó művészetének, az operette-színpadnak ezt az előkelő, új csillagát egymásután hívták vendégszereplésre a nagyobb vidéki színházak. Minden este egy-egy új diadalt hozott Ábrányinének. Mi más lehetett volna a mai est eredménye is? A színházról szóló hírek megdöbbentették a jobb- és palparti előkelő közönséget, amely tüntető tapsal üdvözölte kedveltjét, mikor a színpadon megjelent. Gyönyörűség volt hallgatni a vendégművésznőt; a szép áriákat ének-művészetének sajátos finomságával és bájával adta elő, játéka csupa ölet és csupa grácia volt. Nyílt színen is sokszor főlhangzott a taps, a főlvonások után pedig számtalanszor hívták a lámpák elé a művésznőt, akit tisztelői egy hatalmas virágcsokorral leptek meg. — Az előadás méltó volt a vendégművésznőhöz, *Mihályi Ernő* erőes, meleg tenorjával magával ragadta a közönséget. *Radányi, Petthesné, Krémer, Szilágyi* és *Virághati* járultak még hozzá a szép összejátékhöz.

** **A Sípss-zeneakadémia záróvizsgál.** A Sípss Antal zeneakadémiájában június 22-én délután 4 órakor tartják meg a záróvizsgákat az intézet Keoskeméti-utca 14. szám alatti helyiségében. A hangversennyel egybekötött vizsga vasárnap, június 24-én délelőtt 11 órakor lesz a Royal-szálló dísztermében. A vasárnapi hangverseny műsorán nagyrészt magyar zeneszerzők művei szerepelnek.

** **Az Uránia premijéje.** Holnap, pénteken nyolcadfél órakor kerül először színre az Urániában *Salamon Ödön* új darabja: *Páris 1900-ban*. A premijére annyi előjegyzés történt, mint akár a szezon derekán. Különböző is az ujonnan átalakított s külön szellőztetővel ellátott nézőtér a nyári színházlátogatás minden kellemetlenségétől megóvja a közönséget. Jegyek holnap egész nap válthatók az Uránia pénztáránál.

** **A Városligeti Színházban** holnap, pénteken *Boross Endre*, a Magyar Színház tagjának vendég-felléptével az *Uj Szulamit* kerül színre huszonharmadszor.

Páris 1900-ban.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, június 21.

— Minél több párisi életet!

Az Uránia Színház igazgatósága április hó elején bizott meg azzal, hogy Párisról írjak egész előadást kitöltő darabot.

Klupáthy Jenő, a tudós, de még fiatal direktor, kért arra;

— Minél több párisi életet!

Bemutatót és átadót Mérey Horváth Károlynak, az Európaszerte ismert magyar feltalálónak. Mikor megismerkedtem vele, mind a ketten balkezet adunk egymásnak (az ő jobb karja keresztül van löve, az enyém meg átvágvá). Ő az Uránia szakavatott művezetője, aki azt az instrukciót adta nekem:

— Minél több alakot!

Ennek a két kijelentésnek nagyon megörültem. Mert hiszen Párisot ugy megírni, hogy ne legyen benne semmi a Baedeker bácsi magyarozó modorából, volt a főszerzőpontom.

Nem a képekhez írtam meg a szöveget, hanem a szöveg szerint rendeltem meg élő párisi modellek után a képeket.

Meleg, nagyon meleg hálát kell mondanom *Vedress Márk* Párisban élő magyar szobrásznak, aki művészi izléssel válogatta ki a szövegemre vonatkozó fényképek és karrikatura-rajzok közül a leg-sikerültebbeket, ugyszintén a magyar kormánybiztos-ságnak, amely a magyar pavillon külsejét és belsejét pompásan sikerült képek alakjában bocsátotta a színház rendelkezésére.

Estendőket töltöttem Párisban, vissza-visszatérek oda, ahova annyi édes és bánatos emlék köt. Amióta távol vagyok tőle, egy második honvágy fogott el. Az elsőt mindenki érzi, amikor sokáig vagyunk külföldön, amely hazakerget a központi pályaudvarra és a Kerepesi-utnak gázlángjai felé.

A második honvágy az, amikor akármilyen jól érezzük magunkat idehaza, delejes erő vonz oda a nagy párisi boulevard felé. Nem tudom, hogy jól tettem-e, de ebben a darabban nagyon sokat foglalkoztam a boulevard élettel és alakjainak jellemzésével. De nem feledkeztem meg a becsületes, rusztikus Párisról, meg a külvárosi életéről sem.

Amikor megvoltam mind a három felvonással, azt hittem, végre egy darab, amelynek sorsa nem függ egyetlen primadonna szeszélyétől sem.

— Nagyon, de nagyon osalódtam. Az én darabomnak, kérem, tizenegyet primadonnája van.

Mindem mozgófénykép egy-egy primadonna.

Más színháznál a főkéllék az, hogy a primadonnának ügyes legyen a mozgása. Az Uránia-színháznál — isten meints. Itt az a fő, hogy egyetlen mozgófényképnek se legyen pajkosan ide-oda ugráló temperamentuma.

Épp azért kellett annyiszor elhalasztani az első előadást, mert a primadonnának nagyon hevesen csináltakodtak, aminek oka az volt, hogy a főprimadonna, a cinematograf, amely megmozgatja a többi, megrepedt. Hiába, már túl volt az első fiataliságán. Újat kellett rendelni Párisban, amely már első fellépésekor (a főpróbán) megmutatta, hogy biztos a dolgában. A száznegyven segédszínész is jól működött, tudniillik a vetítőképek, amelyeket Gyürky Margit kisasszony mesés ügyességgel tud a színpadra küldeni.

A mai főpróbán azt vettem észre, hogy *Szitolovszky*, az Urániának büvészkézű fotografusa, *Loubet* első nejt kissé fiatalra festette. Figyelmeztettem, hogy *Loubet* neje bizony már túl van a negyvenen és néhány ósz hajszálát rendeltem meg.

Kérem, a köztársaság elnökének neje még ma éjjel meg fog öszülni.

Salamon Ödön.

MŰVÉSZET.

□ **Aranyérem-opere.** A művészeti aranyérem odaítélése nemcsak Magyarországon keltett egy kised zenebonát, de Párisban is. Ugy látzik az aranyérem-osztogatás már mindenfelé diskreditálva van, legokosabb volna beszüntetni, mint ahogy több művészeti centrumban a szeccszionisták csinálták. Párisban a baj így támadt: A kiállításon résztvevő nemzetek mind-egyikének tárlatát *illik* (ez kiállítási *courtoisie*) egy vagy több aranyéremmel kitüntetni. A rendes praxis az, hogy ezeket az aranyérmeket még a

kiállítások megnyitása előtt meg szokták állapítani. Ezuttal a párisi világiállításon nem így történt. És kevés vagy semmi érmet sem kapott egy-két náció, köztük a magyar. A hivatalos körök ekkor tárgyalásokat kezdtek. Az eredmény néhány esengő aranyérem lett, amelyet most utólag ítéltek oda néhány művészeknek. A magyarok közül *Bencezur Gyulának*, *Csók Istvánnak* és *László Fülöpnek*. Más, szintén zesembeskedő országok szintén kieszközöltek még néhány modéliát. Így a németek közül most kaptak ily kitüntetést: *Herterich*, *Max Koner*, *Gotthard Kuhl*, *Müller* és *Stuck*, az osztrákok közül *Angeli* és *Mehoffer*, a hollandiak közül *Blommers*, *Breitner*, *Mesdag* és *Weissenbruch*, a belgák közül *Clavis*, *Frédérique* és *Verstraete*, a japániak közül *Hás*.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Hitelbe.** *Paczolay* Jánosnak pár évvel ezelőtt virágzó vendégülje volt a Jóska-utczában. Am a jó üzlet csak addig volt jó, míg a koszmáros hitelbe mérte a hort, mert a vendégek, mikor fizetésre kerültek a sor, egymásután elmaradoztak. *Paczolay* maga nem tudott fizetni és a Singer testvérek óeg hitellezési csalásért törvény elé állította. Mára volt ez ügyben Agoraszó bíró tanácsa elé kerülve a főtárgyalás, amelyen szomban *Paczolay* betegesége miatt nem jelent meg és a törvényszék ezért dr. *Gleichman* Lajos védő kérelmére elnapolta a tárgyalást.

Gyilkos cseléd.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, június 21.

A budapesti esküdttörvényszék előtt ma tipikus budapesti alakok vonultak föl egy szörnyűségűs bűntett ügyéből, melynek egy utatól elváltan élő asszony, *Bekner Lipótné* született *Bram Julia* volt az áldozata. A tárgyaló terembe egymásután léptek be a zugutók állandó, ismert alakjai, a kivénült, zsarnokoskodó cselédcánytól kezdve a diskrét hordárig, aki a zálogházi ügyeket intézi.

Bekner Juliát ez év márciusában meggyilkolva találták lakásán. A bűnvizsgálat csakhamar kiderítette, hogy az öreg asszonyt eselédje *Kotász Zsófia* ölte meg. A vénülő, harminchat éves eselédlány szeretőt, fiatal legény szeretőt tartott magának, akit bájaival nem tudott eléggé magához bilincselni s pénzzel igyekezett kipótolni azt, amit máskülönbben nem nyújthatott neki. *Kotász Zsófia* négy évig szolgálta asszonyát, mikor megismerkedett egy katonasorban lévő legénynyel, akinek pénzt akart adni, sok pénzt. S a sok pénzt ugy akarta megszerezni, hogy egy estén rárontott az asszonyára s hosszú dulakodás után megfojtotta. Aztán ugy tüntette fel a dolgot, mintha öngyilkosságot követett volna el az áldozata, behuroolta egy üres szobába, tiszta ruhát adott rá s az ablak vasala kötötte. Este kilenc órakor már végzett rémes tettével. Sietnie kellett, mert az egyik szobaur ilyen időtájban szokott hazatérni. *Pollitzer* Zsigmond csakugyan haza is tért s szobájába vonult. Reggel fél hatkor a eseléd bekopogtatott a fiatal ember szobájába.

— Kérem, *Pollitzer* ur — mondta — tessék fölkelni. Nem találok a nagyságát.

Pollitzer, akiről azt beszéltek, hogy viszonyt folytatott háziasszonyával, fölkelt s kutatni kezdett. Az asszony csakugyan nem volt a szobájában s végre hosszas kutatás után az üres szobaablak vasára fölakasztva lelték meg holttestét.

A rendőrség gyanuja eleinte *Pollitzerre* esett, de aztán kiderült, hogy *Kotász Zsófia* gyilkolta meg urnőjét.

A mai tárgyaláson *Zsitvay Leo* elnököt, Szavabírák: dr. *Lenk* Gyula táblabíró és dr. *Sántha* Elemér törvényszéki bíró, *Jegyző* dr. *Csepey* Dénes. A vádatlóságot dr. *Sáley* Barnabás királyi ügyész képviseli, vádlottat a hivatalból kirendelt dr. *Darvai* Fülöp védelmezi. A tárgyalásnak népes főlhallgatósága van.

Az elnök a vádlott nacionaléját derítette föl első kérdéseivel, azután az esküdteket sorolták ki. Rendes tagok lettek: *Manzer* Rezső, *Suly* János, *Evva* Lajos, *Fuk* Lajos, *Nedeczky* Tibor, *Spaller* István, *Petrovits* László, *Latskovits* Antal, *Kolesch* Károly, *Hofhaus* Elek, *Frisch* Bela, *Bauer* János; *Martonyi* Henrik és *Német* Imre pedig pótlagok.

A vádatat főlolvassa után az elnök a vádlott eselédlányt hallgatta ki, aki bűnét boismerte s csak azt nem vallalta magára, hogy a szeretője kedvéért gyilkolt.

— Hát miért határozta el magát erre a rettenetes tette? — kérde az elnök.

— Bosszúból. Nagyon haragudtam az asszonyomra, aki mindig narancsot adott vacsorára. Azon az estén, mikor megfojtottam, megint két rohadat narancsot kaptam s akkor, magam sem tudom hogyan, de megfogtam bennem az a gondolat, hogy megölöm. Az asszonyom hét óra tájban feküdt le, nyitva volt az ajtó, mikor vetközött s én az agyamszelen ülvé, azon gondolkodtam, hogy megöljem-e. Aztán határoztam. Megölöm.

— Mit tett, mielőtt megtámadta urnóját?
— Madzagot kerestem, cukorspárgát. A kezemből tartottam, mikor bementem hozzá. Egyenest az ágyához léptem s megfogtam a nyakát. Az asszony kettőt sikoltott.

— Dulakodás közben esett le az asszony az ágyáról?
— Elszakadt az inge, s én annál fogva huztam, mig nem leesett az ágyáról. Aztán, mert Isten már elvette akkor az eszemet, az ajtóig ráncogáltam, zsinort kötöttem a nyakára, megmostam, fölöltöttem.

— Maga a szekrényeket is kiürítette a gyilkosság után.

— Ki. Öt forintot találtam a fehérmű között, aztán egy aranyórárt, egy mellűt, három gyűrűt.

— Véres volt-e a keze?
— Véres. A jobb kezem.

— Hogyan huzta át az asszonyt a másik szobába?
— Nehéz volt a lest, hát a zsinagnél fogva ráncogáltam.

— A Politzer ur szobájában egy függőt találtak. Az asszony hiányzó függőt. Nem maga tette azt oda, hogy ráhárítsa a gyanút?
— Nem. Nem, én tettem oda.

— De azt a levelet, melyet reggel Politzernek adott át, maga írta?
— En írta.

— Az elnök ezután fölolvassa a levelet, melyet a gyilkos család írt aidozata nevében s amely így hangzik:

Politzer, fizesd ki Zsófi, a cselédet, mert az egy szegény árva ledny!

— Tudta-e maga, hogy az asszonyának van pénze a takarékpénztárban?
— Nem tudtam.

— Dehogyan nem tudta, hisz maga akarta rábeszélni, hogy vegye ki a pénzt. Maga már akkor gondolt a gyilkosságra, mert a szeretőjének akart pénzt adni.
— Nem adtam én annak pénzt, csak nagyon ritkán.

— A hallgatóság megdöbbenéssel hallgatta végig a vádlott cinikus vallomását, mely után a tanúk egész serege állt a bíróság elé.

Egy süket vén asszony, aki mendemondákban építi ki az eset borzalmas részleteit, egy cselédnő, aki a rossz helyről és a cselédtartók kegyetlenségéről feoesz s végül nem mer megesküdni vallomására, egy hordár, aki nagyon óvatosan és diszkretn felteletet a hozzá intézett kérdésekre.

— Hova küldöztették magát a szobaurak?
— Privát ügyben.

— Privát? Jó, jó. Csak mondja...
— Hát a zálogházba küldték.

Kléber Kálmán boltiszoja, a vádlott kegyvese tett aztán vallomást.

— Szerette maga ezt a lányt?
— Szerettem.

— Dacára a nagy korkülönbőségnek?
— Igen, szerettem.

— Kapott tőle pénzt?
— Kaptam, de nem sokat. Zsófi azt mondta, hogy ő már egy másik kedvesére költötte a pénzét. Néha a kirándulásoknál fizetett.

— A gyilkosság után képes levelezőlapot kapott a leánytól, melyre ez volt írva: Kedves Kálmán! Ha lesz időd, látogass meg. Szerencsétlenség történt, az asszonyom megölte magát. A mit lehet, félre-teszek, Zsófi.

A tanu lefette az esküt vallomására, mely után *Politzer* Samu magánhivatalnok kihallgatására került a sor.

— Volt önnek viszonya *Brau* Juliával?
— Volt.

— Milyen lánynak ismerte maga ezt a Zsófi?
— Goromba és zarnokoskodó lánynak, ámbár jól bírtak vele s jó ellátásban volt része.

— Oh, — vágott közbe a vádlott, — *Politzer* nr nem tudja, hogy fölemelegített fözelekkel traktáltuk. A tanu aztán részletesen elmondja, hogy miképpen találták meg reggel az asszony holitstét. Majd, hogy *Brau* Julia takarékos asszony volt ugyan, de nem fukar s jól bánt a cselédjevel.

A törvényszék ezután még néhány lényegtelen vallomást tév tanu hallgatott ki.

A szakértők véleménye után a kérdések feltevése következett. A vád és védelem által előterjesztett kérdések végleges szövegeze cseléből a törvényszék esti 9/4 órakor tanácskozássra vonult vissza s ezért az elnök a tárgyalást félóra felülgeszettette.

A szünet után a vád- és védőbeszédre került a sor.

Dr. Sélley Barnabás királyi ügyész vádbeszédében az előte megfontolt szándékok beigazoltak láta s ez alapján a feltett gyilkossági kérdésben kérte vádlottat bűnösnek kimondani.

Dr. Darvas Fülöp védő óráig tartó védőbeszédében a szándékos emberölés büntetének kérdése mellett aletalt. A válasz s viszonyválasz tartama alatt *Pelrovits* László esküdtt hirtelen rosszul lett, úgy, hogy az elnök kénytelen volt felmenteni esküdttbírói tisztje alól. Helyébe *Martiny* Henrik pót-
eskdütt lépett a rendes esküdtek sorába.

Az elnöki resumé után az esküdtek verdikt-hozatalra vonultak vissza.

Félóra tanácskozás után *Nedeczky* Tibor, az esküdtek választott főnöke a következőkben hirdete ki az esküdtek verdiktjét:

Kotász Zsófia bűnös abban, hogy *Benkner* Lipótné ölési szándékkal, a nélkül, hogy szándékát előre megfontolta volna, kézzel vagy hurokkal megfojtotta s így ennek halálát okozta.

Továbbá:
Kotász Zsófia bűnös abban, hogy *Benkner* Lipótné-lól a személye ellen alkalmazott fojtogatás által életére

törő erőszakkal 5 forint készpénzt és 54 forint értékű ékszereket a cseléből vett el, hogy azokat jogtalanul elküldjönita.

Az esküdtek a gyilkosság és a szolgálati viszonyból elkövetett bűntekre feltett kérdésekre nemmel saavaztak. *Dr. Sélley* kir. ügyész a büntetés kimérésénél nyíltok körülményül kérte betudni vád-
lott alacsony műveltségét s büntetlen előéletét. Solyo-
bitó körülményül pedig elvetemült kegyelenségét, amelylyel feltett végrehajította s hogy e felett semmi megbánást sem mutatott. A büntetés kiszabását szán-
dékos emberöléssel parosult rablás büntette címén kéri. Ezt a törvény életfogytiglani fogházzal rendeli büntetni.

Dr. Darvas Fülöp esetelre a vádlott életelo-
lyását, szolgáló alárendeltségét, korai árvaságát enyhé
itéletet" illetve a 92. §. alkalmazását kéri véndce
számára.

Elnök: *Kotász* Zsófia, van-e még valami elő-
adnivalója, mielőtt mielőtt a törvényszék ítéletre ven-
nul vissza.

Vádlott: Nincsen semmi.

A törvényszék *Kotász* Zsófiát szándékos ember-
ölés büntetétért s rablás büntetétért a btkv. 349. §-a
alapján a 91. §. alkalmazása mellett 15 évi feyházra
ítélte. Ebből a mai naptól számítandó büntetéstől a
törvényszék nem vett semmit sem kitöltötnék.

Az ítéletben az ügyész megnyugodott, de a
vádlott és védője az új bünvádi perrendtartás 385.
§. 3. pontja értelmében (a 92. §. nem alkalmazása
miatt) semmiségi panaszt jelentett be.

SPORT.

*. Letört löversenyter. Letörték már ezen a világon lovak, sportsmanek, bookmakerek, de egy egész versenyter most tört le először, mielőtt még belefogott volna a meetingjébe: a szerajevói. Két héttel ezelőtt nagy remények közt történtek meg a nevezések. Csupa hősk, híres teliverek voltak a listákon, maga a Császárdij szobnok ígérkezett talán a Derbynél is — ba ma délután mindössze tizenegy ló szállott át abba a különvonatba, mely Boszniába szállította az idei egész löversenymeetinget. All pedig az idei egész meeting a 11 lovon kívül öt sportsmanból, a totalizátor hivatalnokokból, négy másodrangu jockeyből és egy lovászfutból. A 11 ló a következő: *Avar II., Boldog, Beauharnais, Deleg, Gaudriole, Gourganéme, Diver, Apród III., Foszlány, Mars, Triole.* A jockeyk: *Segrott, Gulchris, Prudmes, R. Huatable* és *Kölling.* A két versenynapon 8 futás van s így 1 és egyegyed ló esik egy futásra; egy versenynap négy futását véve alapul, egy-egy versenyre 2 és háromnegyed ló esik. Szóval hídzse letört, mielőtt még meg lettek volna a versenyek.

EGYESÜLETEK.

(A gyógyult elmebetegeket segélyző egyeslet) ma délután tartotta évi rendes közgyűlést a bűntető járásbíróság egyik termében. A közgyűlésen, minthogy gróf *Teleki* Géza elnök nincs a fővárosban, *Székács* Ferenc helyettes-elnök pedig beteg, lovag *Falk* Zsigmond kir. tanácsos elnökölt.

Az évi jelentésből, amelyet *dr. Mózes* László titkár terjesztett elő, kieme ik, hogy az egyeslet vagyona 27.562 frt. ami az 1898. évi hasonló időszakához hasonlítva 933 frt. többletet mutat. E többletet első sorban az az 1000 forintot tévő évi segély okozta, amelyben az egyeslet az állam tavaly is részesítette. Ez az évi segély lehetővé tette, hogy az egyeslet, mely a mult évben is gyógyult betegesztől nagyon igénybe volt véve, feladatának akadálytalanul és zavartalanul megfeleltethet. A jelentés a nagy-szebeni és pozsonyi fiók-egyesületek működéséről is beszámol s végül köszönetet mond az alami segítségért, továbbá a pénzintézeteknek és egyesületeknek, amelyek támogatták.

A közgyűlés a jelentést és a számadásokat tudomásul vette, a felmentvényt *dr. Jármy* Gyula pénztárosnak köszönettel megadta s hozzájárult az előterjesztett költségvétéshez is. A választások során rendes választmányi tagok lettek: *Dr. Chyzer* Kornél, *dr. Grósz* Lipót, *dr. Gruber* Lajos, *Kossutány* Géza, *dr. Niedermann* Gyula, *dr. Epstein* László. Pótagok: *Boronkay* Ignác, *Eödrögh* András, *ij. lov. dr. Falk* Zsigmond, *dr. Kiss* József, *Reusch* Ferenc, *dr. Szánássy* Sándor. Számvizsgálók: *Bayer* Antal, *Gelléri* Szabó János és *dr. Brachfeld* Lajos. Helyettes számvizsgálók: *Filó* Keresztély és *dr. Fried* Vilmos.

TÁVIRATOK.

Az osztrák helyzet.

Bécs, június 21. *Koerber* osztrák miniszter-elnököt ma a király több mint egy óra hosszat tartott külön kihallgatáson fogadta.

Lemberg, június 21. A *Szlovo* *Polszki* bécsi levelezője azt a hírt közli, hogy gróf *Piminski* helytartót közoktatásügyi miniszterré, gróf *Borchowski* krakkói

kerületi kapitányt pedig galíciai helytartóvá fogják kinevezni.

Brian, június 21. Az ó-cseh *Hlas* nevű lap azal a követeléssel áll elő, hogy hívják össze Ausztria valamennyi szláv képviselőjét kongresszusra, melyen a felett tanácskozzanak, miképpen lehetne a német közvetítő nyelv törvényes behozatalát megakadályozni.

A kedive megbetegedett.

London, június 21. *II. Abbas* kedive, aki ma az „Osborne” yachtan *Queensborough*ba érkezett, elhalasztotta *London*ba utazását, mert az uton eokat szenvedett tengeri betegség következtében. A *Cambridge* herceg és a török nagykövet hiába várták őt a vasutnál, hol diszszadot állítottak fel fogadására. Egy londoni orvost hívtak a kedivéhez.

London, június 21. A kedive *Port-Victoriában* az *Osborne* nevű királyi yachtan maradt, mivel tobokba'ba, amelyben már két nappal hajóra szállása előtt is szenvedett, az utazás alatt igen előrehaladt. Mint híre jár, a kedive betegségéből difteritiszre lehet következettetni.

A délafrikai háború.

London, június 21. A *Reuter*-ügynökség jelenté *Zandspruit*tól tegnapi kelettel: *Puller* főhadiszállását két mérföldnyire *Zandspruit* mögött, *Volkerustól* északra egy állomásnyira ütötte fel. A tábor a vasut nyugati oldalán van. Ebben a kerületben tegnap 187 boer megadta magát.

London, június 21. A *Daily Telegraph*nak jelenté *Pretóriából* 17-iki kelettel: Ez idő szerint az angolok és *Botha* csapatai között, bár nem formálisan, öt napos fegyverszünet van, de hir szerint *Lord Roberts* e hét lettelével keményen fog föllépni.

A boer-barátság veszedelme.

Borosis, június 21. A *Schlesische Zeitung* megerősíti azt a hírt, hogy báró *Reizenstein* örnagyot, a 11-ik hadosztály vezérkari tisztét, aki szabadságát arra használta fel, hogy a boerokkal harcoldjon, a hadi törvényszék hat heti várfogságra ítélte. A tiszt most üli le büntetését.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, június 21. (A *Budapesti Napló* telefon-jelentése.) *New York*ból ma ismét erős haussest jelenttek és szilárdak voltak a jelentések *London*ból is. Ennek folytán a forgalom megnyitásától buza és rosz keresett volt, úgy, hogy mindkét cikk irányá lényegesen megszilárdult. Buza észre 15 és rosz észre 11 fillérrel javult, amely javulást mindvégig megtartották, ámbár később az ület nyugodtabb lett. Zab és tengeri nem részese t a javulásban. Zab ellenkezőleg 2 fillérrel lemorzsolódott, míg tengeri kissé szilárdabb volt. Repce üzletelen és változatlan maradt.

Kötellett: Buza észre 8.25—8.20—8.23 korona, rosz május—júniusra 7.15, észre 7.31—7.28—7.30 korona, zab észre 5.60—5.88 korona, tengeri május—júniusra 5.86—5.85, július—augusztusra 5.90, szeptember—októberre 6.— korona.

Jegyzetek: Buza május—júniusra 7.70—7.75 korona, zab május—júniusra 5.40—5.45 korona, repce augusztus—szeptemberre 13.30—13.40 korona.

A készárupiacon a fogyasztás szigorúan tartózkodott a bevásárlástól, miért is teljes üzleti csend uralkodott. Irány és árak nem javultak. Csak búzáért követeltek 5 fillérrel többet. Kedvező külföldre a zár-lalkor az irány emelkedő volt. Buza észre 8.34—8.32 korona, rosz észre 7.35 korona. Egyebekben üzletelen.

New York, június 21. (Terménytözsede.) (Zárlati) *Gyapot:* *New York*ban helyben 9¹/₁₆. (9¹/₁₆) júliusra 8.62 (8.72). szeptemberre 8.08. (8.15). *New-Orleans*ban helyben 9¹/₁₆. (9¹/₁₆). — *Petroleum* Stand white *New York*ban 7.85. (7.85). Stand white *Philadelphian*ban 7.80. (7.80). Refined in *Cases* 9.15. (9.15). Credit Balances at *Oil City* 1.25. (1.25). — *Zsír:* *Western steam* 6.90. (6.95). *Rohe* és *Brothers* 7.15. (7.15). — *Tengeri* irányzata igen tartott. *Júniusra* —. —. —. —. —. —. *Júliusra* 46¹/₁₆. (46¹/₁₆). Szeptemberre 47¹/₁₆. (46¹/₁₆). — *Buza* irányzata igen tartott. *Piros ősz* helyben 92¹/₁₆. (91.—). *Júniusra* —. —. —. —. *Júliusra* 87¹/₁₆. (86.—) Szeptemberre 87¹/₁₆. (86.—). Decemberre 88¹/₁₆. (86.—). *Gabona* szállítási díja *Liverpool*ba 2.— (2¹/₁₆). — *Kávé:* fair *Rio* 7. sz. 8¹/₁₆. (8¹/₁₆). *Júliusra* 7.05. (7.10). Szeptemberre 7.15. (7.25). — *Liszt:* *Spring Wheat* clears 2.95. (2.85). — *Cukor:* 4¹/₁₆. (4¹/₁₆). — *On:* 30.50 (30.—). — *Réz:* 16.37. (16.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 21. (Terménytözsede.) (Zárlati). *Buza* irányzata tartott. — *Júniusra* 81¹/₁₆. (80¹/₁₆). *Júliusra* 82¹/₁₆. (81¹/₁₆). — *Tengeri* irányzata gyenge. *Júliusra* 40¹/₁₆. (41¹/₁₆). — *Zsír:* *Júniusra* 6.67. (6.67). *Júliusra* 6.67. (6.67). — *Szaunna* short clear 7.25. (7.20). — *Sertésbús:* *Február*ra —. —. —. —. *Júniusra* 11.57 (11.55). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLONFELEK.

A tegnapi és a ma.

Mikor tegnap ottkűn jártam az erdőben,
Nápfényes volt minden, sehol komor árnyék,
Virág mosolygott rám, falombja hajolt rám,
Mint ha Sírász rózsás kertjében járnék.

A fákon az apró, sok tarka madárka
Nekem fűtyölt, dalolt andalító széken,
Még a mennyásator is mintha csak kedvemre
Füredt volna a tó tiszta tükörében.

Szép világ volt tegnap, előttem állott még
A nyár minden fénye, minden ékesége,
Hívám: a rózsák, a ragyogó világnak
Nem is leszen vége, sohasem szakad vége.

Pedig véget ért már és én úgy érezem,
Az egész föld mintha süllyedne alattam, —
Hja, tegnap kettesben jártuk még az erdőt
És ma elhagyatva, magamra maradtam.

Fabula János.

† **Wembley-torony.** A dícsőség, amit az Eiffel-toronytól a franciák szereztek, nem hagyta nyugodni az angolokat. Londonban a Wembley Parkban hasonló alkotás fog létre jönni. Ennek a toronynak is lesz neve, ha nem is olyan hangzatos, mint a franciáké; a térről, amelyen állani fog, Wembley-toronynak fogják hívni. Azonban még sem egészen a nemzeti büszkeség emeli azt a kolosszust, nagyon praktikus célja is volna. Egyik állomása lenne a drót nélküli táviratozásnak London és Páris közti, ahol viszont az Eiffel-torony szolgálna állomásul. Az Elektrián ugyan, mely ezt a hírt közli, hogy Eiffel-toronyok emelése a Marconi-féle telegráf számára épp oly botor dolog, mint egy háznak a felgyújtása egy pecsenye megsütése végett, azért meglehetősen komoly-sággal közli azt a hírt, hogy nemcsak ezer láb hosszú oszlopot fognak építeni Londonban drót nélküli táviratozáshoz London és New York között. Az angol szakemberek egyáltalában nem tartják lehetetlennek, hogy ez az összeköttetés nem is olyan sokára létre jöhet.

† **A párisi kiállítás kínosai.** Lehetetlen megállapítani a párisi kiállításon lévő összes kínosok valódi értékét. Csak az anyagi értékről nyújthat némi homályos képet az a tény, hogy a képzőművészeteknek a Champs-Élyséesben levő két palotája egyedül lopások ellen nyolcvan millió frankra van biztosítva. A retrospektív kiállítás husz millió frankra, Páris város kiállítása ötöt-hat millió frankra. Ez a három kiállítás együtt tízszázalékos ellen is biztosítva van, összesen husz millió frankra. Az ékszerek osztályában pláne óriási a lopás esetére szóló biztosítások

összege. Ez könnyen érthető, ha tekintetbe vesszük, hogy az utóbbi osztályban látható a világ legnagyobb gyémántja, amely egy délafrikai francia részvénytársaság tulajdona. Olyan óriási értéke van ennek a gyémántnak, hogy eladására nem is gondolnak egyelőre, hanem várnak, míg valamelyik gazdag uralkodó megvásárolja koronája díszül.

† **A boxerek felhívása.** A londoni *Evening News* egy boxer plakát szövegét közli kínai újságok nyomán. A felhívás szövezerinti fordításban így hangzik:

Az istenek segítenek a boxereknek,
A hazafias, harmónikus testületnek,
Még pedig azért, mert az idegen ördögök megzavarták a Menny birodalmát.
Arra kényszerítik a népet, hogy vegye fel az ő vallásukat,
Hogy fordítsanak hátat a mennynek,
Az isteneket ne tiszteljék s feledkezzenek meg az ösökről.

A férfiak megsértik az emberi kötelességeket.

Az asszonyok házasságtörést követnek el.

Az idegen ördögöket nem ember nemzotte,

Ha nem hiszitek, nézzétek meg,

Valamennyinek kék a szeme.

Nem esik az eső,

A föld kiszárad,

Mert a templomok elzárják az eget.

Az istenek haragszanak,

A szellemek bosszankodnak,

A boxerek gyakorlatai nem lesznek hiábavalók.

Mondjatok varázsszavakat, égesetek teleirt sárga papirt,

Gyujtsatok füstölő-pálcikákat,

Hogy az isteneket és a barlangok szellemeit magatokhoz édesegessétek.

A szellemek lejönnek a hegyekről,

Segítenek az emberi testeknek a boxolás gyakorlásában,

Ha a katonai képesség és a taktika el lesz sajtítva,

akkor nem lesz nehéz az idegen ördögök kiirtása.

Toljátok félre a vasuti síneket,

Szaggassátok ki a távirópóznákat,

S azután nyomban pusztítsátok el a gőzösöket,

A nagy Franciaország megkül a szíve, s kicsinyhitű lesz,

Az angolokat és oroszokat bizonyára szétszórjuk.

Meg kell élni az idegen ördögöket mind,

S viruljon a nagy Ching-dinasztia birodalma.

† **Celsius-Eaumur harca.** Celsius, a svéd tudós mindenfelé diadalmasan hódít. A porosz kultusz-minisztérium is mellé szegődött, s január elsejéről a

Réaumur-thermometer Poroszországban minden nyilvános helyről, iskolákból, gyógyító-intézetekből fürdőhelyekről száműzve van, a hőmérés egysége lesz Celsius számítása révén. Sok esztendő haró dől el, s Poroszországban is elejét veszik a sok tévedésnek, amit a különböző hőmérők használata okoz. Ausztriában, Bajorországban még sok a félreértés a két-féle számítás miatt. A tudósok, orvosok Celsiusszal mérik a meleget, a közönség egy része pedig Réaumurra esküszik. Bizonyos azonban, hogy Ausztriában, mint Bajorországban és általában mindenütt, ahol még kétféle hőmérőt használnak, Celsius marad egyedül az ur.

† **A sah Contrezevilleben.** A persa sah tudvalegleg Contrezeville francia fürdőhelyen tart kurát, ahová német nevű francia orvos dr. Schneider küldötte. Két francia professzor is jónak találta ezt az intézkedést. Az első napon nagyon rosszkedvű volt a sah, de egy jól átaludt éjszaka után megjött a kedve. Sokat sétál s minden iránt érdeklődik. A kiváncsiak kellő távolságban nyomon követik néha. A minap egy munkásasszony két-három esztendő fűcskájával is ott volt a közelében. Egyszer csak a fűcska kitépte magát az anyja kezéből és egyenesen hozzá szaladt. Mussaffer-ed-Din barátságosan örlögette a gyermeket s odaadta neki gomblynkából a piros szögfü.

— Közönd meg szépen! — mondta az anyja messziről a gyermeknek.

Az pedig csak hol a virágot, hol a saht nézte, aki jöküden busz frankos aranyat adatot kinstárnokával (sadr-afam). Ezt az adományt már megköszönte az apróság:

— Merci Monsieur.

Négy újságtudósító, köztük az Illustrationé fotográfáló masinákkal lesté. A sah bemutatatta magának az urakat, s kijelentette nekik, hogy másnap a kútnál rendelkezésükre áll. Másnap aztán elmondatta a miniszterének, hogy ismeri lapjait, a Figarot, Matint, a Tempst, az Illustrationt, s rendes olvasójuk. A sah legkedvesebb foglalkozása a céllövés. Naponta többször elmegy a céllövőbe, s valóságos meglepő az ügyessége. Környezete beszéli, hogy vágató lőről biztosra veszi a feljé dobált narancsokat.

A modern találmányok iránt rendkívül érdeklődik és a contrezevillei táviróhivatalában elmagyaráztatta magának a táviró készüléket és a telefonszerkezést. Neki magának is kedve kerekedett telefonozni és miután összekötötte a készüléket a szomszédos Mirecourt városkával, küzte és az ottani telefonkezelő közt állítólag a következő párbeszéd folyt le:

— Hány óra?

— Négy.

— Süt olyan is a nap?

— Igen, és ezért háborgat engem?

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(27)

— Elfeleltem, hogy a csukott palota felé indultunk. Azt hittem, máshova kell mennünk. Most már megérkeztünk.

— Menjünk, menjünk — szölt a költő s magával akarta vonni. — Menjünk máshova.

— Nem lehet.

— Menjünk hozzád, menjünk hozzád, gyujtsunk tüzet, az október első tüzét. Hadd töltssem az estét nálad Foscarina! Esmi fog. Oly édes olyan, mint egy kolostor. E szürke falak mögött egy szomorú lélek élte túl testének gyönyörűségét. Ide nézzem: lezárva minden ablak, a függönyök lebozsátva, a kapukon pecsét. Csak egy ajtó marad záratlan, azon a szolgák járnak ki s be. Itt viszik be az élelmet, mint egykor a holtaknak az egyiptomi sírboltokban. Találja ki a nevé. Szép és ritka, akáresak maga kereste volna ki.

— Nem tudom.

— Radiana! Radianának hívják a foglyot.

— De kinek a foglya?

— Az Idő, Stelio. Az Idő örökös a portáján, kaszájával, homokórájával, mint a régi metszeteken.

— Nos? — kérde Stelio. — És mit mivel odabenn Radiana? Még nem mondta el, hogy ki ő és miért zárkózott oda. Szinte Soranzo Soranzo jutott eszembe. Meséljen!

— Glanegg grófnő a bécsi arisztokraciának egyik legelőkelőbb tagja. Talán a legszebb teremtés, akit a földön valaha is láttam. Lenbach lelőstötötte őt a walkírok fegyverzetében, a négy-szárnyas sisakkal. Nem ismeri Lenbachot? Sohasem volt az ő veres műtermében a Palazzo Borgheseben?

— Soha.

— Menjen egyszer oda. És kérje meg a mestert, hogy mutassa meg azt az areképet. Soha életében nem fogja Radiana arcát elfeledni. Ő ilyennek akar maradni mindörökké azoknak emlékezetében, akik ilyennek látták. Mikor egy nagyon világos napon észrevette, hogy elkövetkezett az ő fonnyadásának ideje, idebujt a világ elől, nehogy a férfiak tanui legyenek az ő híres szépsége elpusztulásának. Nagyszerű bucsúünnepet adott, amelyen még szuverén szépsége teljeségben tündökölt. Azután idevonult a szolgáival s itt várja be a végét. Legendás alakká lett. Mondják, hogy az egész házban nincs tükör és hogy ő maga egészen elfeledte a tulajdon arcát. Még legbizalmasabb barátainak és rokonainak is tilos a bemenet e házba. Hogyan él? Minő gondolatok szegődtek társaiul? Minő mesterfogatásokkal úzi el a várakozás unalmát? Imádkozik-e? El-elmereng-e? Sir-e vajjon? Vagy egészen szentelen lett?

Az asszony elhallgatott. Aikait lebiggyesztette, mintha ez az elbeszélés neki is fájt volna. — Ha most, ebben a percben, megjelenik az ablakban? — szölt Stelio, aki szinte hallani vélte már a zár nyikorgását. — Esetleg ott van s leselkedik ránk...

Hozzáátmaszkoltak a szemben levő falhoz, mintha nem is akarnának onnan altávozni. A

tetehetlenség tulajdonsága erőt vett rajtuk is. Egy-egy levél hullott a fáról, lassan, ropogtalan hallatszótt le a földre. Nagy messziről tompán hallatszótt a hajószírenek hűgőse. Csupa mozdulatlan, lassúság, pára, pusztulás, válás, hamu minden...

— Meg kell hálnom édes társam, meg kell hálnom! — szölt az asszony hosszas halgatás után, megrendítő hangon. Arcát fölemelte a párnáról, ahova a gyönyörűség és fájdalom vihara nyomta.

A barátja az erkély mellett, a kereveten pihent, félig hunyt szemmel, hátradőlve föl, az est sugarainak aranyában. Az asszony látta ajka alatt azt a kis piros nyomot, egy csöpp sebhelyhez hasonlatosat s látta kusztált fűrtjét. Oh, ezekből táplálta vágyakozását, ezektől lobogott fel lángja. Érezte, hogy tekintete bántja amannak szemét s hogy amannak szeméből árad szét hervatag testére a betegség. Elveszett, elveszett, most már nincsen segítség!

— Meg kell hálni?... — szölt barátja halalkan, a nélkül, hogy megnyitotta volna a szemét, a nélkül, hogy megmozdult volna.

Az asszony szeme megint arra a kis sebhelyre tévedt, az ajk árnyékában. Mintha a piros nyomocska megmozdult volna, miközben beszélt.

— Mielőtt még meggyűlölnél...

A férfi felnyitotta szemét, fölkel, feljé nyujtotta kezét, hogy megakassza beszédét:

— Miért gyötröd magadat?

Sápadt, roskatag volt az asszony, mintha méreg mardonsa, mintha testében megrogyott volna a lélek.

— Mit csinálsz belőlem! Mit csinálunk magunkból? — szölt aggodalmasan az asszony.

Megölelték egymást, lehellet lehellet ért, szív a szíven dobogott, érezték egymás vére lüktetését. Gyilkos csókjukban megérezték fozzaik életét.

— Kérem, én a perzsa sah vagyok.
— Ah, pardon felség; vive le ohah!
— Vive la France!

Ez is nagyon jó mulatság volt a sahnak, józúzen nevetett.

† **Makacs „Nem!”** Komerzyl holland városkában különös esküvő volt a minap. Minden rendben volt már, csak az utolsó pillanatban merült föl a legnagyobb akadály, a menyasszony az oltár előtt a legelőrebben tartózkodott attól, hogy az igent ki mondja, ellenkezőleg a pap kérdésére a legúszfátabban hallhatón ezt felelte:
— Nem!

Nagy elképedés... a vőlegény, amikor annyira mennyire magához tért, néhány kemény igazságot mondott a menyasszonynak, aztán ott hagyta. Hanem nagy meglepetés történt újra. A menyasszony megbánta, amit tett, félkoreste a vőlegényét és tenger könnyek között esekelt bocsánatért, majd kérve kérte, hogy vezesse őt még egyszer oltárhoz, most már igent fog mondani. A vőlegény belement a második esküvőbe. A szertartás megkezdődött, s amikor a pap újra eljutott a kérdéshez, amelynek az első alkalommal olyan végzetes következménye lett, borzasztó dolog történt. A menyasszony hangosan, félreérthetetlenül megint csak ezt felelte:
— Nem!

Most már visszavonhatatlanul elrohant a szerencsétlen vőlegény, de hogy mi oka volt a menyasszony különös viselkedésének, azt nem sikerült megtudni.

† **Napfoltok.** A nagy meleg, mely már eddig is eléggé megkínította sok helyen az embereket, csak kóstoló abból a kánikulából, amelyben igazában csak augusztus és szeptemberben lesz részünk. Mareux kitűnő cellagász a párisi optikai palota nagy telezkopijában meggyógyította a napot és meggyőződött, hogy a napfoltok, a kánikulának biztos előjelei, meglehetősen nagy számmal láthatók a nap felületén.

N a p i r e n d .

Naptár. Péntek, június 22. — Római katolikus: Jéz. sz. szive. — Protestáns: Paulin. — Görög-orosz: (június 9.) Cirill. — Zsidó: Szivan 25. — A nap kél 3 óra 47 perccor. — Nyugszik 7 óra 44 perccor. — A hold kél éjjel 12 óra 19 perccor. — Nyugszik délután 2 óra 53 perccor.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a központi városban. Művészeti bonctani előadás a Tüzoltó-utca 58. sz. a. anatómiai intézetben. A keleti akadémia záróvizsgálja. Tanítványok a székesfővárosnál. Nemzeti múzeum: Asványtára nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi múzei 1 korona belépődíj mellett meglátogathatók.

— Szeretlek.
— Ne így! Ne így!
— Elragad a szenvedély...
— Olyan, mint a gyűlölet.
— Ne, ne beszélj így!
— Te elpusztítasz engem...
— S te megvakítasz. Nem tudok már semmiről.

— Mi zavar téged? Mit látsz bennem?
— Nem tudom.
— De én tudom.
— Ne gyötörd magad! Szeretlek. Ez a szerelem...

— Ez az, amely kárhovatba visz engem. Meg kell halnom tőle.
— Enyém vagy, birtokomban vagy, nem veszthetsz el.
— El fogsz veszteni engem.
— De miért? Nem értem. Minő örület ez? Sért-e téged az én vágyakozásom? S téged vajjon nem kergető-e a vágy felém?

Az asszony eltakarta a tenyerével az aróat. Kéblében hevesen dobogott a szive, mint állón a pörly s agyában dörgeni hallotta ezeket a pörlycsapásokat.
— Nézz ide!

A férfi az ujjával megnyomta a kis piros sebhelyet, amelyet ama fehér fogak ejtettek ajka alatt s a kiserkent csopp vértől piros ujjait odamutatta az asszonynak.

— Ezt a jelt te hagytad rajtam.
Az asszony hirtelenül talpra pattant, mintha e szók éle belényilallott volna. Rászögezte tekintetét, mintha föl akarná inni magába, mintha el akarná nyelni. Egész teste remegett, szinte úgy érezte, mintha ruhái leestek volna róla. Arca sugártalan tűzben égett. Gyönyörű szép volt, retentős volt, szánnivaló volt.
— Oh Perdita, Perdita!

Az asszony hozzámert, egész testével hozzásimult, mintha össze akarná törni. S mintha magukon kívül lennének, mind a ketten: az asszonyt a rejtélyes szenvedély tüze kábította el.

Országos Képtár és a külföldi népiskola szemléltető képek kiállítása az Akadémiában nyitva délelőtt 9—1-ig.
Iparművészeti múzeum zárva.
Teknológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.
Mézőgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva d. e. 9—1 óráig.
Földtani múzeum zárva.
Közelkedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.
Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.
A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 9—1 óráig.
Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig.
Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.
Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.
Muzeumi könyvtár zárva.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-út 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-út 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása. A Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az illetékesek árusításokat is eszközöl) a városi iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi illetékesége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szennázásos műsor.
Stefania-Szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legelőbb szállodája.
Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás konyhaterem.
Fetanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetés). Ujonnán berendezett fényes étterem.
Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-termekben Dobronyi Géza 1-es rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A hivatalos ázszió. A pénzügyminiszter a vámilletékeknek ezúttal történő fizetésénél, vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkelet-pótlékokat július hónapra 21%-ban állapította meg.
Kedvezményes szállítás. A földmivelésügyi miniszter a lisztharmat elleni védekezéshez szükséges kénpor-küldemények kedvezményes szállítása ügyében a gazdasági egyesületekhez, gazdákörökhöz stb. a következők leiratot intézte:

Értesítem a címet, hogy közbenjárásom folytán a kereskedelmi miniszter ur arról értesített, hogy az olyan kénpor-küldeményekre, melyek kizárólag a lisztharmat (oidium) nevű szőlőbetegség ellen való védekezésre vannak rendelve és az országos magyar gazdasági egyesület, magyar mezőgazdák szövetekezete, vagy valamely a rendeltetési hely szerint

a férfi csak a hozzásimuló test súlyát érezte. Egy szót sem szóltak. Hirtelen megosondtúl a San Simeone Profeta harangja. Olyan közelről hallatszott, mintha idebenn zöngene a szobában. A férfi megcirkogatta a szép hajfűrtököt, állát, vállait. Az asszony pedig zokogásba tört ki. Zokogott, zokogott a férfi kebelén. És nem halt meg.

— Óh ez az én szívem. Stelio... — szólt az asszony, beletekintve a férfi szeme csillagába oly tekintettel, amely megrezkettette. Mintha le akarná győzni félelmét, mintha csak nagynehezen jutna ajkára a szó:

— Óa szenved az én szívem, az én élő szívem, Stelio és sóvárog és aggódik olyan nagyon, hogy maga nem is képzei...
Elfulladtan, gyöngéden mosolygott s egy csokor viola felé nyult és megszagolta. Szemehejját lesütötte, csodásan szép és szomorú volt ez a nagy homlok a hajfűrtök s a violacsokor között.

— Maga olykor-olykor sebet üt rajta — folytatta halkán — olykor-olykor nagyon kegyetlen...

Ugy látszott, mintha őszintén el akarna mondani mindent, ami a szívét nyomta. De elhallgatott.

Stelio megragadta mindkét kezét és megszókolta. Leült lábaihoz. Az asszony tiszta hangon, csöndesen kérdezte:

— Meg van-e gyógyódva arról, hogy engem biztosra vehet?

— Hát nem láttál e kebleden pihentetett fővel aludni? — szólt a férfi, egészen elérzőkenyvedve, mert most leplezelenül látta a lelkét s megértette, hogy hinni és vallani vágyik.

— Igaz, igaz, de mit ér? Az ifjuság nyugodtan szendereg még a sziklán is. Te ifju vagy...
— Szeretlek és hiszek néked. Benned fölolvadok. Te vagy az én társam.

(Folytatása következik.)

illetékes és erre feljogosított vármegyei, illetve vidéki gazdasági egyesület, továbbá törvényhatósági városok polgármesterei, Budapest székesfőváros, illetőleg a kerületi előljárók, illetve a törvényhatósági közigazgatási bizottságok útján a vármegyei alispánok által kiállított igazolványok alapján kerülnek feladásra, a magyar kir. államvasutak vonalain tételek szerinti mennyiség feladásánál a A) osztály díjtétele, vagyis ugyanazon vitandó-kedvezmény alkalmazásának, mely a filoxera és peronospora viticola ellen való védekezésre használt szénkén, kőgálic, vasgálic stb. küldeményekre az említett vonalokon a m. kir. államvasutakon érvényben levő helyi áru-díszabásban foglalt XIX. számú kivétel díjszabás szerint rendezesítve van. A m. kir. államvasutak igazgatóságát egyidejűleg utasította a nevezett miniszter ur, hogy a szóban levő küldemények után ezennel rendelkezőre bocsátott viteldíj-kedvezmény életbeléptetése iránt intézkedjék. Miről a Cimet tudomástélt és a szóltogásadnak minél szélesebb körben leendő tájékoztatása végett értesítem. Budapest, 1900. június 12-ikén. Darányi, s. k.

Az Országos Ipargyesület villamosági szakosztálya tegnap Ziperovszky Károly elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a villamos kázipar különféle sérelmeit tárgyalták. A szakosztály, az elnök indítványára, a panaszok tárgyalására és javaslatlétel végett bizottságot küldött ki.

A Magyar Cukorgyárosok Orsz. Egyesülete ma délelőtt tartotta Deutsch Gyula vezérigazgató elnök elnöklése mellett ötödik rendes közgyűlést, amelyen csaknem valamennyi magyar cukorgyár képviselve volt. A tagok üdvözlése s a határozatképesség konstatálása után felolvastatja elnök az egyesület mult évi működéséről szóló jelentést, mely vizsgálja az egyesületnek a kivitel támogatására irányuló tevékenységét és különösen az Egyesült-Államokba, Brit-Indiába, Kínába és Japánba irányuló kivielünk körül elért eredményeket. Attér azután az egyesületi tevékenység egyéb ágazataira, a kormányhoz és hatóságokhoz benyújtott felterjesztések, szakvélemények felsorolásra és számot ad az egyesület által vezetett gyártási és forgalmi statisztika fejlesztéséről stb. A jelentés végül foglalkozik a magyar cukorgyárak párisi kollektív kiállításának munkálataival és felemlíti, hogy ez az első alkalom, hogy a magyar cukoripar önállóan jelenik meg egy nemzetközi kiállításon. Az évi jelentést a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette, az 1899. évi zárszámadást (18.665 korona bevétel és 14.977 korona kiadásal) jóváhagyván az egyesület vezetőségének a felmentvényt megadta, a 24.467 korona bevétellel és 12.000 korona kiadásal megállapított 1900. évi költségelóirányzatot pedig elfogadta. Mintán a közgyűlés a külföldön időző **Hatvani-Deutsch Sándor** egyesületi elnököt táviratiag üdvözölte, elnök a gyűlést berekesztette. A közgyűlés előtt báró **Haupt-Stummer Lipót** Jenő alelnök elnöklése mellett választmányi ülés volt, melyen folyó ügyek intézettek el.

A somogymegyei hitelszövetkezet szövetsége. **Pallavicini Ede** ögróf elnöklete alatt ma tartotta meg Kaposváron közgyűlést. Az intézőbizottság megválasztása után **Pirkner** földmivelési osztálytanácsos, **Darányi** miniszter kiküldötte a tojástermelésről és értékesítéséről érdekes szakelőadást tartott. A miniszternek ezután köszönetet szavaztak. **Szechenyi Imre** grófnak a gazdák biztosító szövetkezte tárgyában tett indítványát elfogadták. A gyűlésen 59 hitelszövetkezet képviseltette magát. A közgyűlés után az ögróf társas ebédel: adott.

Állatkéltállítás Kolozsvárt. Augusztus 31-én Kolozsvárt állatkéltállítás lesz. Az érdekesnek ígérkező kiállítás szeptember 3-ig fog tartani.

A kassa-oderbergi vasút által folyó évi július hó 1-én igénybe venető állambiztosítási előleg fejében 628.420 márkát utalványozott ki a pénzügyminiszter.

Szországok. A kontingens nyersszesz ára **Buda-pesten** 40.— korona pénzben, 40,50 korona áruban. **Ebesben** 43,80 korona pénzben, 44,10 korona áruban.

Borjuvásár. 1900. évi június hó 21-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 877 drb, leült borju — db, bécsi élő borju — db, — db, horvát, növendék marha 41 darab, bárány élő — darab, leült bárány — darab. Arjegyzés azonos tételekből: Arjegyzés. Belföldi élő borju 58—75 f.-ig, 1. r. 76—88 f.-ig, kivételre 91— f. 1 kilónként, leült borju 1.-ig, 1. r. — f.-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Bécsi leült borju — f.-ig. Növendék marha 42—50 f.-ig 1 kilónként, 1. r. — f.-ig, Bárány élő — k., leült bárány — k., kivételre ar — k.-ig páronként. Keesko — k.-tól — k.-ig. A vásár lanyha volt.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 1064 darab, magyar tehén: 535 darab, szerbiai ökör 760 darab, szerbiai tehén 56 db, boszniai ökör — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 163 drb, bika 110 darab, összesen 2688 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizalmi való ökör 114 darab, fejős tehén 148 darab, igás bivaly 32 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhakért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 61.— k.-tól 65.— k.-ig, kivételesen — k., 100 kilónként elő súlyban, középminőségű 54.— k.-tól 60 k.-ig, silányabb minőségű 48 k.-tól 52 k.-ig. Magyar parasztmarha jobb minőségű 48 k.-tól 56.— k.-ig, kivételesen — k.-ig, silányabb minőségű 42 k.-tól 46 k.-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 64 k.-tól 67.— kivételesen 70 k.-ig, középminőségű 54 k.-tól 62 k.-ig, silányabb minőség 48 k.-tól 52 k.-ig. Szerb és boszniai ökör legjobb minőségű 50 k.-tól 62.— k.-ig, kivételesen — k.-ig, silányabb minőségű 42— k.-tól

48. K-ig. Bika jobb minőségű 54.— K-től 68.— K-ig, kivételesen 69.— K-ig, silányabb minőségű 46.— K-től 52 K-ig. Bivaly 32 K-től 44 K-ig, kivételesen — K. Magyar tehén 42.— koronától 57.— koronáig, kivételesen 62.— koronáig, Tarka tehén 46.— koronától 66.— koronáig, kivételesen 67 koronáig. Gazdasági marháért: Irgás ökrök elsőrendű 62 K-től 86 K-ig, kivételesen 70 K 100 kilónként, 730 K-től 860 K-ig páronként, köpés 56 K-től 60 K-ig, 600 K-től 720 K-ig páronként. Hízalni való ökrök fehér 100 kg.-ként — K-től — K-ig, Fejőstehén keresztetett színes 130 K-től 220 K-ig dronként, bonyhádi faj 220 K-től 310 K-ig, kivételesen — K-ig dronként. Irgás bivaly 560 K-től 580 K-ig páronként. — Vágómarhából a felhajtás változatlan volt, idegen vevőknek nagyobb számban való megjelenése a vásár megnyitások az üzletnek élénk irányzatot adott, az eladókknak magas árkövetelése azonban a vevőket tartózkodásra ösztönözte, úgy hogy a vásár vége felé mult heti árakat is alig lehetett elérni. Tartós a kereslet jó minőségű bikákra és németországi kivitelre alkalmas fiatal tarka tinókra és úszókra. — Jármos ökrökre a kereslet valamivel jobb, fejős tehenekre ellenben gyengébb.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonsumvásár arjegyzése 1900. évi június 21. Készlet 844 darab. Érkezett 502 darab. Összesen: 866 darab. — Eladatott 607 darab. Maradt 359 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 92—96 koronáig, 230—280 kgr. sulyban 94—96 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 90—96 k-ig. Öreg neheze páronként 400—500 kilos 84—90 koronáig, Malac 80—84 korona 100 kilónként. A vásár hangulata élénk volt. Bécsi juhvásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) Felhajtott 1344 db. Az üzlet kedvtelen. Jegyzetett: Kivitel juh 50—54, nyírt és selejtes juh 42—48 fillér. Fogyasztási juh — fillér.

Bécsi szurómarhavasár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhajtott 3228 darab élős borjut, 1842 darab élős sertést, 1523 darab levágott sertést, 196 darab levágott juhot, 127 darab bárányt. Irányzat gyenge.

Eladási árak: Levágott borju 92—116 fillér, elsőrendű 118—128 — f., kiv. — fillér, élős borju 76—96 fillér, kivételesen — fillér, legelsőrendű 108—112 —114—116 fillér, fiatal sertés 64—80 fillér, kivételesen — f., levágott nehéz sertés 64—94 fillér, kivételesen — fillér, husra hizalt sertés — fillér, zsírra hizalt sertés — fillér, könnyű sertés 68—94 fillér, elsőrendű sildő 88—94 fillér, gyengébb — fillér, levágott juh 68—88 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bányá 19—24 korona, kivételesen — korona páronként.

A budapesti gabonafőzsde.

Budapest, június 21.

A buzaüzlet ma szilárd irányzattal nyílt meg. A kereslet élénk volt és 20.000 métermázsa buza került forgalomba. Az árak 10—15 fillérrrel emelkedtek. Rozs változatlan maradt. Tengeriben az irányzat szilárd volt. A forgalom 3500 métermázst tett ki.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 450 mm. 80-5 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 300 mm. 78-5 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 78-5 k. 8 K. 07-4 f., 300 mm. 77 k. 8 K. — f., 250 mm. 77 k. 8 K. — f., 150 mm. 76-3 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 85 f.

Pestmegyei vidéki: 600 mm. 80 k. 8 K. — f., 900 mm. 80 k. 8 K. 17-4 f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 2000 mm. 78-5 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 85 f.

Apatini: 3450 mm. 74-5 k. 7 K. 57-4 f. Erdélyi: 270 mm. 78-5 k. 6 K. 75 f. Török-Bécsi: 1560 mm. 75 k. 7 K. 60 f. Csabai: 300 mm. 78-5 k. 7 K. 80 f. Szegedi: 1800 mm. 77 k. 7 K. 90 f. Mohácsi: 2800 mm. 76-3 k. 7 K. 75 fillér. Budai: 600 mm. 79 k. 7 K. 80 f. Fehérmegyei vidéki: 800 mm. 76 k. 7 K. 80 f., 500 mm. 76 k. 7 K. 80 f.

Raktáráru:

350 mm. 76-5 k. 7 K. 80 f., 600 mm. 76-1 k. 7 K. — f., 1100 mm. 74-8 k. 7 K. 75 f. Mind 3 hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 75 f., 300 mm. 6 K. 65 f., 700 mm. 6 K. 05 f.

Tengeri: 100 mm. 4 K. 60 f., 1800 mm. 5 K. 67-4 f., 1200 mm. 5 K. 65 f., 400 mm. 5 K. 72 f.

Késpénzfizetés mellett.

A kézáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, késpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Egyéb gabonafajták	kilós	10 kilogramm ár		kilós	10 kilogramm ár	
		K-től	K-ig		K-től	K-ig
szarvaské	75	7.40	7.60	79	7.70	8.00
"	76	7.50	7.80	80	7.80	8.10
"	77	7.60	7.90	81	7.90	8.20
"	78	7.70	8.00	82	8.00	8.30
fehértés	75	7.40	7.60	79	7.70	7.90
"	76	7.40	7.60	80	7.70	7.90
"	77	7.50	7.70	81	7.80	8.00
"	78	7.60	7.80	82	7.90	8.10
pestvidéki	75	7.40	7.60	79	7.70	7.90
"	76	7.50	7.70	80	7.80	8.00
"	77	7.60	7.80	81	7.90	8.10
"	78	7.70	7.90	82	8.00	8.20
bánási	75	7.30	7.50	79	7.60	7.80
"	76	7.40	7.60	80	7.70	7.90
"	77	7.50	7.70	81	7.80	8.00
"	78	7.60	7.80	82	7.90	8.10
bácskai	75	7.40	7.60	79	7.70	7.90
"	76	7.50	7.70	80	7.80	8.00
"	77	7.60	7.80	81	7.90	8.10
"	78	7.70	7.90	82	8.00	8.20

Egyéb gabonafajták	kilós	10 kilogramm ár	
		K-től	K-ig
Rozs	uj elsőrendű	6.60	6.80
Arpa	uj elsőrendű	6.40	6.60
	uj másodikrendű	6.00	6.10
	uj harmadikrendű	5.40	5.50
Zab	uj elsőrendű	5.40	5.50
Tengeri	uj elsőrendű	5.60	5.70
Repece	uj elsőrendű	5.40	5.50
Köles	uj elsőrendű	5.40	5.50

A határidőszámla folyamán a következő kötések történtek:

Buza júniusra	0.—	
Buza októberre	8.03—7.98—8.03	
Rozs júniusra	—	
Rozs októberre	7.—6.95	
Zab júniusra	—	
Zab októberre	5.25	
Tengeri májusra (1901.)	—	
Tengeri júniusra	—	
Tengeri júliusra	5.69—5.70	
Tengeri augusztusra	—	
Repece augusztusra	—	

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

	—	pénz	—	ár
Buza júniusra	8.02		8.03	
Buza októberre	—		—	
Rozs júniusra	—		—	
Rozs októberre	6.94		6.95	
Tengeri júliusra	0.—		0.—	
Tengeri augusztusra	5.73		5.74	
Tengeri májusra (1901.)	0.—		0.—	
Zab júniusra	—		—	
Zab októberre	5.25		5.26	
Repece augusztusra	13.15		13.25	

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza júniusra	—	
Buza októberre	8.10—8.11	
Rozs májusra	—	
Rozs októberre	7.—7.01	
Zab májusra	—	
Zab októberre	5.26—5.27	
Tengeri júliusra	5.69—5.70	
Repece augusztusra	—	

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde irányzata az előtőzsdén tartott volt, a főérdeklődést csupán államvasutak érdemelték, amelyekben terjedelmes vételek emelkedést eredményeztek.

A helyi piac el volt hanyagolva.

A déli tőzsde lanyha. Berliui renyhe volt, az összes értékek visszafelődtek s lanyhán zárultak.

A helyi piacon bágyadt hangulat uralkodott.

A valutapiac változatlan.

Az előtőzsde változó.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 719.50—720.50. Osztrák hitelrészvény 698.75—701.—. Osztrák-Magyar államvasut 678.50—680.50. Déli vasut 122.—. Rimamurányi 663.— korona.

A déli tőzsde eleinte ingadozó, később igen lanyha.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 719.50—720.50. Osztrák hitelrészvény 697.—700.50. Osztrák-magyar államvasut 680.—681.50. Közúti vasut 616.—617.— korona.

Forgalomba került: 4%-os magyar koronaárjadék 91, 4%-os magyar földterhermentesítési kötvény 91.75, Kereskedelmi bank részvény 2650, Budapesti takarékpénztár részvény 411, Magyar villamosági részvény 247 korona árfolyammal.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 692.50, Magyar hitelrészvény 714.—, Leszámloló bank részvény 477.—, Rimamurányi vasut 759.—, Osztrák-magyar államvasut 675.50, Közúti vasut 615.—, Villamos vasut 314.— korona árfolyammal.

A hivatalos zárlatok a következők voltak: *)

I. Államadósság.

a) Magyar Államadósság.

	Pénz	Arany	Pénz	Arany
	100 kor.-kint	100 kor.-kint	100 kor.-kint	100 kor.-kint
Aranyárjadék 4%	90.26	90.75		
Koronaárjadék 4%	91.—	91.20		
Közúti vasut kötvény 5%	97.60	98.50		
Államvasut aranykölcsön 4%	100.10	101.60		
Államvasut kölcsön 4%	99.60	100.10		
Vasúti munkások kölcsön 4%	77.—	78.—		
Magyar nyeregyar-kölcsön (200 K)	168.50	169.60		
Magyar nyeregyar-kölcsön (200 K)	168.—	169.—		

b) Osztrák Államadósság.

Egyes papírárjadék 4%	97.06	98.15		
Egyes aranyárjadék 4%	97.06	98.15		
Aranyárjadék 4%	96.00	97.—		

c) Idegen Államadósság.

Bolgár vasut kölcön 4%	81.00	82.50		
Bombyk kölcsön 4%	90.50	91.50		
Budapesti fővárosi kölcön 4%	93.—	97.—		

II. Más kölcsönök.

	Budapesti fővárosi kölcön 4%	Temes-bégyörgyi kölcön 4%
Budapesti fővárosi kölcön 4%	91.50	92.00
Temes-bégyörgyi kölcön 4%	12.50	94.—

* Az I—V. alatt jegyzett papírok árfolyama 100 koronánként értendő, a VI—XVI. alatt jegyzettek pedig darabonként koronánként.

III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kölcsönzése.

Bécsi önkormányzat kölcön 4%	98.—	98.50		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	98.—	98.—		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	91.—	92.—		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	101.50	102.50		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	101.50	102.50		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	98.50	99.50		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	98.50	99.50		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	96.50	100.50		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	92.75	92.75		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	82.00	83.50		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	95.50	96.50		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	93.—	94.—		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	92.—	93.—		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	101.—	102.—		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	98.—	100.—		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	93.50	94.—		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	100.—	101.—		
Bécsi önkormányzat kölcön 4%	97.25	98.25		

IV. Elsőbbségi kötvények.

Adria elsőbbségi kötvény 4%	97.—	99.—	Folyamterhelési elsőbbségi kötvény 4%	96.—	100.—
Közúti vasut 4%	93.—	94.—	Magyar-pálfi elsőbbségi kötvény 4%	104.—	105.—
Budapesti vasut 4%	91.—	92.—	Berzánai kölcön 4%	100.25	101.25
Kassa elsőbbségi kötvény 4%	96.—	97.—			
Kassa elsőbbségi kötvény 4%	94.—	95.—			

V. Bankok részvényei.

Bankeszkiművelő 180.—	182.—	Kereskedelmi bank részvény 410.—	415.—
Magyar bank 120.—	125.—	Magyar bank részvény 990.—	995.—
Magyar bank részvény 120.—	125.—	Osztrák-magyar bank részvény 1745.—	1765.—
Hazai bank 230.—	235.—	Kereskedelmi bank részvény 2050.—	2060.—
Horvát-szlavon jelzálogbank 211.—	214.—		

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Bécsi 201.—	202.—	Egyes vidéki 2290.—	2300.—
III. kerületi 210.—	214.—	Magyar állami 500.—	505.—
Budapesti 190.—	192.—	Országos központi 1400.—	1400.—
Budapesti 418.—	414.—	Pesti hazai 1600.—	1610.—

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Bécsi biztosító 400.—	410.—	Fennsík 190.—	195.—
Bécsi biztosító 400.—	410.—	Magyar biztosító 210.—	215.—
Bécsi biztosító 400.—	410.—	Magyar biztosító 210.—	215.—
Bécsi biztosító 400.—	410.—	Magyar biztosító 210.—	215.—

VIII. Értékpapírok.

Concordia 490.—	490.—	Hungaricum 900.—	1000.—
Élős budapesti 960.—	1010.—	Művelődés és szórakoztatás 254.—	260.—
Erzsébet 45.—	45.—	Világ 254.—	260.—
László 377.—	343.—		

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Bécsi bánya 100.—	100.—	Kőbánya 1000.—	1000.—
Budapesti bányák 150.—	100.—	Kőbánya 410.—	415.—
Egyéb 100.—	100.—	Magyar 248.—	248.—
Egyéb 100.—	100.—	Magyar 248.—	248.—

X. Vasútvételek és gépjárművek részvényei.

Gazdasági gépjegy 540.—	590.—	Nicolson 204.—	210.—
Danubius 15.—	100.—	Schlick 284.—	290.—
Ganz 3350.—	3450.—	Wéber-vasgyár 240.—	290.—

XI. Könyvnyomdak részvényei.

korona. Disznósír: budapesti 55,50—56.—
 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna:
 léonszártótt vidéki — korona, városi 4
 darabos 46.—46,50 korona, 3 darabos 50,50—51,50
 korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai,
 szokás szerinti minőség — korona, 120 da-
 rabos — korona, 100 darabos —
 korona, 85 darabos — korona azonnali
 szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség —
 korona, 100 darabos — korona, 85
 darabos — korona. Szilvaiz: szlávóniai
 — korona, szerbiai 18.—18,50 korona
 azonnali való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

Az előzősde valamivel javult.
 A déli tőzsde Berlinre szállód.
 A zárlat csendes. Magániskontó 4 7/8%.

Bécs, június 21. (Magyar értékek számla.) 4% arany-
 járadék 115,40. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 139.—
 Magyar vasúti kölcsön ezüsten 99,20. Magyar keleti vasúti
 állami kötvény —. Magyar leszámított és pénzváltóbank
 478.—. Rimamurányi vasműrészvény 555.—. Magyar korona-
 járadék 91.—. 4% os Magyar földterem. kötvény 91,20.
 Magyar hitelbank részvény 715.—. Magyar nyeresémi köl-
 csön sorsjegye 158,50. Kassa-óderbergi vasúti részvény —.
 Magyar kereskedelmi bank 3680.

Bécs, június 21. (Osztrák értékek számla.) 4 2/3% papír-
 járadék 97,80. 4% os osztrák aranyjáradék 115,40. 1860-iki
 sorsjegye 124,50. Osztrák hitelsorsjegye 896 —. Angol-osztrák
 bank 280.—. Bécsi bankeszelet 503.—. Osztrák-magyar
 bank 1748. Déli vasút 121.—. Dunagőzmozgató részvény
 750.—. Dohányrészvény 284,50. Csehszlovák és királyi arany
 11,37. Német bankváltók 118,72. 4 2/3% os ezüst járadék 97,35
 Osztrák koronajáradék 97,75. 1894-iki sorsjegye 196.—.
 Osztrák hitelintézet részvény 694.—. Unionbank 574.—.
 Osztrák Länderbank 436,58. Osztrák-magyar államvasút
 675,50. Elbavölgyi vasút 475.—. Alpesi bányarészvény 484,50.
 20 frankos arany 18,32. Londoni váltó 242,30. Bécsi
 Tramway 905,50. Az irányzat tartott.

Bécs, június 21. (A budapesti Napló tudósítójának
 telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a
 következők voltak: Osztrák hitelsorsjegye 693.— Magyar
 hitelrészvény 716.—. Angol-Osztrák bank 280,80. Bécsi bank
 eszelet 500.—. Union bank 574.—. Länderbank 436,50.
 Osztrák-magyar államvasút részvény 676,50. Lombard 122.—.
 Elbavölgyi vasút 476.—. Északnyugati vasút részv. 463.—
 Dohányrészvény 284,50. rimamurányi vasút 5,60.—. Alpesi
 bányarészvény 484.—. Májusi járadék 97,90. Magyar korona-
 járadék 91.—. Török sorsjegyek 107,75. Német birodalmi
 márká 118,66. Napoleon d'or 19,32.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, június 21. (Híradó tudósítás.) A Kelet-Ársia-
 ból érkezett tudósítások nem jelentenek rosszabbodást a
 azért a tőzsde arra a fölfelvére hajlandó, hogy a hatalmak
 együttes eljárásával sikerül rövidesen helyreállítani a nyugal-
 mat Kínában. E miatt azután szállód irányzattal nyílt
 meg a mai tőzsde. A Hibernia és a Gelsenkirchener Bányá-
 társaság ma közzétett havi kimutatása vásárlásra biztositák
 a spekulációt a bányatérkek piacán. A bankterkek is
 javultak. A járadékpiac csendes, a vasúti szabálytalanok,
 amerikai vasutak New Yorkra vonatkozóan. A második
 tőzsdedrában az árfolyamok napi realizációk következtében
 ismét gyöngyöttek az egész vonalon. Magánleszámlázási
 kamat 4 7/8%.

Berlin, június 21. (Zárlat.) 4 2/3% os papírjáradék
 —. 4% os osztrák aranyjáradék 97,80. Elbavölgyi vasút
 —. Magyar koronajáradék 90,50. Osztrák-magyar állam-
 vasút 143,60. Kassa-óderbergi vasút —. Bécsi váltó 84,10.
 Magyar vasúti beruházási kölcsön 100,90. Alpesi
 bányarészvény —. Disconto-Commandit 173,40. Általános
 villamosági Edison 231.—. Gelsenkirchener 198,40. Laura-
 kohó 236,50. 4 2/3% os ezüstjáradék 96,25. 4% os magyar arany-
 járadék 96,30. Osztrák hitelsorsjegye 215,10. Déli vasút
 27,75. Károly Lajos vasút —. Orosz bankjegye 216.—.
 4% os orosz kölcsön 97,25. Török dohányrészvény —.
 Olasz járadék 94,10. Magyar hitelbank —. Dynamit
 Trust 161,50. Harpeni 203,90. Az irányzat bágadt.

Berlin, június 21. (A Budapesti Napló tudósítójának
 távirata.) Esti forgalom. Négyeszlalonna magyar aranyjáradék
 96,30. Magyar koronajáradék 90,50. Osztrák hitelsors-
 jegye 215,25. Osztrák-magyar államvasút 143,60. Déli vasút
 27,40. Eszaknyugati vasút —. Elbavölgyi vasút —.
 Orosz bankjegye kézzépen 216.—. Buschtiehradi —. Orosz
 bankjegye —. (Ultimo.) Lombard —.
 Hamburg, június 21. (Zárlat.) 4 2/3% os ezüstjáradék
 96.—. 1860. sorsjegye 134.—. Déli vasút 27,50. 4% os osztrák
 aranyjáradék 97,50. Osztrák hitelsorsjegye 215,25. Osztrák-
 magyar államvasút 143,25. Olasz járadék 93,80. 4% os magyar
 aranyjáradék 95,40. Az irányzat szállód.

Frankfurt, június 21. (Zárlat.) 4 2/3% os papírjáradék
 —. 4% os osztrák aranyjáradék 97,20. Magyar korona-
 járadék 90,50. Osztrák-magyar bank 123,60. Déli vasút
 28.—. Elbavölgyi vasút —. Londoni váltó 203,97.
 Bécsi bankeszelet 126.—. Villamos részvény 134.—. 3% os

magyar aranykölcsön 77.—. 4 2/3% os ezüstjáradék 96,25. 4% os
 magyar aranyjáradék 96,40. Osztrák hitelsorsjegye 217,20.
 Osztrák-magyar államvasút 144,10. Északny. vasút —.
 Bécsi váltó 84,10. Párisi váltó 812,33. Unionbank —.
 Alpesi bányarészvény 243. Az irányzat szállód.

Frankfurt, június 21. (A Budapesti Napló tudósító-
 jának távirata.) Arfolyamok januárra. Esti forgalom. Osztrák
 hitelsorsjegye 215,50. Osztrák-magyar államvasút 142,50.
 Déli vasút 27,60. Osztrák aranyjáradék —. Olasz járadék
 94.—. Laura-kohó 235,25. Harpeni 203,20. Discont —.
 Alpesi —. Bécsi bankeszelet —.

Páris, június 21. (Zárlat.) Osztrák-magyar állam-
 vasút 728.—. 4% os osztrák aranyjáradék 96,50. Osztrák
 Länderbank 484.—. 3% os francia járadék 100,02. Otomanbank
 545.—. 3 1/2% os francia járadék 101,70. Alpesi bánya rész-
 vény —. Déli vasút —. 4% os magyar aranyjáradék
 98,50. Párisi bankrészvény 1115. Olasz járadék 94,60.
 Francia törleszt. járadék 99,42. Osztrák földhitelintezeti
 részvény 1252. Török dohányrészvény 310.—. Az irányzat
 határozatlan.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 21. A sertésüzlet irányzata csendes.
 A Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű:
 Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súly-
 ban) 90—92 fillérig. Oreg közep (páronként 300—340
 kilogramm terjedő súlyban — kraječrig. Fialta ne-
 héz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 95—97—
 fillérig. Fialta közép (páronként 251—320 kilogramm
 terjedő súlyban) 95—98 fillérig. Fialta könnyű (páronként
 250 kilogramm terjedő súlyban) 94—96 fillérig. —
 II. Magyar a s z e d e t: Nehéz (páronként 280 kilogra-
 mm felüli súlyban) — kraječrig. Közép (páronként
 240—260 kilogramm súlyban — kraječrig. — Könnyű
 (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — kraječ-
 rig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 220 kilogra-
 mm felüli súlyban) — fillérig. — Közép
 (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban)
 fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő
 súlyban) — fillérig. — IV. Romániai ered-
 eti (Stachh). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő
 súlyban) — fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogra-
 mm terjedő súlyban) — kraječrig. V. Szerbiai:
 Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 94—96
 fillérig. — Közép (páronként 240—280 kilogramm ter-
 jedő súlyban) 93—94 fillérig. Könnyű (páronként 240
 kilogramm terjedő súlyban) 91—93 fillérig.

Sertésletés zám: 1900. jún. hó 19. napján volt
 készlet 44123 darab, 1900. június hó 20. napján felhalta-
 tott — darab, 1900. évi június 20. napján elszállított
 310 darab, 1900. június hó 21. napjára maradt készletben
 43813 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 21. —

Kinevezések. A belügyminisztérium ideiglenes vezeté-
 sével megbízott miniszterelnök dr. Fáy Aladár belügyminis-
 zteri fogalmazót közegészségügyi felügyelő; Simáczius
 Gusztáv miniszteri segédtitkár címmel felruházott főispáni
 titkár, Steinkogler János, Mezey Viktor, Barényi Jenő, dr.
 Sós Zoltán, dr. Hertelendy László főispáni titkárok,
 Hézer Kálmán, Horváth Elek és dr. Blum Ödön segédtit-
 kári címmel és jelleggel felruházott miniszteri fogalmazó-
 kat, Römer Róbert miniszteri segédtitkár címmel felruhá-
 zott főispáni titkár, Bíró József főispáni titkár, Reinle
 Gyula és dr. Preys Kornél miniszteri fogalmazókat, minis-
 zteri segédtitkárokká, továbbá dr. Jekel Péter, Mihályfi
 Vilmos, Csorba Béla miniszteri fogalmazókat címmel és jel-
 leggel felruházott miniszteri segédfogalmazókat, dr. Enyeczky
 Béla, Sándor Akos, Répásvai Béla, Matyasovszky György,
 dr. Ifjabb Fáy Albert, dr. Dukavits István, Dindár Béla
 főispáni titkárokat és dr. Petrovics Elek miniszteri segéd-
 fogalmazót miniszteri fogalmazókká; a vallás- és közoktatá-
 siügyi miniszter dr. Moravcsik Géza, az országos m. kir.
 zeneakadémia tanárát, továbbá Aghházy Károlyt, a Nemzeti
 Zeneke tanárát az országos zenetanárviszsgálat bizottság
 tagjaivá; az igazságügyminiszter Kapp János budapesti
 I—III. kerületi kir. járásbírói joggyakornokokat a karán-
 sebesi kir. törvényszékhez allegyöző, Mezey Miklós mis-
 kolci törvényszéki díjnokot az ungvári, Koröncz Emil
 illavai járásbírói díjnokot a puchói és Josephi Gusztáv
 oklándi járásbírói díjnokot az oklándi járásbíróhoz
 irnokokká, Sylvester Károly kovászai járásbírói díjnokot
 a kovászai járásbíróhoz végrehajtóvá; a budapesti
 ítélőtábla elnöke Novák Károly Ernő végzett joghallgatót
 a budapesti kir. ítélőtábla kerületi ideiglenes minőségű
 díjas joggyakornokká, Mohácsy Lajos végzett joghallgatót
 a budapesti ítélőtábla kerületi ideiglenes minőségű díj-
 tala joggyakornokká; a debreceni ítélőtábla elnöke Papp
 Szilvius bányászmagyarkornok végzett joghallgatót a deb-
 receni ítélőtábla kerületi ideiglenes minőségű segélydíjas
 joggyakornokká; dr. Weinberger Sándor debreceni lakos
 végzett joghallgatót a debreceni ítélőtábla kerületi ide-
 iglenes minőségű díjtalan joggyakornokká; a győri ítélőtábla
 elnöke Heiszler Károly meozen-szent-ánosi lakos végzett
 joghallgatót a győri ítélőtábla kerületi ideiglenes minő-
 ségben díjas joggyakornokká; a szegedi kir. ítélőtábla el-
 nöke Szabados Béla végzett joghallgatót szabadkai lakost a
 vezetése alatt álló ítélőtábla kerületi díjas joggyakornokká
 nevezte ki.

Mezőgazdálkodás. Az igazságügyminiszter az esztendőmi
 járásbíróknál ideiglenes minőségben alkalmazott dr. Szilvay
 Elemér allegyözőt ebben az állásában végleg megerősítette.
 * Kinevezés. Az igazságügyminiszter a nyakvizsáttai
 törvényszék területére vizsgálatbíróul Véder Károly törvén-
 széki bírót, Állandó helyettesítő pedig Cseeszák Miklós
 törvényszéki bírót rendelte ki.

Füladatok. A budapesti állatorvosi főiskola korbone-
 tani intézeténél szolgai állásra június 30-ig; — a kaposvári
 főgimnáziumnál iskolaszolgái állásra július 28-ig; — a csik-
 szeredai törvényszékénél irnokai állásra négy hét alatt; — a
 komáromi törvényszékénél allegyöző állásra két hét alatt; — a
 viznai (Gyulafehérvár) járásbírósnál allegyöző állásra
 két hét alatt; — a szigetvári (Kaposvár) járásbírósnál
 albirói állásra két hét alatt; — a löseői állami lelsőbb
 léányiskolánál iskolaszolgái állásra július 31-ig; — a zede-
 di ítélőtábla kerületében több joggyakornokai állásra két
 hét alatt; — postamasteri állásra Sziklenczén (Máramaros-
 megye) és Naszlyon (Komárommegye) három hét alatt le-
 het a folyamodásokat benyújtani.

Időjelzés.

— 4 m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Füladat, június 21.

Dél-Európa ma is aránylag magas légnyomás szin-
 helye, míg északon a depressziók uralkodnak a helyzetet és
 adják meg ott az időnek változóknak, esős jellegűt.

Hazánkban az idő ismét felhősebb és az ország északi
 és nyugati részén esős lett. Itt-ott zivatarok is előfordultak.
 A hőmérséklet tovább emelkedett.

Küldés: Változóan felhős, meleg idő várható, helyen-
 kint — főleg az ország északi felében — esővel.

Vizállás.

	Június 21.	Június 20.	Június 19.
Buda	Schiffing 2,55 2,50	2,55 2,50	2,55 2,50
Duna	Paszt 3,12 3,00	3,12 3,00	3,12 3,00
	Lina 1,46 1,58	1,46 1,58	1,46 1,58
	Bécs 1,59 1,80	1,59 1,80	1,59 1,80
	Pozsony 3,04 3,32	3,04 3,32	3,04 3,32
	Rómsóton 4,32 3,70	4,32 3,70	4,32 3,70
	Budapest 1,54 3,32	1,54 3,32	1,54 3,32
	Paks 2,89 2,44	2,89 2,44	2,89 2,44
	Mohács 4,16 4,14	4,16 4,14	4,16 4,14
	Gombos 4,27 4,54	4,27 4,54	4,27 4,54
	Újvidék 4,10 4,28	4,10 4,28	4,10 4,28
	Pancsova 3,4 3,5	3,4 3,5	3,4 3,5
	Orsova 3,64 3,67	3,64 3,67	3,64 3,67
Móra	Macvárálva 2,06 1,94	2,06 1,94	2,06 1,94
Vág	Zsolna 0,65 0,66	0,65 0,66	0,65 0,66
	Trencsén 0,65 0,66	0,65 0,66	0,65 0,66
	Szered 0,80 0,90	0,80 0,90	0,80 0,90
Rába	Sz. Gothárd 0,63 0,66	0,63 0,66	0,63 0,66
	Sárvár 0,47 0,41	0,47 0,41	0,47 0,41
	Bárca 0,37 0,35	0,37 0,35	0,37 0,35
Dráva	Pettan 0,1 1,80	0,1 1,80	0,1 1,80
	Zákány 0,88 0,1	0,88 0,1	0,88 0,1
	Bárcs 1,06 1,06	1,06 1,06	1,06 1,06
	Érkék 2,45 2,28	2,45 2,28	2,45 2,28
Mura	M-Szerdah. 1,10 1,10	1,10 1,10	1,10 1,10
Száva	Zágráb 1,02 0,91	1,02 0,91	1,02 0,91
	Szilsek 1,80 1,22	1,80 1,22	1,80 1,22
	Mitrovic 3,75 3,28	3,75 3,28	3,75 3,28
Szamos	Deás 0,45 0,17	0,45 0,17	0,45 0,17
	Szántár 0,28 0,30	0,28 0,30	0,28 0,30
Kraszna	N-Majlona 0,4 0,68	0,4 0,68	0,4 0,68
Latos	Ménfőcsanak 0,05 0,06	0,05 0,06	0,05 0,06
Laborcs	Mohónna 0,10 0,38	0,10 0,38	0,10 0,38
Ung	Unghvár 0,02 0,02	0,02 0,02	0,02 0,02
Tisza	M-Safet 0,44 0,48	0,44 0,48	0,44 0,48
	Tekeháta 0,10 0,40	0,10 0,40	0,10 0,40
	V-Namény 0,66 0,91	0,66 0,91	0,66 0,91
	Tokaj 0,20 0,20	0,20 0,20	0,20 0,20
	Tisza-Füred 0,51 0,4	0,51 0,4	0,51 0,4
	Szolnok 0,27 0,25	0,27 0,25	0,27 0,25
	Csonsd 0,2 0,24	0,2 0,24	0,2 0,24
	Szeged 1,67 1,10	1,67 1,10	1,67 1,10
	Tisza-Becse 1,06 0,1	1,06 0,1	1,06 0,1
	Tibai 3,28 0,1	3,28 0,1	3,28 0,1
	Békés 0,28 0,25	0,28 0,25	0,28 0,25
Gondva	Hód 0,8 0,8	0,8 0,8	0,8 0,8
Polgoly	Hód 0,8 0,8	0,8 0,8	0,8 0,8
Hódorog	Zemplén 1,80 1,59	1,80 1,59	1,80 1,59
Najk	Zsolna 1,74 1,22	1,74 1,22	1,74 1,22
Hécs	H-Namét 0,44 0,31	0,44 0,31	0,44 0,31
Berettyó	Margit 0,46 0,46	0,46 0,46	0,46 0,46
	B-Uffalja 0,61 0,49	0,61 0,49	0,61 0,49
Körös	Csanca 0,1 0,21	0,1 0,21	0,1 0,21
	N-Várad 0,01 0,13	0,01 0,13	0,01 0,13
	Békény 0,04 0,16	0,04 0,16	0,04 0,16
	Tokaj 0,28 0,08	0,28 0,08	0,28 0,08
	Gyoma 0,62 0,79	0,62 0,79	0,62 0,79
	Horosienő 0,18 0,1	0,18 0,1	0,18 0,1
	Békés 0,48 0,50	0,48 0,50	0,48 0,50
	Gyoma 0,80 0,43	0,80 0,43	0,80 0,43
Maros	Gy-Fehérvár 0,04 0,04	0,04 0,04	0,04 0,04
	Hranovics 0,61 0,79	0,61 0,79	0,61 0,79
	Kis-Namét 0,01 0,01	0,01 0,01	0,01 0,01
	Arad 0,74 0,72	0,74 0,72	0,74 0,72
	Máty 0,59 0,50	0,59 0,50	0,59 0,50
Temes	K-Kostály 0,00 1,10	0,00 1,10	0,00 1,10
Hécs	H-Namét 0,01 0,01	0,01 0,01	0,01 0,01
	Temesvár 0,02 0,1	0,02 0,1	0,02 0,1
	Békerek 0,51 0,52	0,51 0,52	0,51 0,52

■ A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles ■
 ■ közönséget folytán ezen nevezetesen óra fennálló ■
 ■ rendeltetést a legelőszobán állítható. ■

Rendelő intézet Budapest, Andrássy-ut 24.
 az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugyószervi betegségeket, az énterítőszék utó-
 hajlat, az elgyengült férfiak, a megfázottak, a bajoktól
 szenvedőket, a nőket, a gyerekeket, a kórosabb
 állapotúkat is, valamint mindazon női betegségeket, mely-
 kekre a magyarság egyik főbetegsége a birtokos-
 gégek gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel,
 gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülészeti dor-
 volt orvos, kir. oszt. főorvos
 RENDEL: naponta dé. a 10 óráig este délután 4 óráig,
 este 7 óra 8 óráig.
 Díjazott levelekre leggyorsabb felelettel válaszoltak
 az országos és külföldi orvosok, köztük a következők:
 Németh Miklós külföldi vándororvos.
 Úgyonok megjelölt és a szerkesztő: DR. GARAI ANTAL
 megrendelő: NEPSZERU UTUTATÓ (mar-
 15-k kiadásban megjelenő) nemi betegségeket és azok
 ésszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ar. 2 ir 30
 kr., most csak 30 kr. A könyv új becsomarovai lesz
 kiadása, I ir becsomarovai mellett v. gy 30 kr.
 újságot meg.
 A könyv tartalma: I. Az énterítőszék leírása. — II. A nemi
 élet ébredése. — III. Az énterítőszék és az énterítőszék
 betegségei. — IV. Hugyószervi (trippert) és húgy- és vesebetegségei.
 — V. A bajok (síphilis). — VI. Fehérvérny. — VII. Be-
 nyújtott írások. — VIII. Női magyarságok. IX. A iv-
 szerrel megbetegedéseknél óvatosságra szóló utasítások.

GUMMI

Valódi parisi gyártmány, jótállás mellett, ere-
 deti csomag

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. június hó 22-én.

Három pár cipő.

Énekes bohózat 4 felvonásban. Irta Berla A. Fordította Toldy N. Ferenc. Zenéjét szerz. Millőcker K.

Személyek:

Stangelmayer	Gáli	Kudelmudel	Nikó
Kiara, neje	Kalmár	Koplacev	Szathmáry
Nachtfalter	Balassa	Kunigunda	Rostagni
Éder Laura	Szeloposnyl	Flink Lőrinc	Gyöngyi
Wappenknepf	Binari	Léni, felesége	Fedák
Masksprudel	Nánásy	Flitterglanz	Borzétei
	Kezdeté	7 1/2 órákor.	

NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. június hó 22-én.

Kadétkisasszony.

Operette 3 felvonásban. Irta Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte Mader Raoul.

Személyek:

Williamson	Náréth	Leila Ullah	Bárdy
Lucy, leánya	Kiry	Robertson	Raskó
Billy	Szirmai	Wattkins	Kovács
	Kezdeté	7 1/2 órákor.	

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Péntek, 1900. június hó 22-én.

Előszór:

Páris 1900-ban.

Irta és felolvassa Salamon Ödön.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Péntek, 1900. június hó 22-én.

Cyrano de Bergerac.

Romantikus dráma 5 felvonásban. Irta Edmond Rostand. Franciából fordította Ábrányi Emil.

Személyek:

Cyrano	Pothos	Hagueneau	Krémer
Christián	Szabó	Le Bret	Sebestyén
Guiche gróf	Klenovics	Carbon	Szilágyi
Lignière	Radványi	Jodelet	Szalai
Valvert	Stoll	Liza	Tárnoky
Roxan	Tóth	Martha	Pajor
Mont Fleury	Faragó	D'Artagnan	Erőss
Bellerose	Sándor	Margherite	Kissné
	Kezdeté	7 órákor.	

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. június hó 22-én.

Zárva.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Péntek, 1900. június hó 22-én.

Berecs Endre a Magyar színház tagja m. v.

Uj Szulamith

vagy: Abszolut Jakab, Jeruzsálem fia.

Látványos parodisztikus bohózat énekekkel és táncal egy előképpben és 3 felvonásban. Irta Feld Mátyás. Zenéjét szerzte Barna Izsa.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztáryitás 7 1/2-ór. Kezdeté 8 1/2-ór.

A Mulató 169-ra szelűzöttve van.

Hatásos siker a szenzációs

repülő légballetnek „AEROGRAPHIA“

a párti Chatelaet színházából. Végül: bámulatos nagy villamos

APOTEOZIS.

Továbbá:

Ein armes Mädel.

Énekes bohózat Lindau K.-tól, zene Kuhn Lipóttól.

PAGIN arral mint vendég

a bécsi Theater an der Wien tagja.

Ugymint az összes műterők.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss A. nagyszász Károly-kort 20.

A műszo villamos világítása saját által eszközölték; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készitettek.

Bámulatos
hádsu araszpító és finomító

Margit-crème

Sem bizonyt, sem álmod, sem más ártalmas anyagot nem tartalmaz.

Ára: nagy légyel 1 forint, kicsi 50 krajcar, szappan 25 kr., poszter 50 kr., arcvíz 20 kr.

Készítő: FÖLDES KELEKEM, Aradon.

Főrekl.: Törökj. és Dr. Ignác-utca győztes utcaiban.

2952

200-300 boldas birtokot keresek bértetre Torontám., vasuthoz közel, uri lakással, cselédalak, esetleg felszereléssel is. Ajánlatokat „Bérgazdaság” címen továbbit a kiadóhivatal.

2952

MERCUR

Bank- és váltó-üzlet részvényvásárlás BUDAPEST, Dorottya-utca 12. sz.

700,000 korona nyerhető:

1 darab Osztr. hitel sorsjegy-igérvénynyel. Huzás július 2-án, főnyeremény 300,000 korona.	13.- kor.
1 darab Bécs városi sorsjegy-igérvénynyel. Huzás július 2-án, főnyeremény 400,000 korona.	11.- kor.

A kettő együtt csak 23 kor. kor. 24.-

NEW-YORK

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Alakult 1845-ben.

Az összes nyeresemények a biztosítottak tulajdonát képezik.

Kivonat az 1899. évi üzleti jelentésből:

Aktívák összege	1 milliárd 166 millió korona
Évi bevétel	258
1899-ben a biztosítottaknak kifizetett	109
1899-ben kötött új üzletek összege	998
Tiszta fölösleg 1899. végén	204

Az 1899-ben a biztosítottaknak kifizetett nyeresévosztalékok összege 14 millió koronára rugott.

A New-York a művelt világ összes országában bír fiókokkal. A New-York kötvénye megtámogathatlan a kiállítás napjától fogva.

Referenciák Magyarországon:

Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, Erzsébet-körút 9—II., New-York palota.

Magyar királyi államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

Az Érsekújvár és Nagy-Surány állomásokat összekötő mintegy 90 km. hosszú vonalon végzendő aléptípusú munkákra és épületekre nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az aléptípusú munka áll a 107.000 m²-rel előirányzott földmunkából, 4 drb pálya- és 3 drb utatársaságból, betoncsövekkel.

Az épületek 5 órhaból és tartozékaiból állanak.

Az ajánlatok alapjául szolgáló tervek és költségcsatolások, valamint a munka végrehajtására vonatkozó feltételek, továbbá a szerződésstervezet, az ajánlati minta és a pályázati feltételek a m. kir. államvasutak D. II. építési szakosztályában (Teréz-körút 56. szám) reggel 9 órától délután 1 óráig megtekinthetők.

A pályázni szándékozók az ajánlathoz csatolandó művelést a m. kir. államvasutak igazgatóságának központi tervtárában (VI. Teréz-körút 56. sz.) megszereshetik.

Az ajánlatokat az előbb felsorolt összes munkákra csak együttesen lehet megtenni.

Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi július hó 5-ik napjának déli 12 órájáig lehet benyújtani a m. kir. államvasutak építési főosztályánál (VI. Teréz-körút 56. szám).

Minden ajánlat bélyegzővel és lepecsételve a következő felirattal adandó be: „Ajánlat az érsekújvár-nagysurányi vonal aléptípusú munkáinak és épületeinek elvállalására.”

Az ajánlat benyújtását megelőzőleg 2800 kor., szóval: kétfőszernyoeszáz korona bántáppénzt kell letenni a m. kir. államvasutak központi főpénztáránál (VI. Andrásy-ut 75. sz. 181szint).

Budapesten, 1900. évi június hó 11-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.
(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Uj könyvek

egy harmad, egy fél, és egy negyed árban

Bródy: Dina előbb ... 1 korona 60 fillér.
most ... 1 ... 10

V. Gaál Karolin Válás előtt és válás után előbb 2 korona most ... 60 fillér.

V. Gaál Karolin Egy perc következménye: előbb 2 kor. most ... 60 fillér.

Inokai Pál: Századvégi asszonyok előbb 2 korona most ... 60 fillér.

Buday Sándorné A vörös marquis előbb 2 korona most ... 60 fillér.

Tolsztoi: Mi a művészet? előbb 3 kor. most ... 1 kor. 20 fill.

Petőfi: A hókér kötele előbb 2 korona most ... 60 fillér.

Palotai: Koronásfők tragédiája előbb 2 K. most ... 60 fillér

Barilli Giulio Dodero kapitány előbb 2 korona most ... 60 fillér.

Braddon: A milliomas büntetés előbb 2 korona most ... 60 fillér.

Ohnet: Az élet harcai előbb ... 2 kor. most ... 60 fill.

Kapható a Budapesti Napló kiadóhivatalában utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

Kirándulás Budapest-Páris

Nem társas-utazás. • Mindenki külön utazhat.

Teknikai vezetés: Thos Cook & Son világotutazási iroda. — Csupán 300 Koronába kerül. — Óda- és visszautazás II. osztályú gyorsvonattal. — Teljes 10 napl tartózkodás, lakás és ellátással Párisban, naponta belépti jegy a kiállítás területére, Eiffel-torony és 10.000 Koronára balesetbiztosítás. Kalausz Párisból.

Jegyek kizárólag: FUCHS H. váltóházánál, Bpest, IV., Kecskeméti-utca 1. kaphatók. Prospektus ingyen és bérmentve.

Magyar találmány!!

Művészeti kivitelü

Aquarell (kézi) festés fára • fára

Fa-levelező-lapok, a legizlésebb kivitelben.

10 drb ára 2 kor.

A pénz előleges beküldése után bérmentve.

Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Egészen uj! Gyűjtőknek meglepetés!

Hóttér diätetikus állatgyógyászati praeparatumal, az ujkor legkiválóbbjal.

Hóttér sertéspepa I. és II. szám.

Legjobb diätetikus szer az ótkedv, tehát a sertések hizásának előmozdításához, orbanánál különösen bevált. A II. szám hasmenésnél használandó.

Hóttér-tréningulidja, mosóvíz lovaknak és szarvasmarháknak I üveg 1 frt 20 kr. Az inokát és izmokat a legmagasabb korig is friss erőben tartja, az állat, behurcolások után, a legerősebb munkát eltréninget kálítja. Megelőzőtésekből származó haloknál mint bővényszél, rheumánál és mervénynél is meglegelő ered mélynyelű használatnak.

Hóttér absorbinolja, kozm. mosóvíz lovaknak, I/1 üveg 6 frt, 1/2 üveg 3 frt 50 kr. Ellátóit mindenféle kínóvát és záros ler kedést, az inokát, hogy a szőrt elpusztítsák. Erősit megmárodott és gyenge inokát, erősít és elpusztit az izmokról minden bonykót és megátóit minden gyúladást; különösen bevált apón 1, esőlkész-gasztalnak, gumónál, vastag térédeknek, elváltoit butykokat az inokról, vastag bokát, daganatokat, a hol azok föllepnek. Elmulik a térd remegése, és gyógyít mindenféle zúzdást.

Főraktár: Apotheke „zum heil. Josef”, Bees, XII/2, Schönbrunnerstrasse 182/P. Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. sz. Raktár a legtöbb gyógyszerháza és drogeriában — Tesék a védőjegyre vigyázzal.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűből 4 fill. Címml ellátott hirdetésekért külön 60 fill. kincstári bélyegdíj jár.

A hirdetekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

A címmel ellátott apró hirdetések után a szokásos 30 kr. bélyegilletéket július hó 1-től kezdve nem kell fizetni és így tehát minden címes apróhirdetés jövő hó 1-ső napjától kezdve mindenkinél kevesebbe kerül.

APRÓ HIRDETÉSEK
és
ELŐFIZETÉSEK
felvételnek a

BUDAPESTI NAPLO
részére
a kiadóhivatalban
József-körút 18.,
teljesen a titkárság helyén.

Breuer úti Teréz-körtől Podmaniczky-utca sarkán.

Hannak-féle tévedés P. 161-162.

Buda Névtára, Andrássy-ut. 60.

Szörényi V. dobány-gy. tévedés, Kerepesi-ut. 1.

Dobosy Ágoston, Andrássy-ut. 38.

Székely Már tévedésben. Kelemen-utca 14.

Welfenzfeld István, Király-utca 1.

Engelmann Már dobány-tévedés, IV. Kalvin-ter 2.

Blokker J. hirdetői iroda IV. Sütő-utca 6.

Elek Bernát hirdetői iroda V. Párd-utca 4.

Fischer J. D. hirdetői iroda IV. Zeibárus-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. Váci-utca 9.

Hannak-féle és Vogler hird. iroda V. Dorottya-ut. 9.

Leopold Gyula hirdetői iroda VII. Erzsébet-körút 14.

Messe Radoff hirdetői iroda VII. Károlykörtől 9.

Schwarz József hirdetői iroda V. Marokkó-ú. 4.

Tócsér Gyula hirdetői iroda IV. Szerviz-utca 8.

4 polgári osztályt végzett 15 éves fiú nagyon jó családiól, igen szerény feltételek mellett irrodába, vagy más irodai munkánál állást keres. Szíves ajánlatok „T” jelleggel e laphoz kéretnek.

Helybeli elsőrangú részv. társaság főkönyvvéleje elvállal üzleti könyvek berendezését, vezetését, szentirozását szerény díjazás mellett. Ajánlatok „T” jelleggel e laphoz kéretnek. 2988

Ügyvédi irodában keres foglalkozást I. éves joghallgató. Cím a kiadóban. 2975

Mérlegképes könyvvizsgáló keres 2-3 órai mellékfoglalkozást. Ajánlatok „M” jelleggel e laphoz kéretnek. 2967

Vakációra ajánlikozik zeidő seminárista vidékre, gimnáziumi, polgári, vagy elemi iskolai gyerekekhez. Szíves megkeresést a kiadóhivatal továbbít „Seminárista” jelleg alatt. 6417

Helyben, országos vidékre nevelőintézetek egy tanítóképzőintézetét növendék, aki a nevelés terén már nagy sikereket ért el. Felvételi szerények. Cím a kiadóban. 2973

Biztos jövő. Egy 800 koronát érő fényképpapírt készítek azonnal eladó. A jövő teljes oktatásban is részesül. Cím a kiadóban. 2945

Ruha-varrónő, kitűnően jár, olcsón vállal munkát, melyet a saját lakásán végez. Reménytelenül is végez kitűnő eredménnyel. Cím a kiadóhivatalban. 2927

Kőhőgésnél, rekedtségnél vegyenek 30 kr-ért Réthy-féle pomelofűszert. 2944

Fénykép-nyomatok készítenek olcsó áron 50-80 cent méretű nagyságban a legkisebb fénykép után vértnek el. Hűségért jótételek. Cím a kiadóhivatalban. 2944

Különbéjártat tiszta utcai szoba, fürdőszobával f. hó 15-re rendkívül olcsó kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2972

Nőstény vizsla 4310. v.új. sz. árge, új nyakcsillag, szájkosárral, barkózzal, felár alapszínű, vagy kávébarna foltokkal, e hó 18-án Kerepesi-uton elvezett. „Gigeri” nevű. Beesületes megalkodás nagyobb jutalmat kap. Cím a kiadóban. 6434

Szülőtelepítők, nyaralók Agyeim-ben. Budapest-zimonyi vonal mentén, Pestmegyében, nagybébi vidéki városok határában, vasúti megállóhoz 15 percnyire, 237 holdas erdős homok birtok, melyen már 18 hold szőlő, 4 hold gyümölcsös telepítették, nyaralóval, 3 vancillér lakással, melléképületekkel, egészben, vagy parcellázva eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6430

Elegánsan butorozott 3 átlagos alkoszon szalon, tisztá, frögmentes, külön bejáratú július 1-re igen olcsóan helyre, vagy urnak (esetleg 3 személynek is) kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2980

211 holdas birtok Nagrádmezőben, szép lakással és új gazdasági épületekkel, a fővárostól 4 órányi távolságban, vasúti állomás mellett, eladó. Bővebb felvilágosítást szolgálok e lap kiadóhivatala. 6430

Kiadó szoba. A Népszínházal szemben egy szépen butorozott tágas utcai szoba, külön bejáratúval egy vagy két ur részére jutányosan kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2981

J6 forgalmu női kalap üzlet élénk helyen, azonnal eladó. Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „38” jelleg alatt. 2000

Megvételre keresek jó karban lévő, átjátszott, rövid zongorát. Ajánlatok „O” jelleggel e lap kiadóhivatalba kéretnek. 2977

Julius 1-ére belteli helyiség egy Automobile rak-tárhoz kerestetik a Teréz- és Erzsébet-körutnak az Andrássy utig terjedő részein.

Kirakat és javított műhelynek való kis mellék helyiség szükséges. Ajánlatok „Automobile” jelleg alatt e laphoz mielőbb küldendők.

Rózsatelep. Valóságos földi paradicsom, fővárosból közel, rendkívül regényes és egészséges vidék, gyönyörű kilátással a Dunára és Budapest vidékére, másfelől a Kamara-erdő által határolva, kiűnő ivóvízzel, villamos közlekedéssel, vasúti és hajzási forgalommal még 80 család számára alkalmas, kitűnő telajú 300-600 önkéntes parcellázott rétek Kén-Tetőnyben, pártját ritkító, kedvező feltételek mellett eladó. A telkek több, mint 400 már felépített villa között fekszenek a telep vezetett vízvezetékkel, a budapesti által annyira kedvelt kiránduló hely, a budafoki sörház közelében. A fizetés az első 40 frtos részlet után havi 8 forintnyi vagy heti egy forint részletekben törlesztendő. Egy-egy ö-öl ára 2 frt 50 kr. Bárki, még a legszegényebb viszonyok közt levők is saját otthonra tesznek szert, tekintve a rendkívül kedvező fizetési módokat. Bővebb értesítés, prospektus a helyszínén való kalauzolás iránti megkeresések Raucher György litérszék urhoz, IV. Dunas-utca 6. sz. (Klotild főhercegnő-palota) intézendők.

Nevelőnőket francia, angol és német nyelven, okl. magyar tanítóknak, minden nemzetűgű bonnekotásokat, társalgónőket a nyárra is lelkimeretesen ajánl és elhelyez. Szegedinek S. Lujza BUDAPEST, VI., Dessewffy-utca 22.

A nyári idény alatt nyaraló vagy fürdőke utazót. c. evőközönség felkértek, hogy

Kertész Tódornál az idényzerű cikkek u. m. hintágyak, turistakélekek, tornaszerek, croquet- és Lawtenis-játékok. Világhírű Wright és Ditsou-féle amerikai tenisz rakete, hitelesített atletikai sportokkekek. Lignum Sano-tornagyók, kugli-bábok, Flaubert-féle gyerekek, revolverek, leggömbök, isanetnek, legyzók, gyermekvelőpádek, nyári gyermekjátékok, doboz sárkányok, Sodor-szódavíz, fenyfált-és kővegek, ébresztő-órák, úti bórókák, kulacsok, plaidsziljak, halászó szerek, lóhalók stb. bevásárlást hétköznapiok sziveskedjenek eszközölni, mint- hogy

KERTÉSZ-NÉL vasárnap zárva van. Nagy képes nyári árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Magy. kir. államvasutak Budapesti balparti üzletvezetősége. 19827/900. sz.

Pályázati hirdetés. A magyar királyi államvasutak általított üzletvezetősége nyilvános pályázat útján biztosítási kivánja a vonalain alkalmazott azon hivatalnokok részére szükséges egyenruha darabok készítését, kik a fennálló egyenruházati szabályzat értelmében szolgálatukban egyenruhát tartoznak viselni.

A hivatalnok által rendszerint viselendő egyenruha darabok következők: 1. Nyári zubbony, 2. Tavasszi és őszi zubbony, 3. Téli zubbony, 4. Nyári nadrág, sötétkék, szürke vagy drapp színű posztóból, 5. Tavasszi vagy őszi-nadrág, 6. Téli nadrág, 7. Tavasszi és őszi felöltő, 8. Téli felöltő, 9. Nyári sapka, 10. Nyarkaváló, 11. Kezilyű, 12. Nyarkó, 13. Rangjelző rózskák.

Az 1-8 tétel felemelt ruhadarabok készítéséhez megkivántató kelmék szállítása a magyar kir. államvasutak Igazgatósága által biztosítva lévén, tartozik azon felső, mely az 1-8 tétel alatt felsorolt ruhadarabok elkészítésével megbízati fog, a szükséges kelméket a jelen pályázati hirdetmény kiegészítő részét képező részletes feltételek szerint a megnevezett homi gyárban beszerzeni.

Az ezen ruhadarabok elkészítésére és szállítására vonatkozó részletes feltételek megszerzéséhez az alólított üzletvezetőségél a hivatalos órák alatt, melynek megfelelően aztán az ajánlat következő felirattal látandó el:

„Ajánlat a hivatalnok egyenruha darabok elkészítésére” és ez f. év július hó 14-én déli 12 óráig az alólított üzletvezetőséghez (Budapest, VI., Teréz-körút 62. sz.) nyújtandó be, vagy posta útján küldendő be, bantépp gyanánt 400 korona készpénzben, vagy értékpapirokban 1900. évi július hó 13.án déli 12 óráig gyűjtőpénztárunknak (VI., Teréz-körút 62. sz. földsz.) küldendő be.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlott egyenruhákra szabadon válasszon.

A magyar királyi államvasutak bpest balparti üzletvezetősége. Utányomás nem díjazt.

Zálogházi cédulákat veszek. Eladók 13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., gi-randolokat, gyertyatartókat, haltálatkat, tálekat, grammja 8 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközleket 138 frtól kezdve, és vas-laszték mindennemű ezüst műtőes tárgyakban, arany ferflőnek kö-lőggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 król, tula remon-ter órák 6 frt. Grünberger Armin Béla örököséi Buda-pestben, IV. Városház-ter 9., Lem. 23. Harisbazar. Képes árjegyzéket bér-mentve és ingyen. Készlettelvezetési is.

Első budapesti kávémagazin szétküldési osztálya

kávé elválnolva és bérmentve. Postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével

4 1/2 kg. Kuba kávé 7.50
4 1/2 kg. Mocca kávé 7.50
4 1/2 kg. Jáva kávé 7.50
4 1/2 kg. Gyöngy kávé 7.50
1 1/2 kg. Csász. kevé. tea 1.50
1 1/2 kg. Karaván tea 1.40
1/2 kg. Törmelék tea —.90

Belák István BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 4.

Tűzmentes pénzszekrényeket, kasszetteket, villamos vészjelző pénzszekrényeket és másolprek-eket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít

HESKY TESTVÉREK cs. és kir. szabad. hazai pénzszekrénygyára Budapest, VI. Szabolcs-u. 4.

Erdélyi részre főraktár: REMENYIK VIKTOR vas-nagykereskedés — Kolozsvár. —

KÉPES levelező lapok Magyar művészek újabb alkotásai után.

Finom fénynyomat. Hazai készítmény. Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te. Bihar Sándor: Munka után. Innocent Ferenc: Fátoly-tánc. Karvay József: Vászár. Konkó Ida: Havasi pástorok. Margitai Tihámér: Rontó Pál históriája. Márk Lajos: Eszernyőcs-százhuzban. Márk Lajos: Terofere és Szerelmi dal. Neogrady Antal: Veszett boldogság. Teles Ede: Enyelgés. Tolnay Akos: Diana és Enyelgés. Vajda Zsigmond: Kedves író. Szemes Fülöp: Kása nem étel. Peclán József: Utolsó gruf. Neogrady Antal: Az erdő litka.

20 darab ára 1 frt bérmentve küldésel. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám.

Századvégi asszonyok. Regény 1 köt. Inokai Pál-tól. Előbb 2 kor. most 60 fillér. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Koronásfők tragédiája. Regény 1 köt. Csorba Akostól. Előbb 2 korona, most 60 fill. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Pályázati hirdetés. A bérlet 1900. évi szeptember hó 1-ével kezdődik és tart ezen időpont-tól számított 3 éven át, vagyis 1903. évi auguszt. hó 31-ig.

Ezen vendéglő bérlettel jár az I-II. osztály és külön étteremben, továbbá a III. osztályú váró ter-tenben való étel-és ital-ásztás jogain kívül a ven-églős részére 2 szoba, 1 pincérszoba, 2 cseléd-szoba, 1 főkönyvha, 1 mosókonyha, 1 ócskamra-ból álló lakás, azkívül 1 tálláló, 1 jégverem, 5 pince és padás haszná-lata.

A vendéglős sejt költségen tartozik futéni és világitani az I-II. oszt. és külön éttermeket, valamint a lakásul szolgáló összes helyiségeket és a tállalót is, míg a III-ik osztályú váró-és étterem felszóló a magyar kir. államvasutak évenként 500 korona értékű fűtési anyagot díjlanul szolgáltat-nak ki. A III-ik osztályú váró-és étterem világitási költségeit felszólóan szintén a magyar királyi államvasutak viselik. Ennek pénztérke a kapos-vári Állomásfőnök által vezetett feljegyzések alapján utólag fog a vendéglősnek megtérítetni, ki ezen egyoldalú számlást magára nézve kötelezőnek tartozik elismerni.

Mindazok, kik ezen vendéglő üzletét bérbe vonni óhajtják, felhivhatnak, hogy elíránnt zárt ajánlatukat okmányokkal felszerelve és 600, az hat százé korona bantéppénz vagy készpénzben, vagy állami letétrek alkalmas érték-papirokban letéteményezé-szerű szóló pénztári el-ismeryény mellékelve a magyar királyi Államvas-utak zágrábi üzletvezetősé-gehez címezve legkés-sőbb 1900. évi július hó 1-én déli 12 óráig nyujt-sák be.

A bantéppénz a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége gyűjtőpénz-tárában vagy személyesen, vagy posta útján, de mindenesetre az ajánlat-tól ekköznire helyezendő letétre.

Az egykoronás bélyeg-ellátott ajánlat zárt borítékjára szembetűnő módon: „Ajánlat a kapos-vári pályavendéglő bérletére” irandó. Bantéppénz nélkül, vagy a fentemlítt beutajvásti határidő után beérkező ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

A magyar kir. Állam-vasutak fenntartják ma-guknak a jogot, hogy a pályázók közül szabadon válasszathassanak.

A bérlet közelebbi feltételei a zágrábi üzlet-vezetőség forgalmi és ke-reskedelmi osztályában, valamint Kaposvári Állom-ás főnökénél tudhatók meg. Zágráb, 1900. június hó. Az üzletvezetőség.

Arany János-utca 34. sz. Bútor beraktározás. Garde-Meuble.

Nagy vagyont, tekintélyes jövedelm-t és szereshet mindenki, a ki a század leghaszno-sabb könyvét, a világszer-te előnyösen használt „Ke-reskedelmi Vegyészlet” című terjedelmes művet megrendeli, mert ebből 540 old. foglalkozást tanul meg, melylyel férfi, nő, gyermek, 15ke nélküli naponta 20-30 koronát, évente 5000-6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nines, ki mellékfoglalko-zást óhajt, rendelje meg, míg a csekély késlet-tart. intelligens egyének-nek megbecsülhetetlen. A könyv kétszeresen bővít-ett új kiadását az első kiadás 60 korona helyé 60 fillér kedvezményesen áru rendelhető meg mindenki a „Kereskedelmi Veg-yszézet” könyvtárad-vállalatánál Újpest, L.6-rinc-utca 24.

Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szoptit-észek készítése” című könyv. Ára 1 kor 30 fill.

Nyaralók tulajdonosainak „AEOL”-hangszerek

A szabadban természetesen leg-határozott által szorgok és Szan-gukban igen kellemes város-nyaralás céljára alkalmas idejének és a helyszere nem is volna szabad szolgálnak háziúnyom. — Többször eljegytek díjtalan.

Sternberg Ármán és Testv. cs. és kir. udvart hangszergyár BUDAPEST, Kerepesi-ut 36 sz.

Zongora-termék: Keszthelyi Lajos-utca 22. (Károly-körút sarkán, Zongolaploca.

CRÉME DE FANCHON a 3 sziv véd-jegyvel

Rögtön áramló és szépség arcban, Leg-jobb a világon! Ártalmatlan! Zsírtalan!

Kis Nagy 1 K. Nagy 2 K. Főraktár: „URSITS” gyárgyár, Budapest, Károly-ter 3. Václav 20 fillér öbület beiktatás-ára utána